

Resulta detestable la propaganda militarista-espanyolista en forma d'acrobàcies aèries amb avions de combat per celebrar les festes de la Mercè. Tanmateix el que ja crec que és un joc macabre francament intolerable que només pot cabre en una ment malalta, és l'exhibició feta entre la Torre Mapfre i la de l'Hotel de les Arts que indubtablement volia ser una paròdia de l'esgarriat atemptat del dia 11 de setembre a Nova York.

Militarots espanyolots, si us plau, quedeu-vos a les casernes i no en sortiu mai més. Som molts els que detestem les vostres joguines de la mort i les vostres bromes de mal gust.

L'ESTEL

Amb el suport de:

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
 Conselleria d'Educació i Cultura
 Direcció General de Política Lingüística

A.P.P.E.C
 ASSOCIACIÓ
 DE PUBLICACIONS
 PERIÒDIQUES
 EN CATALÀ

paisocatalans.org/estel
 E MAIL focifum@teleline.es

ANY XX. NÚMERO 471

15 DE NOVEMBRE DEL 2001

PREU: 300 PTS - 1,80 euros

El Batle d'Inca, Pere Rotger vos convida a tots a la Fira dels Dijous Bo que se celebrarà el dia 15 de Novembre

Antoni Mateu, fill il·lustre d'Inca

N'Antoni Mateu va néixer a Inca l'11 de novembre de l'any 1901. La seva labor política va estar sempre relacionada amb el republicanisme mallorquí més progressista. Des de 1931 va ser regidor de l'Ajuntament d'Inca fins el fatídic 18 de juliol de 1936. La major part d'aquest temps va ser regidor de cultura i durant poc més d'un any va ostentar el càrrec de batle. La seva labor va transcendir la ciutat d'Inca. Va participar en la fundació d'Esquerra Republicana Balear i va participar en la elaboració de l'Estatut d'Autonomia. La defensa d'unes idees democràtiques, laïques i republicanes, el seu paper de líder polític inquer i la seva influència en molts sectors de la vida local el convertiren en blanc perfecte de la persecució que es desfermà a partir del 18 de juliol. Va ser empresonat, jutjat i condemnat a mort. Va ser afusellat el febrer de 1937 juntament amb Alexandre Jaume, Emili Darder i Antoni Ques.

Durant dècades la seva memòria va ser oblidada. Amb el recobriment democràtic se li va dedicar una plaça i el 30 de juliol de 2001 va ser declarat **Fill Il·lustre de la ciutat d'Inca**.

Per no interferir amb el suplement del Dijous Bo,

l'EUROGRUP GANDI,

traurà el suplement "Construcció-Art-Decoració el proper número d'aquesta revista. Aquest suplement, que arribarà als arquitectes, aparelladors, decoradors, promotors i constructors de les Balears, aspira a ser el millor suplement especialitzar en aquesta matèria a les Illes Balears i Pitiüses.

Especial dedicat a DIJOURS BO

Si vos ha agradat, telefonau al **971 26 50 05** i el vos enviarem cada quinze dies.

LA REVISTA DELS EMPRESARIS

En Felipe Domínguez esta que bufa!

Felipe Domínguez, l'agressor

Joan Lluís Gamundi, l'agredit

Als veinats de la seva botiga, em Felipe Domingues els diu. "Per un puta encenedor dels collons, en Gamundi en farà tornar boig". Això, dit per un president del Club de Futbol Santa Ponça, és molt significatiu.

Mes informació a la pàgina 15

Foc i Fum

Per Mateu Marió de sant Joan

Entro a la Merceria Ca na Margalida al carrer l'Almoina de Porreres. Na Margalida me saluda amb un somriure d'orella a orella. -Venga, fes-me una foto que vull sortir a l'Estel. És que tu ja pareixes porrenc amb el cas que ens fas... el que no entenc és que sigues independentista. Mira, Margalida... El president d'Andorra ha declarat aquests dies que els ciutadans andorrans no pagaran impostos perquè amb els doblers dels turistes en tenen de sobres per dur a terme les millores que necessita el país. Andorra és independent. Nosaltres, els ciutadans de Mallorca i de la resta dels Països Catalans, pagam molts d'impostos, però com que els pagam a Madrid a l'igual que els impostos que paguen els turistes... idò no temim doblers per desdoblant carreteres fer l'Hospital d'Inca, fer guarderies, cases pels vells i un caramull més de coses que podríem fer si els doblers que genera Mallorca se quedassim a Mallorca. -Però sempre he sentit dir que la unió fa la força me contesta na Margalida. La unió amb els nostres germans valencians i catalans fa la força, li responc. La unió amb els nostres germans europeus fa la força, però no fa força de cap manera la unió amb els castellans que ens tracten no com a germans, sinó que ens tracten com esclaus en l'aspecte econòmic, ens prohibeixen la llengua en èpoques de dictadura i la mos malmenen en èpoques de democràcia i ens fan la llenya damunt des que naixem fins que morim. Venga Mateu, no en parlem més que joestic molt be i no m'agradaria canviar. Fem la foto, jas mil duros i enviem l'Estel cada quinze dies que m'agrada llegir en mallorquí.

* El qui no té remei és en Rabasco de s'Arenal. Aquest homenet i el seu escolà Ezequiel Ramos governen amb el PP a l'Ajuntament de Lluçmajor. Idò han denunciat davant els tribunals al govern municipal del que formen part, per imposar el coneixement del català als opositors a auxiliar administratiu de l'Ajuntament. Els jutges donaran la raó a l'Ajuntament que no fa altra cosa que complir la llei, però mentrestant en Rabasco va remenant la merda per veure si hi treu rendiment polític. Els partits demòcrates haurien de condemnar a l'ostracisme més estricta a aquest enemic declarat de la Nació dels Mallorquins, cosa que no faran els peperos llucmajorers que mengen morena, una perquè de demòcrates ho són ben poc i l'altre perquè combreguen amb moltes de les idees dels enemics de la nostra pàtria.

* El que si té s'Arenal de Mallorca, el segon poble en nombre d'habitants de les illes Balears i Pitiüses (uns 100.000 habitants, contant els turistes durant l'estiu), són les al·lotes més garrides galatzones i ben plantades de la Comunitat autònoma. Enguany ha estat elegida Miss Balears na Vanessa Pieres i Cabot nascuda a s'Arenal fa 22 anys. L'any passat la bellesa oficial de les nostres illes fou la també arenalera Sabina Andreu i Muntaner. Totes dues amb llinatges ben mallorquins!

* En Josep Juárez que es el secretari General del sindicat Confederació de Treballadors de les illes Balears ha enviat una carta al nostre col·laborador Miquel López que diu: Estimad company, he rebut l'exemplar de l'Estel que em vares enviar, i l'he llegit amb satisfacció. Vull agrair-te aquesta atenció cap a nosaltres, i sobretot les teves qualificades aportacions a

Vanessa Pieras Cabot, una altra arenalera que ha estat proclamada "Miss Balears 2001". L'any passat ho fou Sabina Andreu Muntaner.

la causa comuna de la lluita obrera. Pel text de la carta podem endevinar que en Josep Juárez no és subscriptor de l'Estel ni te ganes de fer-se'n, malgrat la seva satisfacció quan el llegeix. I és que 200 ptes cada quinze dies són quasi 2 euros. Molts de doblers. Ω

País Valencià: la llarga estratègia de la tensió

Andreu Salom i Mir

L'exclusió dels autors del Principat i de els illes dels temaris de llengua i literatura catalana al País Valencià constitueix una baula més en l'interminable serial del conflicte lingüístic, creat i adobat pels interessos polítics mesquins de la dreta més recalitrant, representada actualment per la sucursal del PP amb el guru **Eduardo Zaplana** com a líder indiscutible. Per la seva banda, els col·lectius culturals, els partits polítics progressistes i els sindicats s'han apresat a palesar llur rebuig més decidit contra aquesta decisió culturalment ridícula i políticament menyspreable. Altrament, la polèmica *Acadèmia Valenciana de la Llengua*, de científicitat com a mínim dubtosa, i que fou el resultat d'un llarg procés canalitzat pel govern zaplanista, no fa més que atorgar, amb el seu silenci, el corresponent vist-i-plau a l'amo del corral. Ja deia **Joan Fuster** que "l'espectacle de la bestiesa humana ens ofèn i ens suggereix un aspre menyspreu". Fet i fet, l'odi a la cultura, principalment a la cultura dels altres, ha estat sempre, i a tot arreu, causa de bestieses. I la presumpta inevitabilitat d'aquesta conducta en personatges que ostenten càrrecs polítics de responsabilitat és, malauradament, força notòria.

El problema, però, ve de lluny. Efectivament: tot fent un exercici de memòria podem recordar que l'inici de la ferotge campanya mediàtica contra la llengua i la cultura del país fou imposada des de les altes instàncies de l'Estat espanyol en connivència amb la dreta carpetovetònica valenciana. La cosa s'esdevingué a les darreries dels anys setanta, durant l'anomenada *transició democràtica*, quan els dirigents de la UCD a València, Fernando Abril Martorell i Manuel Brosseta, juntament amb **Maria Consuelo Reyna**, directora del diari *Las Provincias*, desplegaren una intensa croada anticatalana en que es blasraven els Països Catalans i la unitat de la llengua de Ramon Llull (l'origen d'aquesta manipulació irracional i pertorbadora cal situar-la, tanmateix, en la cort castellanofoba de Germana de Foix, l'ensulciada de la Germania valenciana i la deserció lingüístico-nacional de les classes altes).

Aquest marc de conflicte civil orquestrat per l'aparell de l'Estat espanyol, temerós, com sempre, d'un possible "desmembramiento de España", ha enverinat greument la societat valenciana i ha torpedinat el procés democràtic-nacional dels valencians. Fóra així com l'invent distorsionador i absolutament fal·laç del *valencianisme versus catalanisme* ha servit als partits de filiació espanyola, UCD primer i PP després, per a fer rendible una veta electoral i trencar o anul·lar qualsevol desviació de l'ortodòxia unitarista conservadora, des del PSPV-PSOE fins al nacionalisme més conscient i combatiu, a més dels pensaments lliures i progressistes en l'educació, la cultura i la política.

No ens pot sorprendre gens, per tant, tot l'enfilall de despropòsits polítics del senyor Zaplana i del seu govern en les àrees d'educació i cultura, car llur funció -la que ells entenen que han de fer, *of course*- d'atiar el foc de la intolerància i de crispar encara més una societat torturada pels sectors ultres, intransigents i xenòfobs, s'emmarca en la gran operació antidemocràtica i etnocida que hen apuntat adés, i de la qual el País Valencià en constituïria una mena d'*experiència pilot* que té com a objectiu final esborrar del mapa la nació catalana.

La nostra nació resta, en aquesta faïçó, encara més malmesa, perquè la història, en el fons, és així de clara, i ells (els castellano-espanyols) ho saben perfectament: si no hi ha País Valencià, amb tots els seus signes d'identitat, no hi ha Països Catalans. I aquesta és la qüestió. Ho va dir ben clar Fuster -i excusau-me que hi torni: "o ens recobrem en la nostra unitat o serem destruïts com a poble". Ω

Eines per a la construcció • Estanteries industrials

C/. Antoni Torrandell, 94 - Tel. 971 50 00 44 - Fax 971 88 03 11
07300 INCA (Mallorca)

HI HA GENT
A QUI LI
MOLESTA QUE
ES PARLE,
ES PENSE I
S'ESCRIGA
EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA
GENT A QUI LI
MOLESTA
QUE ES
PARLE ES
PENSE I
S'ESCRIGA

M a l l o r q u í
La llengua catalana, pròpia de les Illes
Balears, és oficial a Mallorca.
Els teus fills tenen el dret i el deure de
saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu
poble o barriada

BNG, PSdeG, PP

PER JOSEP SERRA.

Salvant les distàncies, que són moltes, però tampoc no n'hi ha tantes que resultin d'extrema rellevància, el mapa polític galleg presenta un paral·lelisme amb el balearic i pitiús que no podem ignorar, especialment quan hi ha eleccions de segona divisió i la televisió ens recorda que tots estam encara dins el mateix barco anomenat Espanya.

La principal diferència la trobam en els dos nacionalismes més definits, l'espanyol (PP) i el galleg (BNG), sense oblidar que el PSOE (o PSdeG) és un aliat sistemàtic del PP quan des de Madrid els llegeixen la cartilla de la unitat indivisible de la pàtria.

El PP de Galícia ha optat per ajornar la seva crisi i ha presentat un candidat populista i políticament incombustible (físicament ja es veurà, que els anys no perdonen), cosa que li ha permès un nou període de majoria absoluta aconseguit prou democràticament (no ens posarem a discutir un grapat de vots dubtosos).

El PP de les Illes, en canvi, sembla que ha optat per passar una altra legislatura a l'oposició, ja que no ha fet moviments significatius per substituir un candidat clarament perdedor com Matas i malviu fent política de cafè al Parlament i als consells. El fet de no moure peça, en part a l'espera de la resolució del cas Formentera, els pot ajudar a superar una situació interna poc favorable, amb la vella guàrdia i els nous lleons lluitant per un mateix espai: una nova derrota electoral els permetria liquidar Matas i tota la vella guàrdia en una mateixa operació de neteja i de renovació, de manera que els Rotger, Fajarnés i companyia podrien liderar un nou projecte sense cap entrebanc i amb moltíssimes garanties d'èxit en una societat tan conservadora com la gallega. Cal recordar que els partits del denominat pacte de progrés han tocat poder gràcies a la derrota afavorida per les corrupteles del PP i la candidatura de Matas, que segueix essent el millor candidat dels denominats progressistes a les properes eleccions autonòmiques.

El BNG ha experimentat una previsible frenada, sobretot a partir del moment que intenta la via centrista i abandona tota una sèrie d'elements identificadors i diferenciadors (començant

per la reclamació de la sobirania nacional) que li donaven el toc diferencial que el feia més visible entre els altres productes i el contraposaven clarament tant al PP com al PSdeG (diguem-li PSOE i punt, com recomana Martínez Ibarra), partits amb els quals es toca en els vessants indigenista i d'acció social respectivament.

Aquí, el nostre BNG inclouria ERC, el PSM i UM –políticaficció?– i hauria de tenir un discurs que pogués satisfer tots els sectors socials afins o propers a tots ells, cosa que passaria tant per centrar el discurs en els temes econòmics com per mantenir el projecte independentista com a objectiu final. Qualsevol buidatge de continguts bàsics dels uns i dels altres només comportaria una pèrdua de recursos humans políticament actius i un retrocés electoral, cosa que ha passat amb el BNG allà i amb el PSM aquí, si ens referim a casos objectivables perquè són fets ja succeïts.

Un partit de gestió com UM no ha de renunciar a grans conceptes (no en té) i, per tant, no arriscaria tant com el PSM en una coalició electoral amb rebaixa del component ideològic: no oblidem que Damià Cànoves va declarar, molt encertadament, que el nou discurs de Sampol sobre l'autodeterminació tenia perfecta cabuda en el marc constitucional espanyol que el PSOE tant adora.

Unes eleccions amb el PSM com a pal de paller de l'indigenisme i del catalanisme (que la llengua també fa nació) exigirien la definició d'un discurs diferencial en relació al PSIB (PSOE, punyetes!, com ho diuen els barons que manen en aquest partit a Madrid, que encara és on es decideixen les coses importants), especialment si el candidat fos Antich, amb un perfil indigenista molt semblant al de Touriño que li podria servir per sembrar el dubte sobre la diferència real entre els realment autocràtics (UM, PSM, ERC) i els constitucionalistes de la gran Espanya: hi ha més distància aparent entre Beiras i Touriño que entre Antich i Sampol, però el candidat del PSOE de Galícia l'ha sabuda neutralitzar, cosa que aquí sembla impossible.

Com diuen per la meseta: "cuando las barbas de tu vecino...". Les comparacions seran odioses, però sempre se'n pot aprendre alguna cosa, si es vol. Ω

Per quan vingui un altre abril...

Per Quim Gibert

Al llarg de la guerra d'Espanya (1936-1939), Ambrosi Carrion, en qualitat de professor de la Universitat de Barcelona i de director del Teatre de Guerra de Generalitat, s'hagué de desplaçar sovint a la seu provisional del govern de la República espanyola a València. En el transcurs d'un dinar de treball amb en Claudio Sánchez Albornoz, aquest li va etzibar: «Los catalanes no tenéis sentido político». En Carrion, segons explica ell mateix en un article inèdit que atesora la seva vídua, va fer un bot de la cadira. I, seguidament, l'intel·lectual castellà li va confessar que si l'abril de 1931, quan els tres ministres de Madrid vingueren a Barcelona a desfer la República catalana: «us haguéssiu mantingut fermes, no teníem altra solució que acceptar i tornar-nos-en amb la cua entre les cames. Què podíem fer? No era pas el moment de declarar la guerra a Catalunya, no teníem ni la possibilitat, ni exèrcit. I començar la República espanyola amb una guerra era impensable». Segons Enric Garriga-Trullols, president de l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana, els catalans no van fer prou pinya al costat de Francesc Macià, el president que havia proclamat l'estat català dins d'una confederació de pobles ibèrics. I tres dies després L'avi va haver de fer-se enrere en els seus propòsits. Catalunya deixava escapar una oportunitat d'or.

Quan el president Lluís Companys farà aquesta mateixa proclama independentista dos anys més tard, l'executiu espanyol no dubtarà a treure l'exèrcit pels carrers de Barcelona. A diferència del 14 d'abril de 1931, el govern de Madrid de l'etapa Companys si que estarà en condicions d'iniciar una ofensiva militar sobre Catalunya.

Tard o d'hora les grans potències fan figa. I els pobles sotmesos que en depenen acostumen a utilitzar aquestes tesis per a recuperar les seves llibertats. Ser en el lloc i en el moment oportú és clau. El detonant que permetrà l'acceleració dels processos d'independència hispanoamericans no serà altre que la profunda crisi en la qual quedarà immers l'imperi colonial espanyol amb motiu de la invasió napoleònica de la península ibèrica. Finlàndia també deixarà de ser colònia a causa dels desastrosos resultats de l'Imperi Rus durant la Primera Guerra Mundial i de la Revolució d'Octubre (1917). Arran d'una nova crisi russa, a inicis dels noranta, diverses repúbliques soviètiques del Caucas, del Bàltic i de l'Àsia Central també recuperaran la independència.

Quan els que manen a casa teva són els veïns del costat cal tenir sempre a punt les maletes. Perquè de trens no en passen gaires. L'impulsor de la campanya Jo també em planto, en Lluís Maria Xirinacs, explica que per la majoria d'estonians era impensable deslliurar-se de l'antiga URSS ara fa tot just una dècada. La independència era una possibilitat que no formava part del seu univers mental, tot i que els més vells havien viscut en l'Estònia lliure d'abans de la Segona Guerra Mundial.

Descartar la via catalana cap a la creació d'un estat propi seria una imprudència quan t'adones que llatinoamèrica necessitarà més de tres-cents per foragitar Espanya de les seves terres. De la fi del domini espanyol a Sud-amèrica mai es fa cap esment en els llibres de ciències socials que s'ensenya a l'ESO. Els fracassos militars i socials de la metròpoli s'ignoren com si no haguessin existit. I encara més si les nacions que se'n deslliuren són dèbils. En canvi, en aquests mateixos llibres de text escolar no hi ha cap inconvenient a parlar de la sublevació dels colons nord-americans, de la desfeta del general anglès Cornwallis a Yorktown, de la recuperació de Florida per part d'Espanya... i d'altres detalls de la guerra de la independència d'Estats Units.

Per si algú encara en dubtava, Sánchez Albornoz va acabar reconeixent que «toda la historia de España es la historia de una colonización». I l'obligació de qualsevol colonitzat és alliberar-se del seu colonitzador. Cercar el moment propici per tocar el dos. Ω

Quim Gibert, ensenyant

Sí a l'ecotaxa

Aquests darrers dies hem pogut observar com el Govern del Pacte de Progrés està fent-se enrera en el propòsit de tirar endavant l'impost ecològic. Davant d'aquest fet que qualifiquem d'absolutament lamentable i d'una falta de decisió ferma davant el govern central i de la federació hotelera que aquesta vegada utilitza l'excusa dels fets de l'11 de setembre per fer trontollar allò que mai no ha volgut.

Des d'Esquerra Republicana a les Illes reivindicam la plena vigència de l'impost donat que la saturació urbanística, l'esgotament de recursos energètics (aigua, electricitat, etc) i la destrucció mediambiental han dut les Illes al límit de la seva sostenibilitat.

Per tant, aquesta és la nostra veritable crisi i conseqüentment el Govern del Pacte de Progrés hauria de mantenir la seva integritat ins-

titucional davant aquestes agressions flagrants dels poders fàctics i del menyspreu continuat i mantingut del Govern de l'Estat Espanyol.

Conservar territori, gestionar correctament els béns naturals, crear fons de compensació interterritorial, crear parcs naturals, comprar espais naturals, mantenir vives les explotacions agrícoles i ramaderes són temes que han de passar davant dels que únicament suposen uns menors beneficis d'un determinat sector i per descomptat condemnen el territori al mateix model desregulat i salvatge de sempre. Ω

Bernat Crespí i Nadal.

Secretari d'Imatge i Comunicació Esquerra Republicana Illes Balears i Pitiüses

APUNTS PER A LA NOSTRA HISTORIA MENUDA

Anys 1571

Sembla que fou aquest any que, Gabriel Mallol, o si tant voleu Maiol, de la vila de Sóller -el mateix que deu anys abans havia comprat, a una subhasta, la possessió de Moncaira, i per tant avantpassat directe del cavaller apuntant-feu construir una torre. Aquesta torre seria la ditxosa torre de Can Maiol on morí, finals del segle XIX el poeta Pons i Gallarza besavi del qui seria president del Congrés de Diputats i de les Corts espanyoles Fèlix Pons Irazazabal.

1 de febrer de 1874

Bartomeu Mayol Mora, de Fornalutx és examinat com a patró de cabotatge.

17 de novembre de 1875

El fornallutxenc Joan Busquets i Busquets ja és en aquesta data mariner de primera classe.

26 de maig de 1876

Vicenç Barceló Mayol alies fava de Fornalutx és patró de cabotatge. Ja el 1862 navegava en el "San Juan"

25 setembre de 1877

La vila de Llubí aquest dia tenia com batle a Bernat Mulet.

30 d'octubre de 1880

En aquesta data a la vila d'Andratx o Andraig - si bé hi ha qui s'encabota escriure ANDRAITX per dur la contra - el batle és diu Gabriel Valent i Moner. Els regidors de les Casses de la Vila són: Pere Antoni Alemany Riutort, Josep Calafell Martorell, Mateu Pujol Pieras, Andreu Roca Alemany, Miquel Coves Pujol, Josep Perpinyà Alemany, Bernat Calafell Alemany, Pere Antoni Alemany Castell, Guillem Castell Juan, Guillem Moner Juan, Antoni Martorell Jofre, Guillem Jofre Pujol i Guillem Castell Ensenyat. El jutge del municipi és diu Baltasar Ensenyat Alemany i el metge nom Josep Riera Massanes mentre que l'apotecari

és Montserrat Llitas.

Mossèn Pere Antoni Muntaner Melià és el rector de l'església parroquial, Pere Antoni Pujol Alemany el mestre d'escola i Antoni Valent el perit agrònom.

Nota de la redacció: En aquell temps no hi havia cap regidor ni cap persona que comandàs que tingués noms espanyols com passa ara amb n'Hidalgo. Els Moners, si que comandaven i ja eren batles del poble.

11 de juny de 1885

Miquel Torrens consta en aquesta data com a batle de la vila de Llubí

20 de febrer de 1910

Aquest dia es celebra la vista d'un judici contra el francès Arthur Villanueva (sic) Mathieu que treballava a les obres del tren de Sóller. La malifeta que Villanueva havia comès tingué lloc al Cafè de Can Ros de dita vila de Sóller on begué uns quants tassonets de vi que li donaren vòmits. Anà després a l'escussat on es quedà dormit. Es presentà el jovenet de 19 anys Antoni Cànaves Reus qui li pegà una empenta. Hi hagué una brega entre en Cànaves i el francès. Quan sortí aquest darrer de Can Ros es va treure un ganivet, atacà en Cànaves i li produí ferides.

A la vista declaren com testimoni Joan Arbona Frontera, Pau Noguera Ferrer (descendent del glosador Pau Sarol) i Joan Arbona Oliver. El fiscal del tribunal nomia Joaquim Pascual i l'advocat defensor de l'acusat era Antoni Pou. El jurat trobà culpable en Villanueva el qual fou condemnat a 12 anys i un dia de reclusió.

Anys 1925

Aquest any mor, als 20 anys a París la capital de França, Catalina Darder Rivière. Era filla del solleric Bonaventura Darder i de la francesa Alphonsine Rivière.

Un germà seu Joan August Bartomeu, treballà molts d'anys a l'empresa del Ferrocarril de Sóller i era el cap dels carlins o carlistes sollerics. Fill d'aquest darrer i per tant nebot de Catalina Darder Rivière és el pintor Gabriel Dar-

der Batle mentre que el metge de l'hospital Joan March i cap del Grup Tradicionalista Independent de Sóller Joan Antoni Darder Colom, fill del constructor Bonaventura Darder Batle, és un renebot.

2 setembre de 1831

Aquest dia es casa a Sóller Jerònia Xumet Fortesa, filla del suís Johann Christian Schmid dit i transcrit Xumet i de la sollerica del carrer d'en Serra Josepa Fortesa Bonnin, amb el comerciant inquer Josep Bonnin Aguiló. Serviren de testimonis el prevere Mossèn Salvador Maiol de Balitx i Estades de Moncaira i Antoni Josep Colom.

24 de gener de 1833

S'ha casat aquest dia a l'església parroquial de Sant Bartomeu de Sóller, l'hisendat Don Bartomeu Ponç i Miquel a vidu de Donya Catalina Maliol de Bàlitx i Massanet, amb Donya Francisca Castanyer Ferrer filla de Don Joan i de Maria Magdalena natural de la Parròquia de Santa Creu de Ciutat

19 de desembre de 1843

Avui a la parròquia d'Andratx el prevere Jaume Cruelles ha batiat a Joan Bonnin Xumet fill de l'inquer Josep i de la sollerica Jerònia. Els padrins seran Bernat Pujol i Joana Bosch.

L'any 1912 Joan Bonnin Xumet vivia encara i era pescador a Andratx. Un descendent seu era als anys 60 del segle passat delegat a Ciutat de l'agrupació de mallorquins a França "Les Cadets de Majorque". Altres descendents seus emigraren al centre de França.

TOTUM HONOREM MEUM

Prudent o imprudent
de ma terra, ma llengua i ma gent
haig reivindicat la rel
i m'he mantingut sempre fidel. Ω

(Apunts presos pel Cavaller Estades de Moncaira)

Carta des de l'Infern

Com va Mateu de L'Estel de Mallorca?

Corina Proserpina <proserpina666scop@yahoo.it>

Matteo Giovanni Floreto <focifum@teletel.es>

Hola Mateuet Joan i Florit de L'Estel. Com te va? El Satan, el nostre cappare i tots els dimonis i dimonions de l'infern seguim pensant amb tu, amb L'Estel i els seus col·laboradors. De manera molt especial pensam amb el Ricard, l'Estades i també amb aquest al·lotet que és diu Joan Sorell Adrover. Molt interessants els articles d'aquest al·lot. No ho trobes Mateu.

Mateu: Te vull dir, jo Proserpina (la dimoniona més important de l'Infern) vull que sapigues que m'agrada molt i que et trobo molt valent. Tu no els hi tens por als forasters i als mestissos que no comparteixen les teves idees nacionalistes. Hem llegit lo que has escrit sobre el Felipe Domínguez Amengual i el Joan Lluís Gamundi Seguí.

Noi di l'averuo ho vérem i t'assegur che meraviglioso foi questa lotta. Ω

Proserpina

Violència als instituts

Josep Mª Loste Romero

Es molt preocupant observar com el feixisme, d'arrel neoliberista, està augmentant molt als nostres instituts. És espectacular constatar com la xenofòbia i la violència, d'arrel espanyolista, cada cop és més utilitzada per persones més joves (nens i adolescents) d'una forma gratuïta i irracional.

Qui en té la culpa de tot aquest fenomen tan negatiu? Doncs bé, jo diria que una mica tots: els pares, els mestres, la societat en general, encara que la gran responsabilitat -d'aquest fracàs social en majúscules- és dels nostres polítics, dels nostres governants.

Aquesta situació tan anormal i tan greu es produeix per les següents raons.

1/. Per una indiferència general envers els perills del feixisme, com a conseqüència d'una amnèsia generalitzada i d'una pèrdua de memòria històrica; i d'això en té molta culpa la televisió.

2/. Per la por de molts adolescents cap el futur, sobretot en relació amb el món socio-laboral. Molts dels nostres joves dels instituts visualitzen l'immigrant pobre del tercer món com un competidor a l'hora d'anar a trobar feina, per altra banda el model neoliberal de pensament únic no ofereix

cap esperança de futur per una ampla capa de població jove de classe baixa i mitja baixa, independentment del seu origen ètnic i lingüístic.

3/. Per la incentivació, per la promoció, des del poder central (a través de les seves potents sucursals polítiques, econòmiques i culturals) de la fractura social a casa nostre; concretament la proposta del "guarisme 62" (aliança PP-PSOE a Catalunya), que va fer el Sr. Fernández Diaz al darrer debat de la moció de censura, és un una clara provocació una crida a la divisió de la societat catalana i a l'enfrontament ètnico-lingüístic.

4/. Per la manca de recursos del professorat català, com a conseqüència d'una política classista i elitista del Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

5/. Per una manca de sobirania política i econòmica de Catalunya, la qual cosa produeix una asfíxia financera i posa en dubte l'estat del benestar a Catalunya.

6/. Per una manca de política immigratòria clara i precisa (amb drets i deures pels immigrants), que faci possible el respecte individual a tota mena de creences i religions, però que deixi molt clar la supeditació de tots els habitants de Catalunya al poder civil i a les lleis laiques .. Ω

La justícia a Catalunya:

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

prou agressions
dels estats espanyol i francès
a la nostra llengua

Volem viure plenament
EN CATALÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

Un mal fitxatge al Parlament - Capítol II

Cecili Buele i Ramis

Primeres reaccions davant l'opinió Pública (1)

Al bon grapat de declaracions públiques que escampaven als quatre vents els representants de gairebé tots els partits polítics illencs, s'anaven reproduint moltes d'altres reaccions davant l'opinió pública. No s'hi feren esperar gens ni mica, i s'anaren succeint a forrellons, tot al llarg d'aquelles primeres setmanes d'aquell mes de juny tan encalenticat.

J.M. manifestava que "malament, molt malament han d'anar les coses en aquesta Comunitat, perquè qualcú decideixi de fitxar els funcionaris del Parlament... és un símptoma més de la poca evolució que s'ha produït a Balears després de quasi vint anys d'autonomia... l'informe és una vergonya per a la cambra balear" (ÚLTIMA HORA, 11/06/01, 'Buenos días. Fichados').

M. Payeras escrivia: "La revelació que qualcú ha elaborat un informe de tot el personal que fa feina en el Parlament... és un deliri d'espionatge que, si bé a l'hora d'escriure aquest article no se sap qui l'ha encarregat, posa moltes coses en qüestió, i sotmet el Parlament, la seva Mesa, el seu president Maximilià Morales i a tota la majoria parlamentària a una situació tremendament delicada" (DIARI DE BALEARS, 11/06/01, 'Maximilià Morales s'ha d'explicar').

I demanava i preguntava i afirmava aquest reconegut professional del periodisme illenc: "El primer que cal, òbviament, és demanar al president Maximilià Morales que aclaresqui tot aquest afer. Qui és el responsable d'encarregar l'espionatge? Qui l'ha fet? Quins mitjans s'hi han posat a l'abast de l'espia per, literalment, perseguir pel carrer els funcionaris per saber si corren molt o no amb el cotxe, com han aconseguit dades tan íntimes com les malalties que puguin patir...? Quina finalitat s'ha pretès amb l'informe? Que s'aclaresqui, però ja. Ràpidament. Sense deixar cap esclatxa per cap dubte. I una vegada aclarit, que comenci la cadena de dimissions".

"És imperdonable que coses tan repugnants com aquesta puguin passar a qualsevol banda, però que passin en el Parlament és el més asquerós que ha viscut la vida política autonòmica balear d'ençà la seva creació el 1983".

"Per aquest espionatge no s'hauria de constituir cap comissió d'investigació sinó formar un col·lectiu, amb presència dels perjudicats, sindicats, partits i grups parlamentaris que pressionin per arribar fins al final. I el final no pot ser, cal repetir-ho, més que dimissions. I una no bastaria. Dimissions, sí. Dels polítics, si és que són necessàries. Però tampoc no serien suficients".

"És l'escàndol més greu que mai no ha passat a Balears, i mira que n'han passat!".

"Aquest cas d'espionatge posa en qüestió el Parlament, o sigui l'autonomia balear. S'ha de resoldre, i immediatament... És una necessitat d'higiene democràtica prèvia a qualsevol altra cosa".

"El Parlament està sota sospita. Però, a més, com que la majoria parlamentària és la que és, aquí s'hi ha de banyar tothom".

Era l'escrit més dur que apareixia publicat als mitjans de comunicació, quan encara era ben fresca la notícia d'aquell fitxatge parlamentari tan nefast. Però no n'era l'únic. N'hi havia molts d'altres.

En alguns dels mitjans es feien al·lusions directes i explícites al "malestar existent al Parlament per la difusió de fitxes amb dades confidencials", en una columna periodística que no duia cap signatura, (EL MUNDO, 12/06/01).

Comentaristes polítics, com Camilo José Cela Conde, recriminaven la "tendència a convertir la política en un aiguamoll ben pudent i, a damunt, ho volen mantenir com la cosa més normal del món". I afirmava: "qui encomana i maneja fitxes confidencials com aquestes no és un abnegat servidor de les institucions, sinó un delinqüent". Reconeixia que "tots els partits del Parlament han condemnat com es mereix aquesta iniciativa". Però reclamava: "S'ha d'anar més lluny. Poc importa qui va ser l'autor material de les fitxes confidencials del Parlament... ¿Hem tocat fons o seguirem igual, sense fer res més que torejar l'incident amb unes quantes capejades per distraure el personal, pentura amb l'obertura d'algun expedient a qualque personatge secundari?". Concloïa el prestigiós columnista: "De la forma com manegi el Parlament aquest assumpte, dependran altres assumptes importants" (DIARI DE MALLORCA, 13/06/01, 'Opinió. Ficha confidencial').

José E. Iglesias, a la mateixa pàgina del mateix diari d'aquell mateix dia, en Carta adreçada al Lector que duia per titular "Rebombori pels papers prohibits", escrivia que "aquests papers prohibits han causat una profunda indignació entre els funcionaris i esglai entre els

mateixos parlamentaris". I afegia: "La tensió política, el xafardeig pels passadissos i despatxos han propiciat tota casta d'especulacions i han desembocat en una espècie de caça de bruixes gens recomanable per a la necessària convivència parlamentària". Acabava reclamant: "Allò que exigeix aquesta situació és col·laborar amb els òrgans competents per, sense cap tipus de demora, allunyar ombres, aclarir culpabilitats i tancar aquest episodi tan desagradable" (DIARI DE MALLORCA, 13/06/01, 'Carta al Lector. Revuelo por los papeles prohibidos').

Era allò que se'n podia dir la repercussió pública de la notícia sobre l'existència d'aquelles fitxes confidencials, el contingut de les quals requeia directament sobre els ànims del personal parlamentari afectat i del mateix president de la Cambra. El personal anunciava que volia dur el cas davant la Fiscalia, mentre que el president n'ordenava una investigació interna (una ordre que seria anul·lada pocs dies després).

"Indignació en el parlament per les 'fitxes' personals sobre funcionaris. Els treballadors duren el cas davant del fiscal, en entendre que es tracta d'una intromissió en la seva intimitat. El President de la Cambra ordena una investigació interna. Maximilià Morales, president del Parlament, ha ordenat que s'obri una investigació". Aquests eren els titulars i subtítulars que acompanyaven el text de la reconeguda professional del periodisme, Nekane Domblàs, i que envoltaven la fotografia del president Morales assegut a la butaca presidencial del saló de sessions plenàries (ÚLTIMA HORA, 12/06/01, 'Indignación en el Parlament por las fichas 'personales' sobre funcionarios').

Què havia passat, als inicis d'aquella primera setmana tan moguda, la de l'11 de juny de l'any 2001?

La notícia feta pública sobre l'existència d'aquelles fitxes confidencials havia creat des del primer moment un gran malestar entre les treballadores i els treballadors de la cambra. Al Parlament, no hi havia cap altre comentari ni tema de conversa que no fos el d'aquelles fitxes confidencials. Indignava especialment la pràctica totalitat del funcionariat el fet de constatar que els seus hàbits personals, segons s'afirmava, no només havien estat objecte d'investigació, sinó que, a més a més, havien quedat gravats en fitxes personals de cadascun dels que hi treballava.

S'apuntava directament, com a possible autor, cap a la persona del Cap de Relacions Institucionals, Francesc Garí, qui tenia el despatx just al costat del president Morales, i que n'era el seu braç dret. Havia transcendit a l'opinió pública que a la reunió de l'Executiva d'UM, feta dilluns dia 11 de juny, el president Morales "havia deixat ben clar que dimitiria en el cas que es demostrés que darrera de les polèmiques fitxes hi havia alguna persona relacionada amb el seu gabinet. També esmentà que abans destituïria la persona del seu càrrec" (DIARI DE BALEARS, 14/06/01, 'El personal parlamentari denuncia al fiscal el recull de fitxes íntimes. El president Morales dimitirà si darrera hi ha algú del seu gabinet').

Així, als mitjans de comunicació s'anaven produint i reproduint notícies relatives a aquelles fitxes confidencials, malgrat ningú no les havia vistes mai encara, i fins i tot qualcú gosava afirmar que ni tan sols no havien existit mai.

En aquest context, s'havia convocat amb caràcter d'urgència una Assemblea general del personal del Parlament, que havia decidit posar el cas en mans de la fiscalia. En aquella assemblea, celebrada 48 hores després de l'aparició pública de la notícia relativa a aquelles fitxes confidencials, s'havia acordat demanar al fiscal que investigàs l'autoria d'aquelles fitxes que, segons s'afirmava, incloïen informació personal i privada de la major part dels funcionaris de la cambra. A aquella assemblea, que s'havia perllongat durant més de dues hores, hi havia participat la major part del personal.

Per encàrrec de l'Assemblea, la Junta de Personal del Parlament havia redactat i remès als mitjans un comunicat en el qual manifestava el seu rebuig més contundent "a la realització, de naturalesa desconeguda, de fitxes que contenen informació de caràcter privat sobre els treballadors del Parlament i que poden vulnerar el seu dret a la intimitat personal". S'hi manifestava també que el personal de la institució "ha mantingut sempre una actuació fora de tot dubte i ha desplegat la seva tasca amb una dedicació, eficàcia i professionalitat que no es pot posar en qüestió".

La notícia relativa a la realització d'aquelles fitxes confidencials, que feien referència directa i explícita al Personal del Parlament de les Illes Balears, també havia caigut molt malament als dirigents polítics de les Illes (CONTINUARÀ). Ω

Incorreccions en el català de TV3

Sovint—potser massa—el català parlat en els nostres mitjans de comunicació té un regust de castellà que a voltes arriba a ser preocupant. Semble con si el sentit de la llengua anàs—ai las!—de rota batuda i ens costàs d'allò més contrarestar les interferències provocades per la dependència política—cosa d'altra banda, fins a cert punt lògica, em referesc a les dificultats intrínseques per esbrinar o destriar les incorreccions lingüístiques.

Segurament, la raó bàsica o primera d'aquest estat de coses és que molts professionals del cos tel·lès i radiofànic pensen en castellà el català que parlen i tradueixen literalment girs castellans. "Menys mal", en comptes de tanta sort", o "ja vaig", en lloc de "ja ving", o "venc", són dos dels exemples que podem aduir en l'entrellat de solucions castellanitzants. És igualment notable la manca de l'ús dels pronoms adverbials en i hi, indispensables en la parla catalana.

Un camp en què també es solen cometre incorreccions diverses és el del doblatge de pel·lícules—la qualitat tècnica dels quals és, d'altra banda, força reeixida. La que m'ha sibat més és una expressió que he pogut sentir diverses vegades en films projectats tant per TV3 com en el Canal 33. La frase en qüestió és "treu la música" (sic). D'antuvi hom pot pensar que hom podria fer referència als músics ("treu els músics" és una expressió lingüísticament raonable) però, és clar, tot veient la seqüència dels films en que hom diu la dita frase imperativa, ens adonem tot d'una que no parlen de la presència física dels músics—aquests són sencillament, inexistents—d'un tocadiscs o d'un gramòfon—vl a dir que es tracta de cintes cinematogràfiques força antigues.

Atès que el verb "treura" (a "traura") expressa com a significat general la idea de "portar a fer passar de dins a fora" (DCVB) i, més concretament, "fer sortir persona o animal fora del lloc o era", la qual cosa té un sentit clarament físic, o material, l'esmentada expressió ("treu la música") no és, en absolut, gens pertinent car en esser, la música, un concepte essencialment espiritual i freturar, per tant, de volum corporal, els verbs més escaients en català foren "apagar" o "llevar".

En definitiva, tot considerant que el mitjà televisiu, especialment la Televisió de Catalunya, juga un paper molt important en la normalització social del català, hauria de temnir per força més cura en el tipus de llenguatge que fa servir. Cal tenir més ull, més sensibilitat, més bona predisposició i, sobretot, respectar més la llengua catalana i no fer-ne un ús híbridat. Ω

Andreu Salom i Mir

Aymerich i Obesich la Catalunya inexistent

Francesc Puigpelat

OBSICH: Bon dia, Aymerich. Vols una cuixa, nyam, de senglar? És d'avui. Nyam.

AYMERICH: Gràcies. Avui no estic amoïnats pel futur del nostre poblet, que resisteix ara i sempre l'invasor. En tastaré una mica.

OBSICH: Doncs sóc jo, el que estic amoïnats. Nyam. M'acabo d'assabentar que Sant Jordi, el patró de Catalunya, el que celebrem amb roses i llibres, no ha existit mai. Nyam. És veritat?

AYMERICH: Sí. Es conta que sant Jordi va viure al segle IV, a Palestina o a Capadòcia, segons les versions. Ningú no sap on va néixer, ni on va morir, ni quina era la ciutat que va salvar matant el drac. Sant Jordi és un personatge llegendari o, per dir-ho clar, inexistent.

OBSICH: Que trist, Aymerich! Fa dies que no paro de rebre cops. Nyam. Primer, Guardiola se'n va del Barça. Després, Pujol anuncia que plega. Després, la Moreneta que no és negra, sinó blanca. Nyam. I ara, resulta que Catalunya té un patró inexistent. On anirem a parar?

AYMERICH: No t'ha d'estranyar, Obesich. És lògic que sant Jordi, patró de Catalunya, sigui inexistent, si la mateixa Catalunya és inexistent.

OBSICH: Mm... Ara no et segueixo. Nyam.

AYMERICH: Catalunya té una carcassa externa: bandera, institucions, patró, festa de Sant Jordi, el Barça, els castellers i una llengua. Però dins de la carcassa no hi ha res. Passa com a la novel·la d'Italo Calvino El cavaller inexistent. Te la conto, avui que és el Dia del Llibre?

OBSICH: M'agraden les novel·les. Nyam.

AYMERICH: El protagonista és el cavaller Agilulf. Aparentment, és com els altres: porta una armadura lluent, parla, cavalca i lluita en batalles. Un dia, Carlemany li demana a Agilulf que s'aixequi la visera de l'elm. Agilulf obeeix, i l'emperador descobreix que l'interior de l'armadura és buit. Carlemany, impressionat, li pregunta: "Com és que presteu servei, si no existiu?" I Agilulf li contesta: "Amb força de voluntat i la fe en la nostra santa causa".

OBSICH: Molt interessant, Aymerich. Només espero (pel nostre bé) que Aznar no li demani mai a Pujol que s'aixequi la visera. Nyam.

Sense entrar en el debat pròpiament polític, sí que voldria fer constar que no és gens cert que St. Jordi no existís, el que passa és que, durant l'Edat Mitjana, en van fer moltes llegendes. Però pròpiament sí que existí. A més, ni que fos sols llegendari (que no ho és), això no és en absolut sinònim d'inexistent (=sofisma barat, segons la lògica matemàtica), perquè normalment les llegendes tenen un cert grau de base històrica.

Això no vol dir que no hi hagi sants que realment no existiren, com ara Sant Llonginos, Sant Cristòfol o d'altres, que sí és més que probable que sien llegendes. Igual que dir que Sant Jaume té el sepulcre a Compostel·la, quan, segons les Escriptures, no isqué mai de Palestina (Igualment és molt improbable que St. Pere fou bisbe de Roma).

Altrament recordem que diferents nacions, a més de Catalunya, tenen St. Jordi com a patró (Aragó, Anglaterra...) i que la creu de St. Jordi ve en les banderes d'un munt de països (tots els escandinaus, els més civilitzats d'aquest incivilitzat món). La bandera de St. Jordi era la de l'exèrcit català medieval (la dels almogàvers, per ex.), d'on passà com a patró i festivitat a la ciutat de València. De València passa a comarques, al Principat i a l'Aragó.

Felip V eliminà -entre altres moltes senyes d'identitat de l'època- la patrona de Barcelona (Sta. Eulàlia, una màrtir barcelonina cristiana a qui els romans li tallaren els pits: ja és prou simbòlic) i la substituï per la "Virgen de la Merced" (que encara dura: és la patrona dels presoners, simbòlic també!). I també es carregà St. Jordi, però tant el Principat com Alcoi recobraren aquesta festivitat prohibida, mentre que la ciutat de València ja no.

El que passa és que el nostre nacionalisme, d'un tomb últimament tan agnòstic, supersecularitzat i interètnic, sol parlar sovint de temes religiosos sense tenir ni punyetera idea: com que no hi creuen, no hi donen tampoc major importància i diuen el primer que els ve al cap, sense cap formació ni informació. I, per parlar, de tot cal estar informat. Perquè si no, farem com els blavers, que sense tenir ni remota idea de lingüística, es posen a dir que el valencià no té res a veure amb el català. Cal respectar la gent que ha estudiat cada tema i, si algú vol opinar-ne, que ho estudiï també una mica, que no parli qualsevol bajanada.

Però darrerament sembla que els colonitzadors volen atacar tot allò que pugui semblar un referent sentimental català: és la tàctica que duen, amb l'assentiment de molt despistat indígena, molt modern interètnic, pensament políticament correcte i tota la resta.

No és que jo sia cap devot de St. Jordi, vaja, però la maniobra d'"ellos" em sembla clara i, si hi caiem, som cornuts i els paguem el beure ja...per pur vici nostre. Tan recurtets som? (diu Homer Simpson: Sí!).

I és que, si dins la carcassa no hi ha quasi res és perquè l'hem buidada nosaltres mateixos, o hem deixat que ens la buidassin, amb cagades incultes com aquesta de dir que St. Jordi no existí i moltes més per l'estil i més greus.

Així que, una mica més a l'aguait! Ω

Ricard Colom

Estic amb vós, Princesa

El temps d'en Jaime Matas, tots els partits de l'esquerra s'avenien a dir que no podia ser de cap manera aquest creixement descontrolat i fora mida que pateix Mallorca dels anys seixantes ençà.

Tots s'avenien a dir, i amb raó, que no podem tudar pus territori. Que ens manca aigua. Que a la central d'Alcúdia, en l'estiu, li ve ben just donar raó a la demanda de corrent. Que hi ha massa cotxes i que ja comença a fer ofegor i a fer sobres tanta de gentada que ho estiba tot.

Amb això que vós arribau al poder, Sra. Maria Antonia Munar, sou conscient que com més va més mallorquins hi ha que troben que no pot ser de cap manera que aquí passi un fet que no passa enlloc pus en el món: aquesta allau de devers deu a quinze mil immigrants cada any procedents d'Espanya el 95% i d'Àfrica i Sudamèrica el 5% que resta; més de quaranta cada dia, prop de dos cada hora!-, damunt un territori tan petit com Mallorca. Això del temps d'en Canyelles fins als nostres dies. Amb això que decidí posar tall d'una pussetera vegada a la rel del mal: a la construcció d'habitatges massius. A la colonització demogràfica, en una paraula.

Bona l'heu feta! Per res no ha servit que la mesura sigui cautelar fins que hi hagi un pla territorial per a tot Mallorca. Per res no ha servit que la mesura no afecti les construccions unifamiliars. Als de la dreta, els feis agafar una emprenyadura de no dir perquè els espenyau el negoci. No tenen més pàtria que els duros i se'n toquen els orgues, si Mallorca acaba per ser una caramull de merda que faci oi a les mosques i que no sigui habitatdor de tanta de massificació.

I als de l'esquerra, els feis agafar un atac de banyes perquè veuen que, en lloc de plànyer-vos i romandre mans plegades qui dia passa any empeny, no: decidí, coratjada i fora por, fer qualque cosa i posar Mallorca part damunt el sistema d'interessos establert. I en lloc d'estar contents, no: amb quatre grapades miren de fer una altra moratòria que toqui els orgues als mallorquins que vulguin fer una millora dins ca seva i que no aturi per res els grans blocs de protecció oficial. "Mallorca tierra de todos", que deia en Paco (sic) Obrador. D'aquest manera, s'allarga la comèdia i tot continua igual.

De cop i volta, ara resulta que sobra l'aigua, la central va sobrada, tenim territori verjo a voler i hi ha cabuda per quinze mil nous habitants més cada any vés a saber fins quan.

I ja em teniu els periodistes vos el barret de racista. Però no tengueu ànsia: senyal que heu pegat allà on tocava. Estigau segura que, si la duen de vós, és perquè els heu tenguets més grossos vós que tots els altres plegats.

Ara anam. No n'hi havia que deien que Unió Mallorquina no tenia un missatge propi? Idò vet aquí. Era ben hora que qualcú gosàs dir les coses que tants de mallorquins pensam però no deim.

La qüestió per al mallorquinisme, a la llarga, no és cercar fer de frontissa. És tenir un missatge clar, senzill i que conernesqui qualsevol mallorquí. I evitar de totes passades que els mallorquins arribi un dia que no pintem un rave dins Mallorca, és un gran missatge. Un missatge just i necessari. Ni esquerra ni dreta: Mallorca! Ω

Jordi Caldentey de Manacor

Moros i cristians. Forasters i mallorquins. Espanyols i catalans

La regidora de cultura de Manacor, la PSMera Margalida Fons, no ha tingudes altres feines més que dir, davant la reivindicació dels moros d'un cementiri musulmà, que això té dues solucions: cercar un solar per fer-los-en un, o bé llevar els símbols cristians del cementiri.

Aquesta criatura es veu que n'ha hagudes de sentir de tot color i ara ha fetes anques enrere i diu que només volia dir que llevassin els símbols cristians just a la clapa que estojarien per als moros.

Trobau que aquesta poca pipella és manera d'anar pel món? No entenc com aquests intel·lectuals mira'm i no em toquis treuen encara un puceter vot en tot Mallorca. No entenc la progressia de per aquí, que troba el catolicisme reaccionari i llavors s'estima més el fanatisme inquisitorial islàmic que no Amèrica, el país de la llibertat. Que no saben les nostres feministes que, si anaven a viure allà on comanden els qui elles defensen haurien d'anar tapadetes de cap a peus i que cada vespre s'haurien d'eixancar just que el seu home els fes una mica de senya tant si en tenguessin ganes com si no?

Re quaranta putes! Tant de bavar davant l'islamisme sabent cert que, si us

n'anau per ca seva i teniu collons de demanar un cementiri cristià, o que hi facin botir els símbols islàmics, encara no ho haureu acabat de dir com ja tindreu el cap enterat. Jo, fos dels americans, no aniria gens de bromes amb aquesta gent; els fanàtics islamistes, veng a dir. Els menaria els jocs ben feixucs i no els planyeria gens.

Volen un cementiri moro? Tot d'una! Que en consentin ells de cristians, o europeus, dins ca seva i els en farem un escapats per a ells aquí. Primer que respectin els drets humans. Que aprenguin de considerar les dones com a persones i no com a animals.

Què s'ha cregut, aquesta gent? Que ells allà on van poden pixar allà on volen i que a dins ca seva tothom ha de passar pel seu sedàs?

Ben igual com la feria de abril. Els forasters en volen fer i que els la paguem de la nostra butxaca? Idò que comencin a Madrid a pagar sardanes, castellers i ball de bot als mallorquins i a tots els catalans que hi habiten i, llavors, nosaltres també els pagarem el sarau foraster de bona gana. Però primer que prediquin amb l'exemple. Ω

Jordi Caldentey de Manacor

Conversa sobre progressisme de façana

<colomtaube@hotmail.com>

Noprogrepiho: En primer lloc et done les gràcies per dues coses, que deuen suposar-se però que, per desgràcia, avui dia manquen de la majoria d'emails que rep de part de gent autoanomenada progressista:

-To educat sense insults ni calúmnies.

-Voluntat de continuar el diàleg, malgrat les discrepàncies, com en tota societat normal, democràtica i civilitzada (cosa que el totalitarisme pseudoprogressista no accepta).

Esquerrà antiglobalització: ¿I que podem fer et pregunte jo?, ¿I que pots fer tu et pregunte també?

Noprogrepiho: D'entrada et diré el que faig jo: treballar molt.

Dins 2 caps de setmana vaig a la Coordinadora Estatal d'Immigrants convidat per càrrecs de la Coordinadora (immigrants i en concret refugiats polítics). M'hi paguen totes les despeses i hi vaig com a observador "nacionalista". Per què? Perquè els he estat molt franc en comentar-los els problemes que tenim i els que veig que tenen ells, drets i deures, temes d'integració, etc. i com són gent que ha patit i aprecia la veritat (cosa que la progrepieria rara vegada sap apreciar, perquè no saben de la vida i sols han llegit llibracs anarcomarxistes i ni tan sols els han entesos), ho han entès i prefereixen tractar amb gent dura però sincera i lleial com jo que no pas amb somiatruites insolvents. Jo he ajudat prou immigrants de prou maneres (tenint-los gratis a ca meua, ajudant-los a comprar pis i donant la cara per ells, donant-los feina en el que he pogut -no sóc pas amo de res ni empresari-, arreglant-los papers, facilitant-los adreces i contactes, etc.: tant a hispans com a magribins com a gent d'Europa de l'est, musulmans, etc.), i això que, per a molts progrepiehos que mai en sa vida no han fet res d'això jo sóc un terrible xenòfob racista menjaimmigrants. Però és que van molt cecs i errats per la vida i és precis que es donin la gran hòstia, com segur que tindràs oportunitat de veure amb el temps. Potser és que a muntó van fumats tot lo dia. I que consti que jo també fumo ocasionalment els meus joints, però prou d'aquests es passen el dia en Bàvia sense fotre brot, els molt caradures. I després acusen la gent que fa alguna cosa a fi d'exculpar-se. No són barruts ni res, aquesta gentola!. Els de la meua època la majoria s'han buscat bé la vida i ara són superbürgesots: els d'ara em semblen encara pitjors -potser m'hi enganyo, però- que els de la meua joventut, perquè llavors la gent no era tan barruda com ara.

Esquerrà antiglobalització: Com que no som superhòmens ni tenim poders màgics, l'únic que podem fer (i hem fet, i farem) serà denunciar-ho, i intentar canviar-ho dins les nostres possibilitats (que dins d'aquesta democràcia de criminalització i repressió son ben poques).

Noprogrepiho: El treball i sacrifici d'entrada és sols voluntarisme, però a la llarga té la seva pròpia màgia, si no caus massa pel "costat fosc de la força". Estic prou segur que no donem gaire del que podríem fer: pels resultats tan decebedors que veig per-

tot. Si la gent fos més honesta, els resultats serien millors, malgrat la criminalització i repressió que, altrament, la mateixa extrema esquerra facilita amb les seves actituds i brams absurds (com cridar viscaterralliure, un grup terrorista autodissolt per pura ineficàcia política i militar, o trencar bancs com si les asseguradores no ho solucionassin ràpidament, mentre ells espanten els ciutadans corrents, els llancen en braços de la reacció i faciliten totalment la infiltració policial: en són, de rucs ineptes!). Jo no em crec el rotillo victimista del "ellos me pegan siempre" perquè duc 30 anys treballant per causes perdudes i tinc moltes coses vistes: hem d'aprendre allò que s'escau i allò que no per solucionar els problemes, i la violència antidemocràtica no és cap solució, sols clavar-se dins la gola del llop. I això és l'aeiou que l'extrema esquerra encara no vol aprendre. Després ens toca anar denunciant tortures, però és que ells tenen prou neurones avariades i un coeficient intel·lectual semblant als dels caprapats.

Esquerrà antiglobalització: Tot imperialisme es injust i criminal, i no sols l'espanyol que pareix ser que es l'únic que vos molesta perquè afecta directa i molt negativament als Països Catalans, sinó també el yanki que te, ha tingut i tindrà moltes cultures i pobles al seu servei econòmic i cultural (però pot ser que les vides i cultura d'aquesta gent siguin inferiors a la catalana).

Noprogrepiho: Tothom és injust i, quan pot, també sol ser criminal: esquerres com dretes, ianquis com àrabs, espanyols com catalans, integristes musulmans com integristes cristians. És la mateixa natura humana que el progressisme nega perquè els abismes li fan por. Si l'antropologia esquerrana sol ser tan pusil·lànim i irreal, després passa el que passa: viuen d'esquenes a la realitat, en la decadència i dins un ghetto on reproduïen les mateixes cagades de sempre, sense esmena ni millora. Simplement els mals en els pobles i Estats imperialistes estan més a la vista, i, com diu l'adagi anglès, més se li veu el cul a la mona com més alt s'enfila. Les altres causes, deia Macià, tindran sempre els seus defensors, Catalunya només ens té a nosaltres, els catalans. I aquesta és una obligació ètica prioritària: implicar-nos en primer lloc amb el poble on som, que és on més podem fer d'entrada, i pensar globalment però actuar localment. Per això, sense oblidar-me de les altres causes, miro de ser realista a l'hora de defensar la causa que tinc més a prop i que els progrés catalans, de fet, han abandonat (sols els queda la vana parauleria grandiloqüent, com bramar independència! -bramar sols, clar, com si fos un mantra- quan ni tan sols volen un Estat català, i doncs, on s'ha vist una independència sens Estat?: enlloc!., pura demagògia somiatruites!): la supervivència d'una nació que es mor i que és precisament la nostra. A Madrid ja li va bé, ja, l'actitud d'aquesta progressia transnacional que s'amaga darrere causes mundials per abandonar la que té a l'abast. Com aquell acudit: "dos nens parlen i un li diu: -ets molt amic meu i et vull molt, si en tingues, et regalava una bicicleta -gràcies, -li respon l'estimat amic- idò, podries donar-

me un dels confits que tens? - ah no, això sí que no, perquè de bici no en tinc, però de confits sí". Doncs els progrés solen ser d'aquest tall: infantilisme molt superficial i inconseqüència ètica molt profunda.

Jo no sóc tan abstracte i vull centrar-me en allò concret i on visc, que justament és allò més dur per a tothom: plantar cara a la pròpia realitat. Tothom vol la llibertat de l'esclau... del veí. Els ianquis accepten fàcil els drets dels irlandesos o catalans, de la mateixa manera que els espanyols accepten fàcil els drets dels indis o dels negres: tot just perquè no els afecta directament. Els espanyols poden acceptar l'autodeterminació del Sahara o de Timor, però no de Catalunya o del País Basc. Per què? Perquè és fàcil acceptar la llibertat de l'esclau del veí, però difícil quedar-se sense esclau propi.

Doncs no, jo demano la llibertat dels esclaus d'ací mateix. Però sé que els pitjors enemics dels catalans no són pas els espanyols: som els mateixos catalans, covards, acomplexats, amb mentalitat d'esclau torcabotes de l'amo espanyol, colonitzats per ideologies genèriques i transnacionals (la versió esquerrana de les multinacionals i de Disneyworld, diguèssim) perquè tenen por de quedar-se solets en la defensa de llur pròpia supervivència... Mesells, esclaus que cal despetar per una qüestió de dignitat humana, encara que ens fotin. És menester que demostrem ser persones lliures que saben patir per la pròpia dignitat i llibertat, cosa que rara vegada veig. Per ara la majoria de catalans i de pobles colonitzats ho són perquè no tenen prou talla moral i humana.

Quan la tindran seran lliures perquè sabran imposar llur dret a ser lliures i els altres pobles ho veuran clar i ho hauran d'acceptar mal que els pesi.

I si penses que sóc un racista ("però pot ser que les vides i cultura d'aquesta gent siguin inferiors a la catalana", dius), pots deixar-ho córrer totalment, perquè jo m'he relacionat molt amb gent de moltes cultures, subcultures i mentalitats molt distintes. El que sí que veig que unes maneres d'actuar són més realistes i eficaces i unes altres menys. Lògic, no? però per color de pell no tinc res en contra ningú, si bé tinc les meves opinions sobre costums (per ex. no m'agraden els xadors, ni puc acceptar les ablacions, l'esclavisme, el canibalisme, els sacrificis humans, etc. en nom de cap "interculturalisme") malgrat que això s'esdevingui en alguns països -i no sols a països pobres i del Tercer Món. No podem ser gaire tolerants amb la intolerància extrema.

Esquerrà antiglobalització: No sé perquè em tornes a manar els textos sobre els talibans i companyia, perquè en cap moment hauràs vist o llegit cap paraula en defensa seva i de les seves accions, però sí de la població Afgana.

Noprogrepiho: D'acord. Però els progrés callen com tracten les dones els talibans o les minories de tota mena a països musulmans i, això, és també una greu injustícia i una greu hipocresia d'aquests que van per la vida de pensament políticament correcte, però després fan el primer que els surt per

la bilis: sols demanen ser justs als altres mentre ells no ho són gens. De tota manera, si els Estats Units acaben amb els talibans, ja hauran fet un gran servei als afgans i a la Humanitat.

Esquerrà antiglobalització: Per cert, comprenc totalment la reacció dels Palestins el dia dels atemptats.

Noprogrepiho: I jo també. I comprenc els que trenquen bancs, els stalinistes, els feixistes, el PP, Batasuna, els anarcos, els terroristes... Els comprenc psicològicament i no dic pas que, a llur manera, no tinguin raons (i també molta hipocresia i desraons), però no sóc de llur costat perquè jo vull solucionar els problemes i no pas emmerdar-los més per rabietes sense corretja.

Esquerrà antiglobalització: Com sempre per desqualificar utilitzeu els mateixos termes "progrepiehos i espanyolista", no podeu canviar els arguments per desqualificar?

En comptes de insultar i menysprear als universitaris que son la base de la societat que ve junt als treballadors, feu qualque cosa per canviar el immobilisme existent dins les universitats.

També podrieu deixar d'utilitzar en to despectiu el terme Espanyol que a l'igual que diu un dels textos (Joan F.Mira) hi ha de tot, bons i roïns.

Noprogrepiho: Perquè els progrés que veig normalment i més entre universitaris són un empelt de progrés amb pihs. gent que viu mot estupendament i té remordiments de consciència, a fi de solucionar-se!ls no solen fer res pràctic sols proclames grandiloqüents i la censura inquisitorial del pensament políticament correcte que emmascara i topifica totalment la realitat.

Esquerrà antiglobalització: A partir d'ara anem a notar la verdadera repressió tant de l'imperialisme yanqui com de l'espanyol.

Noprogrepiho: Moltes voltes és la nostra irresponsabilitat capritxosa la que atrau la repressió enemiga. Si els catalans tinguèssim tots coratge amb corretja i fòssim valents a defensar els nostres drets nacionals cada dia en la vida quotidiana (per ex., parlant sempre català, perquè no ens hem mogut pas de casa com per haver de canviar de llengua) en comptes de fer proclames insolvents de paper banyat, segur que seríem respectats pels espanyols. I si els països del Tercer Món tinguessin més justícia interna i uns valors culturals més viables (no dic necessàriament més occidentals, però sí més lògics i realistes), segur que l'imperialisme tampoc no se'ls podria menjar amb tanta facilitat. el problema, en primer lloc, és endògen. Però queda molt bé per a la llibertat irresponsable llançar sempre les culpes a l'enemic exterior i dir que som en setge. Hi estem, però en principi per pròpia inconseqüència i per no fer bé les coses. Mentre no l'esmenem, no tenim cap esperança: sols repressió. O és que esperem que ens traguin les castanyes del foc els nostres enemics?. Ω

D I J O U S B O A I N C A

Fa mig any que en Joan Miquel Ocaña ha obert la Cafeteria Al Teu Gust a la Plaça de la Llibertat d'Inca. Fa moltes classes de menjar. Despatxa menús a 950 ptes. Tel. 971 883 693

Fa 5 anys que en Pere Ponsetí i na Margarida Mandaula regenten la Cafeteria Ideal a l'Avinguda Colom d'Inca. Despatxen menús a 900 ptes. Tel. 971 881 29

N'Estrella Sánchez i na Cristina Rosa són les secretàries de la Immobiliària Domus a Inca. Tel. 971 880 131

Fa 15 anys que na Margarida Campins regenta l'Olleria Torrent al carrer Torrent d'Inca. Tel. 971 500 531

Fa un any que na Margarida Batle i la seva filla Antònia han obert la Corresponsalia del Racc Club a Inca. Assegurances, ajudes en carretera, recursos de multes, agencia de viatges... Tel. 971 880 616

La família de la Torre regenta el Bar Sebastià a la Gran Via Colom d'Inca. Despatxa tapes, berenars i begudes. Tel. 971 504 97

En Pere i n'Antònia són la tercera generació del Bar Novedades a la Gran Via Colom d'Inca. Tel. 971 505 629

Fa 20 anys que en Tomeu Jaume regenta el Bar Can Tomeu a la barriada de sant Francesc d'Inca. Tel. 971 500 008

Na Francesca Pou és la madona de l'empresa Construccions Paco Rojo a la ciutat d'Inca. Amb una trentena d'operaris mes els subcontractats, na Francesca que és molt dinàmica i activa pot envestir a qualsevol lloc. Tel. 971 880 662

fa 3 anys que na Victòria Portillo i el seu gendre Rafel regenten el Bar La Rotonda a la barriada des Blanquer d'Inca.

Na Caterina Vanrell de Buja és la dependenta de la Sabateria Carmina Albadalejo d'Inca. Tel. 971 509 110

Fa 3 anys que en Xisco Canals ha obert el Centre de Reciclatge de consumibles Informàtics Eco Futur al carrer d'Alcúdia d'Inca. Tel. 971 883 658

Fa 40 anys que la família Tugores regenta la metalisteria i cristalleria Tugores a Inca. Tel. 971 500 809

Tel/Fax 971 50 15 00
Avda. Lompoc, 181
07300 INCA (Mallorca)

www.mallorcared.com/isd-pioneer/
correo-e: isdpioneer@mallorcared.com

ISD IMATGE I SO DIGITAL

Fa mig any que en Tofol Soler ha obert el Restaurant Canyamel al costat de la Rotonda de Muro a Inca. Extensa cuina de mercat de qualitat i bon peu. També regenta el celler Canyamel a l'Avinguda d'Alcúdia d'Inca. A tots dos llocs te forn de llenya per fer rostits. Tel. 971 507 572

Fa 32 anys que la família Gual regenta el Celler can Ripoll a Inca. Tenen una extensa carta de plats mallorquins. Cuina de mercat i preu raonable. Tel. 971 500 024

En Rafel Canyelles és l'amo jove de sa Farinera de can Canyelles a Inca. Ara han obert un magatzem al carrer de son Net perquè la remodelació de la Plaça de l'Àngel on estan no permet l'aparcament de vehicles. Compran ametlles, garrofes i comercialitzen tota classe de productes del camp. Tel. 971 501 096

D I J O U S B O A I N C A

Fa 24 anys que en Sebastià Gamundí regenta l'Olleria Cas Cego a la barriada de sant Francesc d'Inca. Importa terra d'Esparraguera (el Barcelonès) i de Manisses (València). Tel. 971 500 459

Fa 15 anys que n'Assumpció Mayoral regenta el Bar El Barco a Inca. Tel. 971 880 321

Fa 2 mesos que en Nicolau Petidiez i na Sussana Sanz regenten la Cafeteria Mallorca a l'Avinguda dels Reis Catòlics d'Inca. Despatxen les tapes variades. Tel. 971 880 036

Fa 8 anys que en Tomeu Marquès va obrir la botiga de venda de cotxes nous i usats Expocar a Inca. Tel. 971 881 270

Fa 3 mesos que en Jaume Morei ha obert la Immobiliària Finques Pons i Morei a Inca. Tel. 971 502 101

Política genocida del PP

PERE FELIP I BUADES

Que la política del PP a les nostres illes és genocida, és quelcom notori i contrastat. Els fets ho demostren: impugnació de la Llei de l'Ecotassa, de la Llei de Comerç, etc. Que aquestes impugnacions vinguin del Madrid de n'Asnar no és escusa pels asnaristes del PP mallorquí, menorquí i pitius, que o bé estan tirant pedres sobre la pròpia teulada o be estan aplaudint que ens les tirin des de Madrid i fins i tot els ajuden a fer-ho.

És una llàstima que, fins ara, els partits contraris, els del Pacte de Progrés, no hagin sabut treure profit de la política del PP, dirigida des de Madrid i que me sembla suïcida pels peperos de les nostres illes.

Més, moltíssim més suïcida és la política cultural i lingüística dels peperos d'aquí, que segueixen de manera servil, menyspreable i vil, les consignes que des de Madrid, envien n'Asnar i els seus sequaços. És suïcida aquesta política dels peperos mallorquins que tot solets s'estan posant la corda al coll que els pot deixar penjats a les properes eleccions municipals i autonòmiques.

Exemples vàlids com els protagonitzats per ajuntaments mallorquins governats per equips de govern i alcaldes peperos que n'hi ha molts. Només en comentarem tres: Lluçmajor, amb alcalde pepero, la política del qual clarament anti cultural i anti llengua mallorquina, encapçalada per l'activista espanyolista i xenòfob anti mallorquí, Joaquin Rabasco i la seva bandolida d'ASI, ajudats i recolzats pel batle i el seu equip de govern. L'Ajuntament de Sant Joan, amb alcalde PP incapaç de defensar un dels seus dimonis de la fúria xenòfoba desfermada per un membre de la guàrdia civil d'ocupació espanyola, que l'agredí, simplement per anar vestit de dimoni i efectuar la seva feina de manera correcta, però que feu crear els cables al "número", molt espanyol i molt poc

sensible al fet festiu d'aquesta illa. Per si això fora poc, es remarcable el fet de que a Sant Joan s'han celebrat les festes del 25 aniversari de la agrupació local Aires de pagesia. Idò bé, ni el batle ni el seu equip de govern han ajudat en res per celebrar aquesta efemèride.

En quant a l'ajuntament pepero estrella, el de la Ciutat de Mallorca (i no oblidem el d'Inca), és clar que és el que amb més fervor segueix les consignes de l'asnarisme. Ho demostra amb la organització i promoció de la seva "Ferias de Abril", a la que destina un ample pressupost. I si això no fora suficient ara fa un esforç econòmic importantíssim per a promocionar les trobades anuals de les cases espanyoles a Mallorca, liderades per la Casa Regional d'Andalusia. Tota aquesta despesa promocional de lo foraster és inversament proporcional a lo que se dedica a la promoció de la cultura autòctona en el seu aspecte tradicional i festiu.

La llàstima per aquesta política cultural i lingüística autòctona, és que els partits que formen el Pacte de Progrés i governen els Consells i la Comunitat Autònoma no sàpiguen treure profit del fet que ara mateix a les nostres illes existeixi un moviment associatiu cultural i lingüístic al que haurien d'ajudar, mimar i protegir mitjançant ajudes econòmiques i en la difusió de les seves activitats.

Així que, departaments de Cultural dels Consells i del Govern Balear. Ara és l'hora de posar-se a la feina. Hi ha molta feina a desenvolupar. Per començar jo em permet fer-vos una sugerència: siau ambiciosos, senyors i senyores responsables de la promoció de la cultura de les nostres illes. Ambiciosos en tot, en exigir més presupostos per a desenvolupar aquestes activitats i en no posar sòtil a les grans possibilitats que teniu. Ω

FIRA DEL PEBRE BORD DE FELANITX

La Família Sansó regenta la Fabrica de confecció Sansó a Felanitx. En Rafel Sansó va obrir aquesta fàbrica fa 44 anys. Tel. 971 582 465

Són l'amo i la madona de la Pensió can Guixa de Manacor que anaren a la Fira de Felanitx. Tel. 971 553 69

Fa 5 anys que na Maria Salom regenta el Bar la Punyalada davant el Col·legi Joan Capó de Felanitx. Tel. 971 581 803

VIDRALDI, S.L.
VIDRES I ALUMINI D'INCA

FUSTERIES EUROPEES D'ALUMINI
AUTÈNTICA PERSIANA MALLORQUINA
TOT TIPUS DE CORBES

CRISTALLS PLANITHERM I LAMINATS

SCHICO
INTERNATIONAL

Capellers, 36 - Pol. Can Matzarí - 07300 INCA
Tel.: 971 881 012 - Fax: 971 881 572 Mòvil: 629 660 436

Delfi Parc

FIESTAS Y CUMPLEAÑOS

JOCOS I DIVERSIÓ "A TOPE"

J. M^o Llompart
(junto Plaza Es Lledoner)
Crist Rei Nou - 07300 Inca
Tel.: 971 503 615

ANTIC CELLER
CA'N RIPOLL
- Des de 1768 -
INCA (MALLORCA)

Els nostres amics berbers

Els berbers trauen banderes nordamericanes

Divendres estava convocada una gran manifestació d'imaziguen a Alger. La majoria havia d'arribar-hi procedent de la zona de la Cabília, on són molt majoritaris. No va ser possible per l'existència de grans barreres policials a totes les carreteres.

Concentracions recents havien aplegat centenars de milers de persones.

Van decidir tornar-la a convocar per al dia 1 de novembre. Coincidirà amb el quaranta-set aniversari de l'inici de la guerra d'alliberament algeriana contra el colonialisme francès.

Segons van informar els organitzadors -el comitès de poble de tota la Cabília- els manifestants portaven banderes imaziguen. És de franges verticals, blava, groga i verda, amb la lletra Z en l'alfa-

bet tiffinah en el centre. La lletra és el signe de l'home lliure, que també és el significat de la paraula amazigh (singular d'imaziguen).

Junt amb aquesta bandera també en portaven moltes de nord-americanes. Aquest fet es va poder comprovar en les imatges de la concentració que, divendres mateix, en el seu noticiari de les vuit del vespre, va emetre la primera cadena de la TV francesa. D'aquesta manera, els imaziguen es desmarcaven del món àrab i islamista.

Una font va afegir que també recordaven que el més important preludi de la seva guerra d'alliberament van ser els fets de Sétifi de Constantina el maig del 1945.

Llavors, les tropes americanes havien repartit milers de documents en àrab amb la declaració de San Francisco, on es reconeixia el dret a l'autodeterminació. Van provocar entusiasme i també disturbis.

L'exèrcit francès els va reprimir amb massacres que causaren milers de morts. Fins i tot va haver-hi bombardejos navals.

Un dels organitzadors va manifestar a aquest diari que "l'objectiu és acabar amb la dictadura àrab, militar i islamista que pateix Algèria. En aquest sentit, volem desmarcar-nos del tot de qualsevol confusió amb l'arabisme i el fonamentalisme, així com de la complicitat entre l'Estat francès i la dictadura de Bouteflika. L'ús de la bandera nord-americana no solament recorda l'esperança del 1945, sinó que també impedeix qualsevol confusió interessada per part de la dictadura".

Dijous, el govern havia anunciat demagògicament que, quan hi hagi d'haver una reforma constitucional (i no se n'espera cap aviat) declararà el tamazight "llengua nacional" (sense donar-li cap possibilitat d'ús oficial o públic). L'anunci va ser considerat un insult més. Alfons Quintà. Avui. 10 d'octubre 2001. Ω

El PSM denuncia les declaracions dels regidors trànsfuges de Santanyí i insta el PP a que acabi amb el pacte que mantenen amb aquests

El PSM-Entesa Nacionalista creu del tot inadmissible i reprovable l'actitud d'algun dels regidors trànsfuges de Santanyí que s'aliaren amb el PP al Govern d'aquesta localitat, i denuncia les declaracions d'aquests on deixen molt clar i sense cap tipus de vergonya que estan al poder "per fer favors, ja que la política no ens importa gens".

Actituds i declaracions com aquesta han de tenir com a conseqüència una ràpida depuració de responsabilitats polítiques, i per això mateix el PSM-Entesa Nacionalista emplaça el PP a posar ordre a les seves files i a trencar el pacte que manté amb els regidors trànsfuges a Santanyí de forma immediata. Ω

Sobre la manca d'un partit català independentista d'ample espectre (centre, centreesquerra i centredreta)

"Jo crec que la tàctica espanyola a Catalunya passa per ghetitzar l'independentisme, tot potenciant i infiltrant agents als grups d'extremaesquerra (recordem els aldarulls protagonitzats per policies espanyols a la manifestació antiglobalització de Barcelona; recomanable llegir també el llibre d'en David Bassa "Quan els malsons esdevenen realitat" per copsar aquesta tàctica tan recargolada i maquiavèlica).

Segons la darrera enquesta del PP-CIS al Principat, gairebé hi ha 2 milions d'independentistes allà; tanmateix, quants votants i seguidors tenen els partits independentistes?, molt pocs. I és que potser la gent patriota de Catalunya no és pas tan progre com molts volen fer creure, molts independentistes (potser la majoria) són conservadors en molts aspectes, i no volen saber res d'ideologies comunistes, socialistes o anarquistes, de fet, molts no volen saber res ni de la socialdemocràcia d'ERC. Cadascú és lliure de tenir la ideologia política que vulgui, però el que no té cap dret a fer és a segrestar l'independentisme i ficar-ho en una presó estaliniana, és a dir, no es pot anar atacant tots aquells independentistes que no són d'esquerra. La major part dels independentistes catalans no sembla pas que siguin d'esquerra, de manera que seria bo que l'independentisme, d'una vegada, contactàs amb la majoria social de centre, i deixés ja de fer el joc als ocupants. Jo he vist molt de prop, per terres d'Andalusia, com els espanyols són anticatalans gairebé per formació genètica, és una cosa esgarrifosa: gent d'esquerra, d'extremaesquerra, anarquistes, feixistes, socialdemòcrates, liberals, demòcratacristians, racistes i "antiracistes", cristians, ateus, païos i gitanos, gent analfabeta i gent cultíssima, seguidors del Madrid i fins i tot alguns del Barça...tots són anticatalans. El PP-PSOE poden barallar-se molt per molts temes, però en parlar dels bascos i dels catalans... coincideixen sempre; els espanyols tenen clar que, abans que res, són espanyols, dissortadament els catalans som primer qualsevol cosa i només marginalment catalans. Aprendre algun dia?"

Comentari meu afegit: realment la majoria dels catalans independentistes no esquerrans és que deuen viure molt a gust, quan, tot i ser -segurament-majoritaris sociològicament, ho deixen tot el camp lliure per al folklore tautològic de l'extrema esquerra (i segurament, a més, "tan independentistes com són" voten a CiU o no voten i és de creure que no s'ho pensen gaire a l'hora de parlar foraster a tort i a dret). Realment és que deuen ser ben fluixos i menjar bé de la "sopa boba". Vet ací el principal problema que tenim per reeixir. Per això repetesc que és un problema de degeneració caracteriològica. Ω

Ricard Colom

L'escandalosa finançació de l'Església Catòlica a l'Estat espanyol

Una de les moltes coses que hem conegut amb l'escàndol Gescartera és la no menys escandalosa finançació de l'Església Catòlica en l'Estat espanyol. Segons publicà El País el 19 de setembre del 2001, aquest estat aconfessional finança les activitats de l'església amb mes de, mig bilió de pessetes l'any.

Això apart de les accions, les bones accions, que te en grans empreses de tot tipus. Des de constructores a bancs passant per bens immobles i finques. El tractament fiscal que té, exente d'impostos, els permet atresorar gran sumes de diners que com va dir el cap de l'església espanyola, tenen a bon lloc. No els deu semblar que hi hagi problemes en el món per arreglar i esperen altres temps. Això deu ser el que els duu a invertir milers de milions en xiringuitos financers com es ara Gescartera.

Però no és només el problema del que fan amb els diners de la bacina. És que la major part els arriba a través de subvencions. Només en els salaris dels 32.000 professors de proselitisme catòlic, l'Estat paga 100.000 milions l'any. Per una activitat anticientífica, amb professors designats a dit per l'arquebisbe respectiu i sense més preparació que la seva fe en l'església.

Per tal d'arreglar això, hi ha veus que demanen un tracte d'igualtat amb totes les religions.

Mentrestant, l'ensenyança pública amb moltes deficiències, amb alumnes que no poden estudiar per manca de beques, molts de centres en condicions lamentables, mentre 32.000 "missioners" recorren els centres públics d'ensenyança.

És hora d'exigir la revocació del Concordat format pel Govern i la santa Seu i que el diner públic se destini exclusivament a una ensenyança pública, laica i científica. Ω

Pere Felip i Buades

3.Suspès el concert feixista a KGB

Gràcia/Barcelona.- "El dimecres 17 d'octubre estava previst realitzar a la sala KGB de Barcelona un concert a càrrec de la banda de música nazi «Der Bluthasch». Formació austríaca del conegut activista nazi Albin Julius. El nom de Der Bluthasch el feien servir per designar als mercenaris pagats a les guerres centre-europees dels segles XIV i XV. El logotip d'aquesta banda és el propi de les tropes de les SS que van perpetrar el major genocidi conegut per la humanitat. Les caràtules dels seus discos acostumen a tenir motius de guerra, la qual és designada pel líder de la banda com «part essencial de la cultura humana».

És la responsabilitat de tothom de tots i totes evitar que Barcelona es converteixi en escenari de grups d'ideologia nazional-socialista i/o feixista. L'última hora d'aquest concert és que s'ha suspès. Des de la sala no han donat cap versió de la suspensió del concert. Boicot a les sales que organitzen aquest tipus d'actes! Boicot a les botigues que promocionen i venen entrades! Animem a que mostreu la vostra repulsa a qui recolza, difon i fa comerç amb els actes nazis. Us donem els noms, telèfons i adreces de la sala on anaven a actuar i de les botigues on venen les entrades per tal de participar de la campanya de protestes:

* Der Blutharsch:
www.druguie.here.ru/derblut
* KGB: c/ Alegre de Dalt 55.
Tlf: 93 210 59 06
* 7 pulgadas: C/ Condal 5, Tlf.
93 302 36 73 7inch@7pulgadas.com web:
7pulgadas.com * Zero shop *
LTW * Tatoo * Inside Records"
Entropia 16/10/01

Restaurant Sa Curva

Menús 950 ptes.

Diumenges buffet a 2500 ptes.

Hípica de Son Pardo. Tel. 971 201 017

Menorca

El PSM de Menorca creu que ja és hora desolucionar els problemes de la insularitat d'una vegada per totes

El PSM de Menorca, tot i creure que és imprescindible la via del diàleg entre Govern Balear i Govern Estatal, pensa que és inacceptable la manera de tractar el tema de la insularitat per part del Ministre de foment, el sr. Alvares Cascos, i per part del Govern Central

Des de el PSM creiem que es vergonyosa la postura presa pel Ministre de Foment a la reunió que tingué ahir amb els representants del Govern Balear quan és referí a la declaració de servei públic del les línies aèries: "El Gobierno estaría dispuesto a declarar las rutas aéreas interinsulares y el tráfico entre Baleares y la Península de obligaciones de servicio público si se lo pedía el Govern de forma oficial".

Des del PSM pensem que acti-

tuds com aquestes són una presa de pel per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i la seva Ciutadania, si tenim en compte que el Govern Balear ha presentat al Govern estatal dos acords del Consell de Govern en aquest sentit; si tenim present que el Parlament Balear va demanar el 2 de Novembre de 1999 la petició al Govern central de declaració d'obligació de servei públic; el Ple del Consell Insular de Menorca el 18 d'octubre de 1999 va demanar el mateix i quan el Defensor del Poble s'ha pronunciat aquest mateix any demanat la declaració de servei públic per a les Illes Balears.

En paraules del secretari general del PSM de Menorca, J. Bosco Gomila, : "actituds com aquestes mostren el talant del Govern cen-

tral i posen una vegada mes damunt la taula al menyspreu cap a les Illes Balears i el problema de la nostra insularitat".

D'altra banda, des del PSM de Menorca ens sembla surrealista que el Ministre ofereixi la possibilitat de participar de l'AVE, ja sigui amb recursos com amb tècnics, quan de les inversions ferroviàries bilionàries del Govern central n'hagin arribat a les Balears uns 50 milions i es prevegi que n'arribin, a través dels pròxims pressupostos, uns 20 més.

El que ja ens sembla un menyspreu exagerat és el desenvolupament i aplicació per part del Govern Central del famós REB, aprovat per llei el 1998. Ja que el REB actualment és una simple declaració d'intencions, sense que es pugui veure

a la pràctica les compensacions anunciades. El govern central tot i les bones paraules està demostrant una nul·la voluntat de compensar els costos d'insularitat que patim els habitants d'aquestes Illes. Estem el 2001 i encara ens hem de conformar en bones paraules i poca pràctica. Les esperances que va generar aquesta Llei, s'estan convertint en desercis per part de la ciutadania Menorquina i Baleàrica, en veure que a l'hora de la realitat aquesta llei està quedant en no res.

Des del PSM de Menorca defendem i proposem, una vegada més, la necessitat d'un règim econòmic i fiscal de les Illes Balears que compensi els costos de la insularitat, equiparant els costos de l'activitat econòmica als del continent. Pro-

posem, la independència fiscal, a través del Concert Econòmic, per a poder gestionar els nostres recursos adaptats a les necessitats de les nostres Illes. Defensem un règim que contribueixi a diversificar l'activitat econòmica de les Illes, potenciant els sectors i subsectors econòmics que considerem bàsics: agricultura i ramaderia, indústria tradicional, indústria agroalimentària, reciclatge de residus i energies alternatives. Un regim que protegeixi el nostre patrimoni històric, cultural i lingüístic i que garanteixi la conservació dels espais naturals i la preservació del medi ambient. Un règim que aprofiti el potencial producte dels aspectes anteriors per a millorar la qualitat de la nostra oferta turística i combatre la estacionalitat. Ω

Del Rif fins Afganistan: els nostres avis

Després dels fets del 11-S, les qüestions religioses tornen a estar d'actualitat. En tot cas, és una ocasió única per introduir un debat que dins el nostre món secularitzat esdevé molest i pesat. Efectivament, des d'una determinada òptica occidental, les mencions a la guerra santa sempre són simplificades com un comportament fanàtic assassí.

Les raons de fons, no obstant, segons el meu criteri, no són religioses. Són polítiques. Encara que tot sigui dit, tampoc es tant senzill, doncs en el cas de l'Islam, la frontera entre una dimensió i l'altra és pràcticament inexistent. Segurament, aquesta és la seva força.

En el món occidental, també arreu dels Països Catalans, les qüestions religioses, com molta gent s'empeny en explicitar, pertanyen al món de la consciència individual, i per tant, a una posició interna i opaca de cada individu. Molts sacerdots catòlics, per exemple, passen inadvertits dins el conglomerat social. També, molts creients cristians no denoten la seva condició dins del magma social.

Una batalla amb arrels difícils d'explicar ha convertit les vivències transcendents en un fenomen anormal dins el context general de la societat. Lluny queden algunes proclames incendiàries, com les que en vigílies de la Guerra dels Tres Anys (1936-1939) van dictar els cardenals Segura o Gomà. La memòria històrica dels catalans encara té gravada situacions de màxima tensió cívica i nacional amb l'Església com agent provocador.

Una de les conquestes de les societats que s'autoanomenen civilitzades és la Declaració Universal dels Drets Humans. Aquesta conquesta no és un invent sinó una necessitat de la humanitat. Concretament, interessa destacar el

respecte a la llibertat religiosa, tot entenent aquesta dimensió humana com una qualitat pròpia de cada poble, nació, home o dona. Però en tot cas, sempre lliure.

Estranya, per tant, que tot i les diverses matisacions que s'han introduït a l'entorn de la crisi d'Afganistan, no s'hagin salvat els ponts de diàleg inter-religiós, com en el recent encontre de religions, promogut per la Comunitat de Sant Egidí, es va parlar.

Tot al contrari, el discurs dels tòpics s'ha estès, fins al punt, de que el moviment d'immigrants magrebies o d'altres orígens que esperaven la seva oportunitat per saltar al continent europeu, s'ha estrocat. Situació aquesta que no va ésser naturalment prevista per Duran Lleida (UDC) alhora de denunciar amb valentia, i en la línia de Barrera (ERC), l'allau migratori.

El component religiós ha quedat apartat de l'escena social i el treball mediàtic és un relat frenètic de noves amenaces, provenint de no se sap quina part del món.

L'home post-modern d'Occident, en general, no necessita la religió. En viu al marge i l'ataca tant com pot. Se'n sorprèn de que per altres homes els hi sigui un mòbil. Un refugi, en primer terme. També, l'ocasió de donar sentit a la seva vida. En alguns casos, fins i tot, la seva mort (per exemple, en el cas dels màrtirs maristes en el conflicte dels Grans Llacs).

El desprestigi de la dimensió religiosa basada en distincions artificioses és un recurs no prou ben meditat (per exemple, al dir que el credo protestant és més "just" que el musulmà). El sentit del sagrat i de l'etern és una qualitat pròpia dels éssers humans, i en aquest sentit, es podria afirmar que pertany al benefici de la humanitat, i per això, cal ésser respectat, com estableix la Declaració Univer-

sal dels Drets Humans. No així, en general, el món de tall occidental és totalment indiferent a aquesta qualitat humana.

Una altra cosa, ben diferent, són les raons polítiques. La guerra molt difícilment té una dimensió religiosa, sols amb caràcter molt estricte pot parlar-se de legítima defensa com argument per justificar-ne la seva utilització; sigui quina sigui la religió. També per el cas de l'Islam, i la prova està en els molts musulmans d'arreu del món que així ho han manifestat.

La vida religiosa ha quedat molt tocada. En part, perquè és incapaç de connectar amb el nou món de les noves tecnologies, més si pensem que el seu declivi va iniciar-se amb les revolucions liberals, de contingut burgès, amb el comerç i el diner. D'aquí, els protestants. I d'aquí igualment, el mateix islam intransigent, incapaç de digerir un món en canvi trepidant.

Els nostres avis, mobilitzats a la força pel borbó Alfons XIII en la lluita contra els "moros", recorden imatges molt similars a les d'Afganistan. La zona del Rif en part, fins i tot, s'hi assembla. La guerra del Marroc és un antecedent a tenir en consideració. Les seves derivacions religioses o polítiques no han estat prou ben divulgades. I, no obstant, això, no han passat encara 90 anys!

Algunes societats humanes estan passant d'una cultura mil·lenària de tradició oral a una revolució tecnològica de tercera generació. El canvi és massa fort, i els ressorts humans continuen essent els de sempre: febles i caducs. Ω

Llorenç Prats-Segarra
(campusjove@correu.vilaweb.com)

Psalm 2

Per què s'avaloten les nacions?

1 Per què s'avaloten les nacions, i els pobles es conjuren en va?

2 Els reis prenen les armes, conspiren alhora els sobirans contra el Senyor i el seu Ungit:

3 «Trenquem els seus lligams! Traquem-nos el seu jou!»

4 Però se'n riu el qui té el tron al cel, el Senyor els veu i se'n burla.

5 Aleshores els parla indignat, el seu enuig els desconcerta:

6 «Jo mateix he consagrat el meu rei a Sió, la meva muntanya santa.»

7 Ara proclamo el decret del Senyor.

Ell m'ha dit: «Tu ets el meu fill; avui jo t'he engendrat.

8 Demana-m'ho, i et daré els pobles per herència, posseiràs el món d'un cap a l'altre.

9 Els destrossaràs amb una vara de ferro, els esmicolaràs com un gerro de terrissa.»

10 Per tant, reis, tingueu seny; repenseu-vos-hi, governants de la terra.

11 Respecteu el Senyor, sotmeteu-vos-hi, veniu tremolosos a fer-li homenatge,

12 no fos cas que s'irritàs i anàssiu a la desfeta si de sobte s'inflamava el seu enuig.

Feliços els qui en ell s'arrecren! Ω

Romanticisme i alliberament nacional

Fou en Josep Guàrdia qui exclamà "Trista condició la de qui viu sense saber quina és la seva pàtria!" Certament, tot ésser humà necessita tenir clar a quina nació pertany. Una persona podrà sentir o no estima pel seu país (igual que en podrà sentir o no pels seus pares, pel seu físic, pel color del seu cabell, etc.) però haurà d'ésser nacional d'algun territori concret, ja que ningú no és totalment apàtrida, ni li convé d'ésser-ho, com ja demostrareu durant la meua exposició.

Tots tenim alguna pàtria, més gran o més petita, més pobra o més rica, amb la qual podem sentir-nos més o menys identificats, però que existeix. Mai no he conegut ningú que sigui totalment apàtrida, ja que tothom, en major o menor mesura, se sent identificat amb un paisatge, una llengua, uns costums, i una comunitat nacional específica. El fet que algú no s'estimi el seu país, i que fins i tot en renegui, no el fa apàtrida; igual que el fet que hom renegui del color blanc de la seva pell no el fa negre. Una persona podrà odiar els seus pares però, evidentment, aqueixa persona té uns pares, encara que ni els parli, no els vegi mai o que no els conegui; però el fet que una persona no vulgui saber res dels seus pares, o que no els conegui, no significa que no en tingui, ja que tothom és fill d'algú, li agradi o no.

Ara, si tots estem abocats, en major o menor mesura, a sentir-nos nacionals d'algun país, això no significa que no estem en disposicions reals de triar la nostra nacionalitat. No existeix absolutament ningú que ens pugui negar, moralment, el dret a elegir quin ha d'ésser el nostre país.

Molt s'ha escrit en els darrers dos segles sobre el tema nacional, i són moltes les teories que s'han bastit per a (intentar) explicar el fet nacional.

Des de la Revolució francesa de 1789, han estat tres els models teòrics que s'han construït a Europa per a definir què és una nació, models que, tot breument, exposaré a continuació.

1ª Teoria: La Jacobina.

Poc abans de la Revolució francesa ja s'havien donat les primeres teoritzacions d'aquest corrent de pensament. Durant el segle XVIII, l'il·lustrat Rousseau havia parlat de la necessitat de l'existència d'un contracte social entre els ciutadans i un Estat determinat. L'Estat seria una mena d'ésser totpoderós, capaç d'afaironar la voluntat col·lectiva en el marc territorial que dominés. Aquest Estat utilitzaria les tradicions i el patriotisme per a fer sentir-se una comunitat unida i solidària als ciutadans que hi habitaven. Per això, s'hi hauria d'instaurar una educació nacional a través de la qual els nens acabessin sentint-se integrats dins una pàtria concreta.

Ja en 1789, l'abat Siyès, en el

seu pamflet "Què és el Tercer Estat?", considerava que només la burgesia constitueix la nació. Més tard, la nació s'acabà identificant amb el poble que havia enderrocat la monarquia francesa, i per tant també les classes populars acabarien conformant-la.

En aquest model de nació, l'Estat esdevé el centre de tot el sistema. Sense Estat no és possible l'existència de la nació, i és l'Estat qui fa la nació, que ha d'ésser homogènia, encara que per a això destrueixi unes altres cultures i hagi d'assimilar unes altres pobles. Tal és el cas de l'Estat francès, que intenta acabar amb les pobles occità, cors, bretó, basc o català, entre d'altres.

En el cas de l'Estat francès, com que el poble més potent, el més poderós, és el francès, i és aquest el que basteix l'estructura burocràtico-administrativa estatal, el que controla l'exèrcit i la policia, així com els mitjans de comunicació de masses i l'ensenyament, acabarà essent aquest poble, el francès, el que s'imposarà a la resta; i la seva llengua, la francesa, la que esdevindrà "llengua nacional", a costa de les altres. Així, els francesos, de la mà de l'administració que ells mateixos han creat, intensifiquen el procés de destrucció de la consciència nacional de la resta de pobles que malviuen sota aquell Estat. Si per als francesos la Revolució constituï la creació del seu modern Estat-nació, per als catalans del nord significà l'augment de la pressió colonialista per part del govern de París.

Però aquest model d'Estat-nació influirà molt entre els liberals del segle XIX i, com no, entre les classes dominants de l'Estat espanyol. Així, si els francesos crearen l'Estat francès, amb la llengua francesa com a punta de llança homogeneïtzadora, els castellans, dominants a l'Estat espanyol, cercaren el seu propi model d'Estat centralitzat sobre la base del dret, cultura i llengua castellans, tot continuant la tasca expansionista que ja venien fent, a Catalunya, des d'abans del regnat de Felipe V de Borbó. Francesos i espanyols compartiren (i encara avui ho fan) la mateixa visió d'Estat, unitari, jacobí, centralista, homogeneïtzador, i destructor de la diversitat, que avui dia amenaça l'estabilitat regional i tot procés de construcció europea.

Però si per a esdevenir nació és indispensable tenir un Estat propi, què passa amb Catalunya?, no és una nació? Segons aquesta teoria, l'única part del nostre país que constituïria una nació seria Andorra, car és independent.

Així doncs, aquesta teoria de la nacionalitat no ens serveix als catalans, com no serveix a cap nació oprimida del món, ja que no tenim una estructura estatal pròpia que abasti tot el nostre territori. En qualsevol cas, la creació d'un Estat unitari, que abasti totes les terres que històricament sempre han compo-

sat la Nació Catalana (del Rosselló al Baix Segura i del Baix Cinca fins a Menorca o, àdhuc, L'Alguer) ha d'ésser el nostre objectiu col·lectiu com a poble, però amb la consciència present de que nació, ja ho som ara, i el futur Estat Català n'ha d'ésser la conseqüència.

2ª Teoria: La Romàntica.

En contraposició a la teoria francesa de nació, aparegué aquesta nova teoria, la romàntica, nascuda a Alemanya. El concepte alemany de nació té uns fonaments culturalistes força accentuats. Les seves arrels teòriques provindrien del filòsof Johann G. Herder, en la segona meitat del segle XVIII. Per a Herder, la nació vindria per herència biològica, i s'identificaria amb una raça, una llengua i una història concretes. La comunitat nacional fos una mena d'esperit col·lectiu del poble, el *Volksgeist*, on la cultura fos l'eix central de la pròpia afirmació. Aquesta nacionalitat es transmetria de pares a fills, i passaria d'aquesta manera de generació en generació. Per tant, la nacionalitat s'heretaria, no seria cap Estat l'encarregat de crear-la artificialment.

El respecte a les diferents llengües i, per tant, als diferents pobles, fos bàsic per a crear una comunitat internacional pacífica. Les nacions, diguem-ne, naturals, formarien un sistema de relacions pacífiques, mentre que els Estats serien els que provocarien les guerres. Segons se'n dedueix, d'aquesta teoria, no són les nacions les que generen violència, sinó que són els mecanismes estatals els que ho fan.

Augmentà l'interès per l'estudi de la història, del passat, per la recerca de les arrels ancestrals del poble. I en aquesta recerca històrica destacà un altre filòsof alemany, J. Gottlieb Fichte, segons el qual tota nació tenia una missió a complir en l'esdevenir històric.

Dins aquest corrent, és interessant l'aportació que va fer l'italià Giuseppe Mazzini. Per a Mazzini, "la pàtria és abans que res la consciència de pàtria."

3ª Teoria Marxista.

La irrupció de les teories marxistes, a la segona meitat del segle XIX i durant el s. XX, ha suposat una nova visió pel que fa a la qüestió nacional a Occident. Tradicionalment, els marxistes han deixat (oficialment) la qüestió nacional desada en un segon pla, sempre subordinada a la qüestió social. Allò verament important fos el control dels mecanismes de poder per part del proletariat. Així, com que la fi és la revolució socialista, el tema de les nacionalitats quedarà subordinat a aquesta revolució. Els esquerrans donaran suport a aquells moviments de reivindicació nacional, com l'irlandès o el polonès, que siguin beneficiosos per a l'alliberament social de les classes populars; però a la resta de moviments d'a-

lliberament nacional no els en donaran.

S'acabarà produint una divisió entre els "marxistes occidentals", encapçalats per Rosa Luxemburg, contraris a les lluites d'alliberament nacional; i els "marxistes orientals", amb els austríacs Otto Bauer i Karl Reuner (*austromarxistes*), que s'adonaran de la força revolucionària existent dins de qualsevol moviment independentista.

Si el comunisme ortodox pensava que l'opressió que patien moltes nacions desapareixeria amb l'adveniment de la societat comunista en el futur, Otto Bauer creia tot el contrari, ja que pensava que en accedir les classes populars a la cultura s'arribaria a un reviscolament de la qüestió nacional. Avui, amb l'arribada del segle XXI, ha quedat demostrat que la suposada classe obrera internacional i apàtrida preconitzada pel marxisme i l'anarquisme ortodoxos no s'ha conformada enlloc. Tanmateix, allò que anuncià Bauer que l'accés a la cultura de les classes populars accentuaria les diferències nacionals, sí que s'ha produït. No és d'estranyar, doncs, que els joves catalans, més cultes i amb més formació que els nostres avantpassats més propers, siguem els qui estem tirant endavant el procés de recuperació nacional del nostre país. Només cal veure les diferents manifestacions a favor de la llengua o de la independència que es produeixen a Catalunya, mireu qui milita a les organitzacions patriòtiques (partits polítics, sindicats estudiantils, etc.), som, bàsicament, els més joves.

Lenin defensà el dret de tota nació a ésser independent i a bastir el seu propi Estat. De fet, l'alliberament nacional d'un poble podia comportar també l'alliberament social de les classes populars, sempre majoritàries en el si d'un país.

Aquesta teorització de la nacionalitat tindria un rerefons purament materialista, és a dir, el poble, format per les classes treballadores, es constituïria en Estat independent perquè això beneficiaria els seus interessos econòmics. Si les classes burgeses haurien creat els Estats centralistes i homogenis (el francès, el britànic, l'espanyol...), cercant la unitat de mercat i l'expansió del model capitalista de producció; les classes populars haurien de destruir aqueixa unitat de mercat, en benefici del proletariat, cercant així una societat més justa i igualitària.

És cert que en aquests cents anys han passat moltíssimes coses. Hem vist com, en temps de guerres mundials, les masses treballadores s'han sentit més unides als burgesos del seu país que no pas als treballadors estrangers. En les dues guerres mundials, els obrers es mataren entre ells en defensa dels seus "interessos nacionals". I avui dia, als estats espanyol i francès, els treballadors i burgesos espanyols o francesos no es barallen entre ells a l'hora de defen-

sar els seus interessos "nacionals", sinó que fan pinya contra els catalans o contra qui sigui. Com algú digué en certa ocasió "el més semblant a un espanyol de dretes és un espanyol d'esquerres"; dita que podem aplicar igualment als francesos. Així ha estat, és i serà.

Haig de puntualitzar, però, que un poble no és, per si mateix, ni de dretes ni d'esquerres; ni capitalista ni socialista; ni burgès ni proletari; ni cristià, musulmà, budista o ateu. Un Estat sí que pot, i de fet ho és en moltes ocasions, algunes d'aquestes coses, però una nació no. Un Estat pot definir-se ideològicament, ja que és una estructura artificial; una nació no. I el mateix passa amb les llengües. Dir que el català és una llengua burgesa sembla una broma de mal gust. En els anys del franquisme oficial (ara tenim un franquisme, diguem-ne, subliminal), els feixistes espanyols escrivien per les parets del nostre país: "No hables català, es la lengua de la burguesia" ("No parlis català, és la llengua de la burgesia"); al que els catalans responien escrivint a sota: "No parlis espanyol, és la llengua de la policia".

Després d'analitzar les diferents teories que defineixen què és, o com es constitueix una nació, els catalans hem de rebutjar la primera d'elles, és a dir, la jacobina, car és aquesta la teoria nacional que per nosaltres resulta més perniciosa, en negar-nos, com a Poble Català, la nostra pròpia existència com a Nació.

D'entre les altres dues teories, la romàntica i la marxista, la experiència m'ha demostrat que la segona d'aquestes resulta dissolvent per a l'establiment d'una consciència nacional forta, car sublimina la Nació a uns interessos econòmics determinats, i aliena d'aquesta manera el Poble sobirà, que acaba per diluir-s'hi, en tant que poble diferenciat, en una mena de macroprojecte de tipus economicista, fred, mancat d'esperit humà i homogeneïtzador on tot, absolutament tot, queda reduït a l'anàlisi econòmica. Aquesta subjugació de la Nació i de l'Home a l'economia (pròpia també, sigui dit de pas, dels sistemes capitalistes de producció) no poden fer sinó alienar el Poble en la seva totalitat, privar la persona de tota racionalitat i reduir-lo a mer factor especulatiu. No entraré a valorar la validesa o no de les anàlisis de tipus marxista pel que fa a l'assoliment del benestar social de les persones o en l'àmbit de la solidaritat humana, car no és la finalitat d'aquest assaig la de cercar noves vies de progrés social, o la de valorar les ja existents. La meua intenció és buscar la millor de les teories possibles que serveixi al nostre poble, el Català, com a element d'anàlisi i d'acció que el mení cap al seu alliberament nacional, i amb el pas del temps m'he adonat que una teoria d'alliberament marxista, que no veu les persones com a éssers

humans amb voluntat pròpia sinó com a meres peces dins l'engranatge del sistema de producció socialista, no pot produir el tremp necessari que tot projecte d'alliberament nacional requereix per reeixir. Avantposar la consciència social a la consciència nacional és deixar oberta la porta a l'enemic que, disfressat amb una granota d'obrer, maldarà per annexionar-se el país i drenar la nostra terra dels seus recursos humans i econòmics en nom de la "solidaritat internacionalista"; mentre que ell, l'enemic nacional, no practicarà cap mena de solidaritat internacionalista amb els catalans. No podem acceptar, els Patriotes Catalans, una teoria d'"alliberament" que substitueix la fidelitat a la Pàtria per una fidelitat a una classe obrera mitificada i, avui dia al nostre País, indefinida; no podem acceptar, els Patriotes Catalans, una teoria d'"alliberament" que substitueix la fidelitat a la Pàtria per una fidelitat a un sindicat; ni acceptar cap teoria d'"alliberament" que no posi com a màxim ideal abastable, el de la plenitud de la nostra Pàtria i l'assoliment del tan delejat Estat Català; i això val igual per als integristes del model socialista de producció com per als fanàtics del capitalisme, perquè d'aquesta crítica total no resten estalvis els radicals del capitalisme, que s'estimen més donar la sang pels diners que no pas per la Nació. I de la mateixa manera que no podem acceptar per norma cap teoria política que inciti l'individu a practicar el racisme de manera total i exclouent contra tothom pel sol fet d'ésser diferent (pensament feixista), tampoc no podem acceptar una teoria, la marxista, que practica un racisme selec-

tiu contra els pobles, en condicionar la independència d'una nació al fet de que aquesta sigui vàlida a la construcció d'una societat comunista mundial (els comunistes de finals del segle XIX i començament del XX defensaven les independències d'Irlanda o Polònia, però no la d'altres pobles, i ho argumentaven tot dient que no tots els moviments d'alliberament nacional resultaven vàlids per a l'obtenció de la futura comunitat socialista planetària).

És per això que em quedo, per al cas català, amb la concepció romàntica de nació. Però compte!, estic parlant d'alliberament nacional, car accepto que cada persona, a títol individual però mai en nom de la Nació, practiqui i cregui fermament en tal o tal altre model econòmic. He acusat tant el capitalisme com el socialisme d'ésser teories alienants de la persona, i dissolvents de la Nació, però això no significa que Catalunya esdevingui un desert teòric, on ningú no tingui cap ideal (o deler) material/ideològic de tipus individual. El que vull dir, és que és menester acceptar la existència de catalans capitalistes i de catalans socialistes, així com la de catalans liberals i anarquistes, però que tots els catalans, pel sol fet d'ésser catalans, tenim el deure de treballar plegats per l'alliberament de la nostra Pàtria oprimida; és a dir, que la qüestió social no sigui un obstacle que entrebanqui la nostra unitat nacional, car no ho oblidem mai: els catalans som un únic poble; no existeix, doncs, cap poble treballador català, com no existeix cap poble burgès català, de Poble només n'existeix un, el Català. Ω

Larreu

(De Vilaweb-fòrums)

(...)

...i després de la lectura de la paraula i de l'homilia, passarem a la pregària eucarística i ens fotrem la gran hòstia ...

Oliba Cabreta.

Per cert que tu segur que te la fotràs.

T'ho diria l'abat Oliba, fundador de les Treves de Déu (origen del parlamentarisme català i occidental), i també el Pare Jofre, fundador del primer psiquiàtric ("Hospital d'Ignocents, folls e orats") occidental, a València, s. XV. Per fer esment de dos casos sols que vénen a tomb per les teves escasses paraules i menors raonaments.

Simplement fas el bàrbar (encara que suposo per la teva actitud que sols empres aquesta bàrbara ignorància contra els que et semblen dèbils, és a dir, no pas contra els ocupants), amb raonaments bàrbars i viciosament ignorants i, lògicament, acabaràs com els bàrbars.

"Quan deixarem d'oïr flastomies contra una religió que, en definir la indigència, l'adversitat, la senzillesa i la virtut...". (Chateaubriand). O, en paraules de Rousseau: "El fanatisme, encara que sanguinari i cruel, és, nogensmenys, una passió gran i poderosa, que enlaira el cor humà, i li fa menysprear la mort, que hi imprimeix una acció prodigiosa, i que sols cal redreçar-la per fer-li produir les més sublimes virtuts, al pas que la irreligió, i en general l'esperit raonador i filosòfic, inspiren apegament a la vida, efemenen, envileixen les ànimes, concentren totes les passions en la baixesa de l'interès individual, en l'abjecció del jo humà, i minen talment en silenci els veritables fonaments de tota societat; perquè el que els interessos particulars tenen de comú és tan insignificant, que mai no equilibrarà el que té d'hostil" (a "Émile", t. III, p. 193, llib. IV).

Vet ací una bona explicació racional del per què de la decadència i la ineficiència de la nostra Intel·ligentsia, l'extrem individualisme hedonista de l'actual poble català i del corcament de la potent societat civil catalana. Ω

Diner negre: capitalisme rapinyaire al costat de casa

El president de la Cambra de Comerç de Girona, Antoni Hostench, va destacar en el seu discurs d'inauguració de la Fira de Sant Narcís que «el sector de la construcció ha estat un dels més beneficiats del diner negre». Hostench ho va dir així, amb la naturalitat del que considera una cosa com a normal. No és cap novetat que la febre constructora dels últims anys ha anat lligada a l'afloreament de diner negre davant la desaparició de la pesseta i l'entrada de l'euro. Però, sí que és novetat que un representant institucional, com és el president de la Cambra de Comerç, ho digui en públic sense embuts..

Si Hostench hagués fet aquestes declaracions en algun dels països que tenen una arrelada cultura en el pagament d'impostos, com per exemple poden ser els escandinaus, demà mateix tindria un requeriment per instar-lo a informar d'on prové la seva informació sobre el diner negre. Però aquí l'espavilat és el que defrauda i el beneït és el que paga religiosament els seus impostos. Ho

va dir ben clar el governador del Banc d'Espanya en la comissió Gescartera després de revelar que el HSBC manté a l'Estat 138 comptes xifrats (diner negre) amb un saldo de 11.292 milions de pessetes: «No hi podem fer res». El Banc d'Espanya ni tan sols pot investigar el peculiar crèdit que el banc en el que operava Antonio Camacho va concedir a l'empresa de la família Rato. Les lleis sempre beneficien als poderosos. Mentres els petits estalviadors tenen controlada fins l'última pesseta dels seus ingressos i dels seus comptes bancaris, les grans fortunes poden moure's en l'opacitat i la impunitat. Tot i que en altres països de major tradició democràtica existeix un major control, el frau i el diner negre no són unes pràctiques exclusives de casa nostra. La globalització també ha fomentat l'opacitat en els moviments de capitals. És més, ja no cal anar a paradisos fiscals per amagar el diner. Com s'ha demostrat amb el HSBC es pot fer des d'una oficina de la cantonada. Ω

Cry Me a River

(Dina Washington, at "Eternas"; Julie London)

Written by Arthur Hamilton (Peaked at #9 in 1955 Actress/singer Julie London's only charted hit, featuring Barney Kessel on guitar. She performed this song "live" in the 1956 film "The Girl Can't Help It" which starred Jayne Mansfield and Tom Ewell. Later covered by Janice Harper as a minor 1960 Top 100 single, and by Joe Cocker as a 1970 Top 15 rock version).

Now you say you're lonely.
Said you cried the whole night through
Well, you can cry me a river, cry me a river
'cause I cried a river over you.

Now you say you're sorry for being so untrue
So what, just you can cry me a river, cry me a river
I cried a river over you.
You drove me, nearly drove me out of my head
While you never shed a tear
Remember, I remember all you said
Told me love was too plebian, told me you were through with me
And now you say you love me.

Well, just to prove you do.
Go on 'n' cry me a river, I'd like to see you cry a river
'cause I'm tearin' crying over you.

Ara dius que ets tot sol.
Jo et deia que plorava tota la nit per tu.
Bé, pots plorar un riu per mi, plora un riu per mi,
perquè jo n'he plorat un, per tu.

Ara dius que sents haver estat tan mentider.
Per tant, justament pots plorar un riu per mi, plora un riu per mi,
jo en plorí ben bé un, per tu.
Em vas fer quasi perdre el cap,
mentre tu mai no vas plorar ni una llàgrima.

Recorda-ho, que jo recorde tot el que deies.
Em deies que l'amor era massa plebeu, em deies que trencaves amb mi.
I ara dius que m'estimes.
Bé, justament prova a estimar.
Vinga, i plora un riu per mi, m'agradaria veure't plorar tot un riu,
perquè a mi ara em rodolen les llàgrimes de plorar per tu. Ω

ENE valora positivament el traspàs de competències de Benestar Social al Consell d'Eivissa i Formentera

18/10/01

Entesa Nacionalista i Ecologista (ENE) fa una valoració positiva del traspàs de competències en matèria de Benestar Social del Govern de les Illes Balears al Consell d'Eivissa i Formentera.

D'entrada, l'Entesa es felicita d'aquesta nova passa endavant en el compliment de les previsions contemplades a l'Estatut d'Autonomia, l'article 39 del qual atribueix tota una sèrie de competències als Con-

sells.

A més de l'anterior, i com és lògic, s'ha de tenir molt en compte en quines condicions es produeix aquest traspàs de competències, ja que una mala dotació econòmica de les mateixes podria hipotecar les polítiques futures a dur a terme pel Consell, en aquest cas en una matèria tan important com Benestar Social. En aquest aspecte, l'Entesa també en fa una valoració clarament positiva.

Cal tenir en compte que quan aquestes competències eren gestionades des del Govern de les Illes Balears, les Pitiüses rebien menys d'un 5% de les inversions totals, una xifra clarament discriminatòria i molt per davall del pes específic d'Eivissa i Formentera dins del conjunt de les Illes Balears. En canvi, en la llei de transferències ara aprovada es preveuen inversions directes en infraestructures per compensar el dèficit històric de les Pitiü-

ses en aquesta matèria, alhora que s'estableix un mecanisme perquè la despesa per habitant en matèria de benestar social s'iguali amb la resta de les Illes Balears.

L'Entesa jutja d'una extraordinària irresponsabilitat i d'un cinisme fora mida el vot en contra de la llei de transferències dels consellers

eivissencs del PP al Parlament de les Illes Balears, tot considerant que ha estat aquest mateix partit el responsable de la discriminació patida pels ciutadans de les Pitiüses en matèria de Benestar Social durant els vint anys que ha governat tant al Consell Insular com a l'executiu autonòmic. Ω

Un P.V.C. ecològic, però poc sostenible

No es tracta de cap miratge ni exageració, dons no embruta l'ambient, encara que la seva sostenibilitat és molt difícil en les condicions actuals i previsibles. És tracta de l'índex borsari P-VC, també conegut per C-VC perquè la P significa PREU BORSARI i la C vol dir CANVI, mot que s'utilitzava quan la cotització es referia a tants per cent del valor nominal dels títols; per altra part VC és el valor comptable, conegut ara també per TEÒRIC i és el cocient de dividir el patrimoni tot de les empreses per la seva quantitat d'accions. Aquest índex serveix, més ben dit servia, per conèixer si les accions són cares o barates a la Borsa i des de fa un temps ha desaparegut de les informacions borsàries a l'abast del públic i fins i tot en mots diaris la columna que se li dedicava abans s'ha transformat en un engany, manipulació o com se li vulgui dir, doncs s'anomena RENDABILITAT ANUAL de la variació dins de l'any de les cotitzacions, que la seva caiguda, accelerada pels tristos fet de l'11 de setembre ha fet esdevenir en la majoria de títols.

Potser aquesta ocultació del PCV borsari ha estat deguda a que la seva publicació no agradava als globalitzadors financers i tal volta fou el motiu o un dels motius de l'entrada massiva de ciutadans a l'activitat inversora, especialment per l'atractiu de la visió de la seva evolució a temps real, atrets per la possibilitat d'enriquir-se ràpidament i satisfer les seves suposades o reals necessitats de progrés, però com deia el meu pare "qui juga per necessitat, perd per obligació", i a la fi, molts han perdut diners i il·lusions, mentre que els afortunats guanyadors potser només han aconseguit contribuir a elevar els preus dels habitatges i les vendes de cotxes. L'anomenada "nova economia" sembla haver envellit, i fins i tot caducat, de cop, perquè la gestió empresarial basada en "el capital mínim i l'endeutament màxim" que practicava podia resultar econòmicament útil i fins i tot recomanable en temps de molta inflació i poca oferta d'articles, però ara, quan hi ha poca inflació i molta competitivitat pot resultar ruïnosa, perquè fa falta "el capital màxim i el deute mínim" per a poder suportar les alteracions de la demanda que porten aparellades els mercats saturats. La cotització borsària, mitificada anys enrera, no és ara la manifestació de la prosperitat empresarial, sinó una imatge fabricada per les grans forces financeres que les dominen amb l'objectiu d'atreure els diners dels ciutadans cap a unes poques accions per fer-les pujar fins a uns límits que les converteixen en veritables globus que estaven condemnats a reben-tar, emportant-se amb la seva caiguda el futur dels treballadors de les empreses que per justificar-se davant dels seus creditors els desnonen, perjudicant alhora estalviadors i treballadors. Ω

Josep Roig i Miró - Reus

C A P A L T A R D

Dins un Jardí senyorial

Miquel Costa i Llobera (Pollença 1854-1922)

Plau-me avançar per un jardí desert
quan creix l'ombra dels arbres gegantina,
vegent sota el ramatge que s'inclina
com lluny blaveja l'horitzó entrobert,

veient muntanyes de contorn incert,
i en la pols d'or amb que la llum declina
daurada vagament qualche ruïna
dins la planura que en la mar es perd ...

Plau-me veure de marbres rodejat
l'estany, on neden sobre l'aigua pura
bells cignes de plomatge immaculat.

I plau-me omplir la quietud obscura
de mon cor, amb la triple majestat
de la història, de l'art i la natura. Ω

L'esquerra obtindria la majoria absoluta al Parlament balear

El sondeig per a DdB pronostica l'augment d'UM, partit clau en el Consell

J.M. Palma.

Els partits del Pacte de Progrés podrien tornar a governar d'aquí a dos anys amb una àmplia majoria, segons es desprèn de l'enquesta realitzada per Forma Consultors per a aquest diari. Si les eleccions se celebrassin ara mateix, el PP perdria entre 3 i 4 diputats a les Balears, un daltabaix suficientment important per revalidar el pacte de govern de les forces progressistes. El PP, en el millor dels casos, tampoc no podria governar amb Unió Mallorquina, que guanyaria un escó en relació a les eleccions del 1999.

El sondeig electoral realitzat per Diari de Balears llança uns resultats electorals que obririen un nou escenari polític, desitjat des de fa temps per les forces d'esquerra: els vots de Maria Antònia Munar ja no serien necessaris perquè Antich tornés a ser investit president del Govern. Les forces progressistes, en cas que la coalició Esquerra Unida-Els Verds obtingués 3 diputats, podrien formar govern sense la necessitat de pactar amb Maria Antònia Munar, tal com va succeir fa dos anys. De totes maneres, UM sí que podria mantenir el govern del Consell Insular de Mallorca amb el suport del PP. La principal baixada electoral del PP es produiria a Mallorca, on els populars perdrien entre 2 i 3 escons. A Menorca, el PP mantindria els mateixos resultats que fa dos anys, mentre que a Eivissa-Formentera els populars també perdrien un escó i s'allunyarien encara més del Pacte Progressista.

Els socialistes es beneficiarien del daltabaix electoral del PP a nivell autonòmic, però no a Mallorca, la circumscripció per la qual tornaria a presentar-se Francesc Antich com a aspirant a la Presidència del Govern. El PSOE obtindria molts de vots a Menorca, que li arribarien de l'esquerra, precisament dels actuals socis de govern de Joana Barceló. El PSM-Entesa Nacionalista i Esquerra Unida, que a l'actualitat tenen un escó cada un, quedarien sense diputats a Menorca i els donarien al PSOE.

Mentrestant, el PSM es mantindria a Mallorca com la tercera força política, amb 5 escons. És a dir, els nacionalistes guanyarien un diputat a Mallorca en relació a les passades eleccions autonòmiques, que compensaria la pèrdua de l'escó de Menorca. La situació del PSM al Parlament no canviaria. Unió Mallorquina, amb 4 escons, guanyaria un diputat en relació als passats comicis autonòmics, però deixaria de ser la força política frontissa en el Parlament, tal com ocorregué fa dos anys. Els nacionalistes es consoliden com la quarta força política de Mallorca, però no es desferren després de governar dues legislatures seguides al Consell.

La coalició Esquerra Unida-Els Verds es mantindria igual que ara o perdria un escó en relació a les passades eleccions, segons l'enquesta encarregada per Diari de Balears. Ω

FIRA DE LA TARDOR DE PORRERES

En Pau Arranz i en Salvador Solet de les JERC eren a la Fira mirant d'engrescar la joventut en la lluita per la independència dels Països Catalans. Tel. 971 728 826

Fa 2 mesos que n'Aina Sorell és la presidenta de la nou nada Associació de Joves de Porreres. Si us hi voleu apuntar telefonau al 971 168 255

Fa 4 mesos que na Caterina Galmés ha obert la botiga Es Poltre al carrer de sa Galla de Porreres. Ven guarnicions pels cavalls i vestits pels cavallistes. Tel. 971 168 293

Na Maria Capó, a qui veiem amb la seva secretaria Maria Pau és la madona de la Concessionària de la marca de cotxes Fiat i Alfa Romeo a Comarca de Felanitx. Exposaren a la fira de Porreres. Tel. 971 584 161

El nostre col·laborador Joan Sorell de Porreres ha exposat les seves fotos, moltes d'elles publicades als diaris mallorquins, al saló de la Agrupació Cultural de Porreres durant les passades fires.

Na Marina Guardiola és voluntària de UNIFEF, una organització que ajuda als infants del tercer món. Tel. 654 625 993

Utilitat del patir

PER RICARD COLOM - Colomtaube@hotmail.com

“La pena és per a l'ànima un nodriment fecund”.
(Théodore de Banville, 1823-1821, poeta líric francès).
“La pena és en si mateixa una medecina”.
(William Cowper, 1731-1800, poeta anglès).

W. COWPER.

“No creguis pas en l'eixorquesa del patiment”.
(C. Fiessinger, 1858-?, metge i divulgador científic francès).

“Deixeu-nos ara considerar la possibilitat que les esglésies universals siguin les protagonistes i que enfoquem i interpretem la història de les civilitzacions no pas des del punt de vista de llur propi destí, sinó de l'efecte que exerceixen en la història de les religions. La idea pot semblar nova i paradoxal, però, al capdavant, aquest és el mètode d'enfilars la història basat en la col·lecció de llibres que anomenem la Bíblia (...) trobarem la resposta en la veritat que la religió és una activitat espiritual i que el progrés espiritual és trobat subjecte a una llei proclamada per Esquil en un parell de mots: *pathei máthos*, aprenem a través del patiment... En aquesta perspectiva hom podria considerar el cristianisme com el punt reeixit d'un procés espiritual que no sols, sobrevisqué successives catàstrofes seculares, ans n'extragué la seva inspiració acumulada”.
(Estudi de la Història, Arnold J.

Toynbee, 1889-1975, historiador anglès amb destacats deixebles catalans).

“Déu ens xiuxiueja en els nostres plaers, ens parla a la nostra consciència, però ens crida en els nostres patiments: es tracta de la seva megafonia per a despertar un món sord”.
(Clive Staples Lewis, 1898-1963, autor cristià britànic a El problema del patiment).

CLIVE STAPLES LEWIS.

“No podem aprendre sense dolor”.
(Aristòtil d'Estagira, 384-322 a.C., filòsof grec, deixeble de Plató i preceptor d'Alexandre Magne, el preferit dels escolàstics).

ARISTÒTIL.

“Els sofriments recordats endolceixen les presents alegries”.
(Robert Pollock).

“Don gràcies a Déu pels meus obstacles, a través dels quals m'he trobat a mi mateixa, el meu treball i el meu Déu”.
(Helen Adams Keller, 1880-1968, escriptora estatounidenca, cega i sordomuda).

HELEN KELLER.

“Les ferides rebudes enforteixen i ennobleixen. Tota dolor soferta capacita per a comprendre millor. Els fracassos, les adversitats, donen mesura i dimensió. Les dificultats de la vida aguditzen l'enginy, forgen caràcters i temperen voluntats. Les llàgrimes plorades capaciten per veure-hi millor. Els sofriments aporten saviesa i transcendència”.
(No en consta l'autor).

“Produeix una immensa tristesa de pensar que la natura parla, mentre el gènere humà no escolta pas”.
(Victor Marie Hugo, 1802-1885, escriptor romàntic francès).

VICTOR HUGO.

“El món es troba ple d'ànimes belles que, no sabent què fer, cerquen la manera de sacrificar-se; i açò és considerat com a gran virtut. No pas; la major virtut rau a saber què és el que cal fer, i escollir bé la raó del sacrifici”.
“Hi ha gent que, en comptes de transformar el patiment que els cau damunt, se n'adapten de seguida a la forma, i en aquest cas escullen la forma més pobra i més vulgar”.
(Niccolò Tommaseo, 1802-1874, escriptor, filòleg, folklorista, pintor, polític i patriota italià, ministre de Venècia).

“No hi ha errada romàntica més greu que la de la utilitat del patiment. No serveix de res”.
(Robert Brasillach, 1909-1945, escriptor francès).

“...sabien que no devien fer màrtirs. Abans de dur llurs víctimes a un juí públic, es dedicaven a destruir llur dignitat. Els desfeien moralment i física pel turment i l'isolament fins a fer-ne éssers menyspreables, autèntics ninots capaços de confessar qualsevol cosa, que s'insultaven ells mateixos i s'acusaven els uns els altres i demanaven sanglotant una mica de misericòrdia”.
(“1984”, George Orwell, 1903-1957, escriptor britànic, expolícia colonial, corresponsal a la Guerra Civil, admirador de Catalunya i revolucionari antitotalitari). Ω

GEORGE ORWELL.

MICHELIN
PNEUMÀTICS XILET
Carrer sant Alonso Rodríguez, 12. Tel. 971 580 459. FELANITX

DAEWOO
EXPO-CAR INCA
Vehicles nous i d'ocasió
Bartolomé Marqués Amer
Avinguda d'Alcúdia, 226. 07300 Inca. Tel i fax 971 881 270

FIRA DE LA TARDOR DE PORRERES

N'Aina Campos és fornera i fa pa i pastissos integrals a la finca de son Goday de Porreres. Els seus nins i els amics dels seus nins l'ajuden a vendre. Tel. 971 168 309

Fa 10 anys que na Margalida Bonnin és la madona de la perfumeria, joieria i merceria Ca Na Margalida al carrer de l'Almoina de Porreres. Tel. 971 647 653

Són les perruqueres de Porreres i les seves clientes.

Espai comunicacional i difusió cultural

Per Bernat Joan i Marí

Diffícilment es pot construir un país ni es pot mantenir sòlidament una cultura establerta, en la nostra època i a la nostra part del món, sense comptar amb un espai comunicacional propi. En aquest sentit, podem apuntar que una de les mancances principals que presenten els Països Catalans és l'absència d'un espai comunicacional propi i, encara prèviament, la manca de mentalitat propensa a crear-lo.

Em comentava un periodista amic, que treballa en diversos mitjans de comunicació del Principat de Catalunya, que existeix, en aquest sentit, una diferència abismal entre, posem per cas, Catalunya i Euskadi. Mentre a Catalunya, no cal tenir cap tipus de visió de país autònoma a l'hora d'entrar a treballar a mitjans de comunicació com ara TV3 o Catalunya Ràdio, a Euskadi s'exigeix, prèviament, una visió bascocèntrica per poder treballar a Euskal Telebista o a Euskal Irratia. Aquesta visió bascocèntrica implica uns quants supòsits elementals: per exemple, que la nació basca està formada per les comunitats autònomes d'Euskadi i Navarra i pels tres territoris francesos que formen els anomenats Pirineus Atlàntics. O que, en el projecte de futur compartit pels ciutadans que se senten fonamentalment bascos, hi apareix la llengua basca com a element d'intercomunicació general dins la pròpia societat. O que, encara més, el dret d'autodeterminació és un dret elemental dels pobles, i que, per tant, els bascos tenen dret a exercir-lo. Una persona que presenti aquestes condicions, i que estigui d'acord amb aquests principis elementals i en la seua difusió, pot treballar en els mitjans de comunicació públics al País Basc. Qui no combregui amb aquests punts de vista, òbviament, no comparteix els supòsits majori-

taris que conformen el consens entre bascos i, per tant, s'ha de buscar la vida en algun altre lloc.

Aquesta visió de país és obvi que no es demana per treballar en cap mitjà de comunicació dels Països Catalans. Pertot arreu hi ha periodistes que no tenen clar el marc dels Països Catalans com a marc lingüístic, cultural i nacional de la nostra comunitat humana. De la mateixa manera que pertot arreu hi ha periodistes que ens forneixen notícies mediatitzades i filtrades a través d'un filtre típicament hispànic, sense coordenades que passin fonamentalment per Catalunya, les illes Balears i el País Valencià.

I, malgrat tot, els catalans som considerablement més nombrosos que els bascos, i produïm una quantitat notable de productes culturals que, també, presenten un notable interès. Tenim, per a aquests productes culturals, un mercat potencial de prop d'onze milions de persones, que, en gran part, és desaprovechada a causa de la inexistència d'un espai comunicacional català ben consolidat. Si tenguéssim mitjans de comunicació amb mentalitat de Països Catalans i amb mentalitat de consolidació d'un espai autònom i auto-centrat propi, es facilitaria la configuració d'una societat afavorida per aquests elements cohesionadors i, alhora, permetria una extensió del consum dels productes culturals propis dins la nostra pròpia societat.

Sense aquest espai comunicacional autònom, es perden, inevitablement, moltes energies, i és possible que, a la llarga, molts dels esforços esmerçats a dignificar i a millorar la qualitat de la cultura catalana puguin esdevenir completament eixorcs. Ω

BERNAT JOAN I MARÍ

President d'Esquerra Republicana-Illes Balears i Pitiuses

En Xisco Novella és el preposit de la congregació de sant Felip Neri de Porreres. Aquest convent va estar tancat durant 15 anys i ara en fa 3 que ha tornat a estar habitat. A la fira de Porreres demanava signatures perquè se posi una capelleta amb l'estàtua de sant Roc al carrer del mateix nom. També demana als porrerencs unes quotes anuals per a la conservació del temple i el convent. Són tres frares i tenen una escolania per servir a la litúrgia i a més fan excursions i campaments. Tenen un taller de música per a adults i curssets bíblics per a tothom. Atenció humanitària als malalts i docència catòlica a les escoles del poble. Tel. 971 647 152

Fa 8 anys que en Llorenç Cerdà té un magatzem de bolets al camí de na Bosca de Porreres. Reparteix bolets de diferents classes als restaurant que en demanen. Tel. 971 647 911

En Manuel Vivancos i na Maria Lluïsa Maçanet anaren a la fira de Porreres. En Manuel pinta cases i persianes. És militant d'EU. Tel. 971 555 614

En Max de Sud-Àfrica, na Natasha de Sant Peterburg i n'Antoni de Montuïri viuen a Llorito. Són artistes pintors i venen la seva producció a les fires de Mallorca. Tel. 971 524 408

C'an Pinosi

Sebastià Nicolau Gamundi

Llavors, pinsos, adobs i insecticides
C/ Reis Catòlics, 159 - INCA 07300 - Tel. 971 88 38 81

JORNADES INDEPENDENTISTES D'ARENYS DE MAR

Tema: Premsa i alliberament nacional

Dies: 16-17-18 de novembre

Lloc: edifici del Calisay

(Zona cèntrica de la riera d'Arenys de Mar)

Participants: Assumpa Maresme (Vilaweb), Grup de periodistes Ramon Barnils, Kale gorria, El Temps...

Animals de companyia
Peixos tropicals
Aquaris i rèptils
Perruqueria canina

Carrer del General Luque, 252 (Davant la caserna militar)
Tel. 971 880 348 Inca

winterthur

Agència d'Assegurances

Antònia Llobera - Agent d'Assegurances - Inscripció n° 70605

Salord,33 - 07300 Inca Tels. 971 503 218 - 607 295 629 Fax: 971 507 425

FLORISTERIA
127 DETALLS
Maria Aloy Reus
C/ Hostals, 17
07300 Inca
Tel. 971 881 162
Mòb. 676 366 631

Fe i ateisme

2.1.2.- Valga'm deu i once

Si tant et preocupa la fam, suposo que estaràs d'acord amb mi que l'església si venqués el seu

patrimoni i els estats destinessin hi el que va a parar a les arques de l'església segur que hi hauria menys fam al món, però llavors set presentaria el dilema d'on vas a pregar a aquest suposat Deu teu.

Tu si que em provoques llàstima i no pas els que ens fem responsables dels nostres actes i no anem a demanar un perdó que amb tres pares nostres et deixen la consciència tranquil·la.

Salut i Independència.

2.1.2.1.- L'esperit és lliure i no necessita temples de pedra.

Jo demostro que em preocupa donant-hi diners tots els mesos i en el passat dejunava i tot. El que tu fas, conta-ho a la teva consciència.

Sí, em semblaria molt bé que totes les esglésies venguessin totes les riqueses supèrflues que tenen, perquè l'obra de Déu, segons l'evangeli, sols ha de dur sarró i sandàlies, ni tan sols diners al sarró. La Bíblia no prohibeix que un creient sigui ric: a les comunitats cristianes n'hi havien de tota classe social (Abraham o Salamó eren molt rics, per ex., en l'Antic testament), el que prohibeix són les riqueses injustes. Prou comunitats cristianes primitives i també posteriorment han practicat el comunisme de béns, anomenat «comunisme no científic» pels marxistes.

Dius: «però llavors set presentaria el dilema d'on vas a pregar a aquest suposat Deu teu». Un cop més demostres el prototipus de gran desconeixement que molts ateus, la gran majoria, teniu d'aquests temes, perquè el sentit originari del mot església (ek-klesía) es refereix a la gent (assemblea de cridats per Déu), no pas al temple. De fet, els cristians primitius es reunien en cases particulars, a l'aire lliure o en catacumbes en èpoques de persecució (milers de km. de catacumbes sols a Roma). Fins al s. IV no tenim constància de temples «cristians» tal com ara els entenem per deformació cultural. I a la Bíblia diu: «Els vers adoradors no m'adoraran ni a Jerusalem ni a Samaria sinó en esperit i en veritat», ço és: cap necessitat de cap temple. Preguar és diàleg i és ser conscient de les limitacions humanes, i és parlar amb Déu com parles amb ton pare o amb un amic, i això no requereix aqueixes suposades cerimònies que tu et penses, car no t'interessa el tema, no te l'has mirat i, naturalment, en saps molt poc, però parlar en parles a bastament, igual que els blavers i gonelles parlen de filologia.

El mateix Jesús digué al Sanedrí: «Jo destruiré aquest temple i el rebastiré en tres dies», el Sanedrí l'acusà de voler carregar-se el temple de pedra, però l'Evangeli diu que es referia al propi cos (el «temple» de carn) i a la seva resurrecció. Dietrich Bonhöffer, pastor de l'església alemanya antinazi i barceloní d'adopció, parlava d'església i de cristianisme «sense parets», directament dins el món.

Jo no demano perdó amb paraules repetitives o sense sentit, com us ensenyen les comedietes televisives de consum en boca de monges mig embogides, ans parlo a la meua consciència. Perquè sí: jo parlo amb la meua consciència i amb el Déu dels qui hi creiem, i és una llibertat de consciència -principi de les llibertats democràtiques occidentals tal com ara les entenem, de fet fins i tot les Corts catalanes foren la continuació de les treves de Déu de l'abat Oliva, que els fai-

stalinistes i integristes ateus no podran matar ni matant-nos a nosaltres, com sovint han fet al llarg de la Història.

2.1.2.2.- Munts de faltes d'ortografia i de falta de tolerància.

Realment, ja sols en el títol ja exhibeixes el teu menyspreu per les idees dels altres, en fer-ne acudits poc graciosos i gramaticalment incorrectes (Déu porta e tancada i deu e ober-ta). Aquest tret del menyspreu demostra el teu escàs talant democràtic i la teva intolerància i la teva incapacitat de re-situar-te en la realitat.

Quant al teu català és prou dolent, i això també demostra el teu grau d'amor a la llibertat catalana. Així, accentues mal «l'església» (és amb accent agut), fas sonora la ss de «destinesin», accentues sense suc ni bruc «dilema», deixes d'accentuar «Deu». També escrius mal «consciència» perquè és «consciència». I tot això ho fas sols en quatre ratlles.

Altrament que tu et fas responsable dels teus actes és pura demagògia, quan ni tan sols escrius bé el català ni col·labores personalment per acabar la fam al món, sols t'espolses les puces a tercers. El teu grau de demagògia, intolerància i pocavergonya podria ser presentat als records Guinness. Intenta-ho.

Quina independència tindriem amb anti-democràtics i ineptes com tu?. Hem de ser responsables i millorar, així la independència caurà com a fruita madura.

2.1.2.3.- L'ONCE, potser t'hi lloguin.

L'ONCE sí que t'hauria de valer, perquè ben cec et veig. De Déu en fas deu i d'onze en fas ONCE: tu mateix t'hi retrates i et defineixes com a cec.

I és que Déu no creu en ateus i de vegades sembla que se'n burla a mesura de la ceguesa passional i voluntària de cadascú. I, com deien els clàssics: «els déus enceguen els que volen perdre».

Vés amb compte perquè els cecs van a palpenes i poden caure en algun clot.

3.- I sense teologia?

No ha de ser possible avançar com a Humanitat sense Bíblies ni deus? La Bíblia es un compendi de experiències reals o fictícies, de valoracions i de criteris i recomanacions; i son positives en gran mesura, però sí se m'admet la brometa no tenen per què ser La Bíblia. Vull dir, el nostre pensament occidental (que en funció de la teva exposició, cal subdividir en protestant i catòlic) forma part de la herència judeo cristiana; amb una coincidència territorial entre catalanisme i Imperi Romà, i protestantisme i pobles poc romanitzats. Però que en fem de l'Islam -tot i que també prové del nucli judeo cristià; o més encara les concepcions orientals ja siguin hindus, xineses o japoneses?. Les estructures mentals o socials que hagin provocat Roma o Luter poden ser evidents, però no veig que ara haguéssim de posar-nos a llegir La Bíblia, car ja ens hem desempallagat (o això pensem) de les rèmores del poder de Roma. Els temes religiosos son per a mi molt difícils de discutir; es més no ho vull, per què veig que la Fe es una creença que cap lògica ni ciència pot desdir, com cap ciència pot desdir un enamorament o un odi. Molts científics asseveren que com més saben més creuen; però aquesta creença pot ser una il·lusió que els hi conforma precisament la tradició religiosa. Veure ordre en el cosmos i reduir a que ho ha fet Déu es una simplificació, i perillosa per que implica un déu conscient i

Emotiu acte pel nomenament del batle republicà Antoni Mateu com a fill il·lustre d'Inca

La néta d'Antoni Mateu va descorir el retrat del seu padrí, obra de Joan Vich.

L'acte commemoratiu del nomenament d'Antoni Mateu i Ferrer com a fill il·lustre d'Inca es convertí el dissabte dia 3 de novembre en un sentit homenatge a la seva figura. L'acte, celebrat a la Casa del Virrei, fou organitzat per l'Ajuntament de la ciutat després que el passat dia 30 de juliol el ple del consistori prengués acord del nomenament de qui fou batle republicà i gran renovador d'Inca.

A la taula que presidia l'acte hi eren el batle Pere Rotger, una de les nétes d'Anto-

ni Mateu i tres portaveus dels partits a l'oposició a l'Ajuntament i els autors de la biografia de l'homenatjat, Josep Córcoles i Baltasar Perelló.

Entre el públic destacà una gran representació del PSM com el conseller de Cultura Damià Pons, el Conseller d'Agricultura Mateu Morro, la vice-presidenta del CIM Maria Antònia Vedell, el Conseller de Fundació Pública del CIM Antoni Alorda i el portaveu dels nacionalistes a la Ciutat de Mallorca Sebastià Serra. Ω

a més capaç de manipular l'univers; i ens porta cap a la gran pregunta: Déu seria més incompreensible que tot aquest ordre universal per tant qui està per damunt d'aquest Déu?. Ja dic que no son els meus temes preferits. Personalment m'he desentès de Déu, no així del contingut de llibres com la Bíblia, però com qualsevol altre coneixement escrit. Salut; Joan S.

3.1.-El superficial elitisme antireligiós contra Lluïl i Gaudí.

Catalunya sorgí gràcies al cristianisme i la manera de ser dels catalans és en bona part cristianisme dissolt durant segles. Tu menysprees aquesta herència enorme i mil·lenària amb una frivolitat esborronadora (com tants altres, dissortadament) i passes per alt que els països al seu zenit d'esplendor són ferrosament cristians, com la Catalunya dels s.XIII-XV (n'hi ha proves a manta: com les contínues citacions bíbliques dels nostres reis o la frase de Jaume I en conquerir València), la Castella del segle d'Or (on un de cada 4 castellans eren religiosos o clergues), l'Anglaterra victoriana o els Estats Units del s.XX. Estats que brillen al màxim nivell en cultura, poder polític, comercial i militar i enginyer creatiu tenen la Bíblia com a massiu best-seller. I aquestes coses no passen mai per casualitat (la «casualitat» és sols un nivell inferior, malfeiner, de la comprensió humana). En canvi, la supersecularitzada i «progre» Catalunya camina ara cap a la tomba, entre els cristòfobs i demagogs panxacontents que es miren el melic en comptes de ser responsables i aprendre dels països que s'han alliberat, i de mirar la Història; que fomenten una moral de l'hedonisme totalment vivalapepa i anticristiana (i ben mediocre i repetitiva)

en comptes de fomentar l'esperit de sacrifici (sempre vinculat a una cosmovisió de fe i en concret cristiana).

Simplement no volen sacrificar-se (quasi mai) i cerquen allò, el pensament, que els resulta més còmode per poder badar i tombar-se a prendre el sol. Lluïl o Gaudí, els majors catalans de tots els temps, han estat místic cristians. I Muntaner, Vidal i Barraquer... o Ausiàs March o Macià (excel·lent tractant amb esglésies)... O el fundador del catalanisme modern, Torras i Bages... Però gran part de la Intel·ligència catalana és una mediocre intel·lectualitat àulica sufragada per càtedres, premis i poltrones que sols va a viure bé i a la pela i no els diguis res. És gent desagraïda i provinciana, perquè no vol aprendre de la història, on els processos de recuperació nacional han estat sempre duts per reformadors morals de rerafons religiós com Malcolm X, Martin Luther King, Gandhi, els patriotes irlandesos i lituans, els màrtirs grecs sota l'ocupació turca, els independentistes hispanoamericans que alfabetitzaven llurs pobles amb la Bíblia, etc. La majoria dels catalans creuen en Déu, però la majoria de la nostra «Intel·ligència» no: i, així, són tan decadents i tenen tan poca capacitat moral i de lideratge que són incapaços totalment de dur endavant un procés independentista, ni tan sols de normalització lingüística. Són una élite bonvivante, una simple gauche divine que viu molt a gust fent-se homenatges, manifestes i tertulietes.

Els espanyols se'ls miren sentint vergonya aliena (de veure'ls tan inútils, patètics i impotents) i així tenen una raó de fons per menysprear Catalunya. I saben, en mirar-se'ls, que no gosaran plantar-los cara. Vergonya!! Ω

Ricard Colom

Guia del Call de Ciutat de Mallorca

El ghetto medieval carrer per carrer

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Capítol I Plaça de can Tagamanent

La plaça de Can Tagamanent, ombrejada per un vell om (ulmus minor), forma una mena de mirador que s'alça damunt el desnivell de la calçada, que com empedregat pujol descendeix la costa de Can Santacília. L'arbre amb el seu esponent brançatge de fulles petites, asimètriques i dentades, domina aquest espai. Les cases que l'envolten, de distints estils arquitectònics, entre els quals es pot destacar el modernisme, estan construïdes, entre el final del segle XIX i principis del XX. Però també hi trobam el casal de la família Tagamanent, avui molt reformat, que dona nom a la placeta. La història es remunta al segle XIII, quan Pere de Tagamanent acompanyà el rei En Jaume I a la conquesta de Mallorca. Aquesta família que té per armes un escut escaçat d'or i de sable, adquirí a Ciutat de Mallorca, un gran prestigi. Una placa commemorativa recorda l'estada de Santa Catalina Thomàs mentre esperava entrar al convent de Santa Magdalena com a novícia. L'escriptor Mossèn Alcover, a la seva biografia de la Beata, escrita el 1931, que duu per títol «Vida Abreviada de Santa Catalina Thomàs», descriu l'edifici. «Es un casal antic, encara que modernitzat desgraciadament. Potser

molt bé del segle XV, puix en té tot l'aire i les característiques primigènies. La distribució interior està tramudada de cap a peus tant a la planta baixa com a dalt; en tot i això, en el pis principal conserva una cambreta molt embaixada que en té un altra just damunt que hi puguen per una escala de caragol i que encara li

diuen sa cambra de la Beata, que seria la que ella ocupava. Treu una finestra en el frontis de la casa. Tal finestreta se veu en el pis principal, més petita que les altres, a mà esquerra.»

A la biografia de la Beata que feu el 1930 Pere Antoni Magraner llegim: «Arribant a Ciutat, Fra Antoni acomodà na Catalina a

casa del cavaller molt principal D. Mateu Zaforteza Tagamanent, fill d'aquell Pere Joan Zaforteza, qui en temps de la social revolució de les Germanies, pels seus treballs de pacificació i prudència amb tot i haver rebut danys gravíssims, havia merescut ser nomenat Restaurador de la pàtria. D. Mateu i sa bona esposa Dona Magdalena Gual de Mur i Termens, qui aleshores vivien a la seva casa de la placeta de Sant Bartomeu, avui de Tagamanent, part damunt del Mercat, reberen amb veneració aquella pageseta humil i agradosa de presència, de qui el seu noble amic Fra Antoni los havia fet tan bons elogis. Dona Magdalena, amb familiaritat maternal li donà conversa i la destinà per companyia de la seva filla Elisabet, germana dels senyors Degà i Ardiaca de la seu, D. Jeroni i D. Gregori Zaforteza; la qual també aleshores arranjava certes diligències per

entrar en religió. Li mostrà la seva cambra, una cambreta recollida i separada de la servitud, on viuria en pau i llibertat tot el temps que Fra Antoni Castanyeda faria passes per cercar-li convent. Per tal que no la vessin per Ciutat amb el seu vestidet teixit de llana i lli com s'usava en aquell temps entre la gent molt pobra, sa padrina n'hi havia fet un d'estamenya, amb el cos afegit a la gonella, un poc fosc, que la cobria del coll fins als peus, de la manera que ho acostumaven a dur les al·lotes que volien ésser monges...»

I el 1931 escrivia l'abans esmentat Mossèn Antoni Maria Alcover que «Ell, l'amo de Son Gallard, es compromet, a trobar dins Ciutat que li fes la dot que s'era mester. Vengué a Ciutat amb na Catalina i la col·locà a ca los nobles cavallers, Don Mateu Zaforteza Tagamanent i Dona Magdalena Gual de Mur que tenien dos fills canonges i una filla que nomia Elisabet. Tots los d'aquella casa romangueren edificats de la nostra valldemossina, tan agradosa, tan bona al·lota i tan mortificada. Allà li mostraren de llegir i d'escriure, puix no n'hi havien mostrat mai a ca seva ni a son Gallard.»

Però ja que parlem d'aquest racó del Call, no podem deixar de dir, segons els arxius, els noms dels jueus conversos apadrinats per membres de la família Tagamanent i que, com era costum, adoptaven tal llinatge: Antonia Benvenguda, esposa de Tagamanent (1488); Daniel Tagamanent (1491); Isabel, esposa de Tagamanent (1491); Raphael Tagamanent (1485); Bonanat Tagamanent (1489); Madona Ester, esposa de Tagamanent (1490); Violant, esposa de Tagamanent (1493) i Castellana, esposa de Tagamanent (1511).

En resum i com es pot veure, una placeta plena d'història. ☺

Plaça de Tagamanent.

N O T E S P E D A G Ò G I Q U E S

El mestratge del dibuixant Isidre Nonell

Miquel Ferrà i Martorell, Escriptor

De vegades, la millor universitat del món, és el carrer. Això vol dir que a qualsevol cantonada es pot trobar un element pedagògic, quelcom que ens ensenya a viure i a comprendre la vida. Els dibuixants il·lustradors desenvolupen, ben sovint, una tasca que fa més aprenents que una pissarra escolar. Són mestres vocacionals del llenguatge gràfic, genis de la representació, artistes que ens fan saber una lliçó o un exemple només amb una ullada. Aquest fou el cas del gran artista Isidre Nonell (Barcelona, 1873-1911), que aconseguí un dels seus majors èxits en

il·lustrar, a més de llibres, periòdics i revistes, una publicació setmanal, satírica i literària «Papitu» i d'aquesta manera, tota una generació, haurà conegut la qualitat del seu art. Morirà al cap de dos anys i això, en un home tan vital, tan optimista, ens posa un punt de reflexió. Però la pintura de Barcelona tingué en Nonell el màxim exponent dins el grup posterior a Casas i Rusinyol, els quals havien dut de la seva llarga permanència a París, a finals del segle XIX i començaments del XX, totes les novetats pictòriques primerament experimentades per Whistler i Sargent. Autodidacta, Nonell,

amb el paisatgista Mir i altres joves pintors de l'època, com era el cas de Canals, forma un grup que practica, en els voltants de Barcelona, el paisatge. Així i tot, aquest paisatge podia transpirar, de vegades, una certa inquietud social. Així es va esdevenir, principalment, el 1894, quan Nonell es traslladà a la Vall de Bohí i allà compougé quadres inspirats en l'observació de la gent pagesa, amb totes les seves misèries i... grandeses, la vida de la muntanya i el patriarcalisme de l'agre de la terra. Tornà a París els anys 1897 i 1898 on explorà les noves tendències, puix la capital de

França seguia essent l'avanguardia i referència obligada de l'art mundial. De retorn a Barcelona formà part dels «Quatre Gats», un cenacle freqüentat també per Picasso. Repetí llavors el paisatge «humà», és a dir, el «retrat-social» i des de 1903 dibuixà i pintà, de manera obsessiva, figures de gitanes. Aquest tema, interpretat amb una profunda visió i gran riquesa cromàtica, el va reconstruir, definitivament, com un artista compromès i original. Pel que fa a la seva condició d'autodidacta, segons alguns dels seus biògrafs, d'altres diuen que la seva vocació es manifestà en els primers anys de la seva joventut, durant els quals estudià dibuix i pintura a diverses acadèmies i molt prest realitzà exposicions col·lectives. Llavors, publicà molts dibuixos en el periòdic barceloní «La Vanguardia». El viatge a París, però, amb Mir i Canals, fou, pot-

ser, la seva millor escola i en seria resultat final el que ell anomenava la seva «Època obscura», amb el ja esmentat tema de les gitanes, que presentava tantes entonacions dramàtiques i un marcat naturalisme. Era com si el clima del carrer, amb totes les seves reivindicacions obreres, es reflectís en aquella mena de denúncia gràfica. Però cap al final de la seva vida, una vida relativament curta, només trenta-vuit anys, entre 1908 i 1911, la seva obra reflecteix altre cop una coloració de tonalitats clares i suaus, i una gran lluminositat. És el gust per la vida, l'alegria de viure, que s'acabarà en menys de quatre anys. Mala sort. De tot plegat en resta el seu estil, que encara immers en el món del modernisme, és lluny del linealisme i el decorativisme, sempre profunditzant en temes realistes de gran expressivitat. ☺

Els màrtirs d'ara mateix

Txetxènia

Si fa no fa mitja comunitat baptista de Grozny ha pogut fugir de Txetxènia. Uns 25, la majoria dones grans i pobres, viuen en un casal que "Portes Obertes" els ha comprat vora la mar Negra. Molts encara pateixen el greu trauma de la guerra, com ara Tatiana Siknikova (72 anys), mare d'Aleixi Sitnikov, pastor de la comunitat, decapitat.

Podeu animar-los si els envieu una postal a través de la nostra oficina, si pot ser en rus, però també compren frases senzilles en anglès: Portes Obertes - Case Postal 267-Ch- 1008 Prilly - Suïssa.

A les primeries d'Octubre, els combatents txetxens ocuparen l'església baptista de Grozny i la saquejaren. Amenaçaren els cristians de mort cas que continuassin venint-hi. L'edifici fou usat com instal·lació militar i als soterranis tenien un centre de detenció. A muntó cristianes que hi vivien foren foragitades i segrestaren una jove de 13 anys, Anna Hrykine. Sols queden una dotzena de baptistes a Grozny, la majoria dones grans. Dos pastors n'havien estat segrestats, l'un rera l'altre, i assassinats l'any anterior. Els cristians que hi ha restat, s'apleguen en cases particulars per pregar Déu.

Milers de refugiats txetxens passen un dur hivern en camps de tendes d'Ingúixia. La presència de grups humanitaris cristians no hi ha estat pas permès pels russos. Aquests refugiats fugen no sols de la guerra sinó dels fonamentalistes islàmics i les màfies txetxenes i estan oberts a l'Evangelí.

Els baptistes russos acollits al casal de Krasnodar, tes-

timonis de molts desastres i malícia, no nodreixen pas cap rancúnia, ans pregunen per llurs perseguïdors txetxens, i pels mateixos ocupants russos que els consideren traïdors per no haver abandonat Txetxènia més d'hora.

Kurdistan i Iraq

Jesús el Messies, traslladat a idiomes minoritaris, mitjançant "Portes Obertes", ve a cobrir un gran buit existent. En concret l'arameu, la llengua dels cristians caldeus i assirians, sotmesos a fortes pressions a fi que se n'exiliïn o s'islamitzin. Descendents dels assirians bíblics, estan orgullosos de saber que Jesús parlava també l'arameu. Aquest llibre il·lustrat també ha estat traduït a un parell de dialectes kurds, el bahdinamí i el soraní.

Al Kurdistan lliure hi ha ara 4 llibreries evangèliques: a Zakho, Dohuk, Erbil i Salaimaniya. Sovint llur personal és amenaçat per integristes, però a muntó gent hi va a demanar llibres.

L'abril de 97 fou assassinat Mansur Hussein. D'ençà aquest crim la persecució antievangèlica ha minvat, però. En Mansur deixà una vídua, Ruth, i dos fills. El petit Kevin demana per què son papa està al cel, de vagades parla a la seva foto i li demana de tornar.

Malgrat la mala premsa, Iraq és un dels països musulmans on els cristians gaudeixen de major llibertat (relativa). Fa poca 8000 llibres sobre la Bíblia destinats a jovent reberen autorització per a ser pròximament importats.

Les esglésies augmenten per conversions, però també

perden fidels per emigració, a causa de la misèria que pateix Iraq per les sancions internacionals. Molts marxaven vers Occident per provar sort.

Turkmenistan: persecucions anticristianes

La situació dels cristians hi és molt difícil. Atakov, un predicador fou arrestat per la policia secreta, per ser musulmà de naixença convertit al cristianisme. Fou torturat per no voler donar dades d'exmusulmans conversos. Segueix en presó, té dona i 5 fills.

Uzbekistan; repressió policíaca

Regularment els cristians indígenes són visitats i amenaçats per la policia. Molts caps cristians són detinguts amb acusacions falses. Totes les esglésies s'ha d'enregistrar, però amb unes condicions impossibles de complir, talment esdevenen il·legals.

Dos cops ajornat, el procés a 4 evangèlics detinguts a principis d'any tingué lloc el 9 de juny a Nukus, capital de la república autònoma de Karalpakstan. Rachid Touribailo, Par'had, Ianguibaiev, Iss'ed i Salamat foren damnats a dures penes amb falses acusacions (narcotràfic): Touribailo, qui és el pastor, a 13 anys, i els altres a 10. La policia uzveca sol amagar droga ca la gent -cristiana o no- que consideren criminals però contra els quals manquen de proves.

Tanmateix, la demanda de lectures cristianes hi és gran, però és altament complicat d'importar-ne. (PO). Ω

Kurdistan i Iraq

Jesús el Messies, traslladat a idiomes minoritaris, mitjançant "Portes Obertes", ve a cobrir un gran buit existent. En concret l'arameu, la llengua dels cristians caldeus i assirians, sotmesos a fortes pressions a fi que se n'exiliïn o s'islamitzin. Descendents dels assirians bíblics, estan orgullosos de saber que Jesús parlava també l'arameu. Aquest llibre il·lustrat també ha estat traduït a un parell de dialectes kurds, el bahdinamí i el soraní.

Al Kurdistan lliure hi ha ara 4 llibreries evangèliques: a Zakho, Dohuk, Erbil i Salaimaniya. Sovint llur personal és amenaçat per integristes, però a muntó gent hi va a demanar llibres.

L'abril de 97 fou assassinat Mansur Hussein. D'ençà aquest crim la persecució antievangèlica ha minvat, però. En Mansur deixà una vídua, Ruth, i dos fills. El petit Kevin demana per què son papa està al cel, de vagades parla a la seva foto i li demana de tornar.

Malgrat la mala premsa, Iraq és un dels països musulmans on els cristians gaudeixen de major llibertat (relativa). Fa poca 8000 llibres sobre la Bíblia destinats a jovent reberen autorització per a ser pròximament importats.

Les esglésies augmenten per conversions, però també perden fidels per emigració, a causa de la misèria que pateix Iraq per les sancions internacionals. Molts marxen vers Occident per provar sort.

IRAN: RAMAL SENSE PASTORS

A muntó pastors evangèlics s'han hagut d'amagar o exiliar, a causa dels segrests i "desaparició" d'uns quants a mans de la policia islàmica. L'Església clandestina en té de ben pocs, i una de les escasses vies d'informació lliure que té són les emissions radiofòniques cristianes.

Milions d'iranians qui havien donat suport a la revolució integrista, sovint per la seva aparença socialitzant, es troben a hores d'ara molt decebuts dels dirigents corromputs i s'interessen sovint pel cristianisme. Per a les esglésies és, legalment, un gran risc, d'acollir "apòstates" (ex-musulmans). A diferència d'uns altres països musulmans, on l'integrisme creix, en Iran, on els integristes governen, té una presència sociològica minvant.

ISRAEL/PALESTINA: AVENÇOS

Una llibreria cristiana acaba de ser oberta a Gaza i n'hi ha una altra en projecte de ser oberta a Nablus.

Els jueus messiànics poden rebre formació teològica al Col·legi bíblic israelià de Jerusalem. Hom constata una demanda creixent de gent capacitada per a conduir les diverses comunitats.

JORDÀNIA: FILM JESÚS

Les esglésies jordanes demanaren al govern l'autorització per a difondre per la televisió el film sobre la vida de Jesús, el qual ha dut molt bons resultats tant als musulmans com entre els cristians.

EGIPTE: EXCLUSIÓ I POBRESA

L'Exèrcit arrasà bàrbarament un centre cristià per a nins subnormals l'any 1997, però el bisbe Butros no es deixà vèncer i tornà a reedificar: El "Centre Patmos" ja es troba ara quasi enllestit i ja lliura un inestimable ajut.

Si un pastor bateja un musulmà a Egipte és detingut i sovint torturat i condemnat a anys de presó. Tot i això a muntó pastors ho fan. Quan un musulmà es fa cristià, no li donen treball i és exclòs de sa família i per la societat. La comunitat cristiana ha hagut d'obrir projectes a fi de donar una feina als conversos. A Egipte els cristians són marginats i, doncs, solen ser més pobres que no pas els musulmans. Els grups fonamentalistes (feixisme religiós) hi són poderosos i hi cerquen cristians pobres per a fer-los musulmans a canvi d'ajut material.

ARÀBIA: OPRESSIÓ POLICIACA

És probablement, amb Corea del Nord i Afganistan, l'Estat més repressiu del món, on menys llibertat de consciència hi ha. Sols a través de la televisió per satèl·lit o d'Internet poden traspasar llurs ciutadans les fortíssimes barreres de censura profunda i sistemàtica.

Després de l'alliberament dels cristians més fermes de la presó de Malaz, molts altres presoners cristians han tornat a l'Islam a fi de millorar llurs pèssimes condicions presidàries. De 70 filipins empresonats sols 15 encara es declaren cristians. René Camahort digué que de vegades té ganes de tornar a Malaz per ajudar els presoners a resistir les pressions. Segons Camahort hi ha una presó secreta a Riad, anomenada Al Haïr, on els dissidents polítics són torturats. Sembla que hi són tancats 3 filipins per estampar bíblies, però no en sap ningú res més.

El cas és que a muntó treballadors estrangers es fan cristians tot just en Aràbia Saudita. Hi ha nombrosos predicadors laics que corren gran perill en les esglésies casolanes clandestines. Ω

PER UN NOU CONCEPTE DE DEFENSA TERRITORIAL

Els catalans antics, els de l'època de la nostra formació com a Nació independent allà pel segle IX; els catalans dels temps de la nostra màxima expansió territorial, per terres de Sardenya, Sicília, Malta, Nàpols i Grècia; els patriotes revoltats el Corpus de Sang de 1640; o els defensors de les nostres llibertats durant la Guerra de Successió contra els Borbons; no es caracteritzaven pel seu antimilitarisme precisament, ans al contrari, tots aquells catalans que escrivien les pàgines més heroiques de la nostra història, eren gent amb una forta consciència (i en molts casos preparació) militar i d'autodefensa. Tanmateix, després de tantes derrotes patides en els darrers segles, i molt especialment després de l'ocupació espanyola de 1939, la nostra gent ha caigut en un estat d'apatia total pel que fa als temes militars, talment que han abandonat les armes en mans dels nostres enemics; i hem acabat per recloure'ns en un antimilitarisme en fals que sovint no amaga una altra cosa que covardia i pusil·lanimitat, on abans existia coratge i valentia.

Els catalans hem deixat d'ésser un poble guerrer per esdevenir un poble mesell; això ha estat, en gran mesura, causat per la creació d'un sentiment d'autoodi ben marcat després de segles d'ocupació forània; però en gran part també ha estat culpa de l'assumpció, com a pròpies, de teories polítiques fal-

sament progressistes d'arrels estrangeres. D'aquesta manera ens trobem com avui dia, una gran part del nostre poble, per no dir la majoria, es mostra fermament arrapat a sentiments antimilitars, promovent tot de campanyes a favor del desarmament; i això quan els nostres enemics no tenen cap intenció de desarmar-se, ni de bon tros, ans al contrari.

L'esperit d'espanyols i francesos ha estat i és sempre guerrer i bel·licista, només hem de veure les constants mostres de supèrbia militar de què fan gala tant els uns com els altres. Espanyols i francesos recorden amb orgull i arrogància els seus "herois" militars; els catalans ignorem i oblidem els nostres. Els espanyols i els francesos tenen armes, els catalans només paraules. Ja és hora que els catalans recobrem el tremp muntanyenc i de resistència d'aquells catalans dels nostres antics comtats independents; ja és hora, doncs, de que els catalans tornem a ésser el que sempre fórem: soldats!

Com podem, però, tornar a reorganitzar el nostre vell exèrcit, partint de la situació actual? Anem per parts.

Abans de res, els catalans hem de voler tornar a ésser allò que fórem en el passat; hem de tenir, idò, voluntat de renéixer de les nostres pròpies cendres. Per això caldrà eradicar del nostre cos social tot sentiment de rebuig automàtic de les

armes, i crear una consciència popular responsable sobre la necessitat d'estar preparat militarment per a qualsevol contingència. Els catalans hem d'ésser un poble pacífic, és a dir, que prioritzem les vies pacífiques d'acció, així com el diàleg, a l'hora de resoldre els contenciosos que se'ns puguin presentar respecte a d'altres nacions; però no podem ésser pacifistes, de manera que haurem d'estar preparats davant la possibilitat de que, en situacions extremes, hàgim de fer ús de la força per tal de defensar-nos de qualsevol tipus d'agressió bèl·lica que puguem patir.

Arribats en aquest punt, caldria plantejar: qui havia de formar part de les Forces Armades Catalanes en cas de trobar-nos davant una situació de greu perill de guerra? Per mi, l'Exèrcit Català hauria d'estar format per: els Mossos d'Esquadra; les Polícies Locals; els catalans que, tot i formar part de cossos armats estrangers, en un moment determinat optassin per integrar-se en les Forces Armades Catalanes, tot abandonant els seus antics càrrecs en els cossos estrangers; i les Milícies Populares o Somatents, organitzades a partir dels civils mobilitzats en una situació prebèl·lica.

Però per poder mobilitzar un exèrcit d'aquestes característiques en cas de necessitat, els independentistes primer hauríem de fer-nos amb el control dels Mossos d'Es-

quadra i de les Polícies Locals, tot integrant-nos-hi; no ens podem permetre el luxe de que les nostres polícies restin en mans dels espanyols i els francesos, car del contrari, en una situació política tensa, aquestes es mobilitzarien al costat d'Espanya i França, i no pas de Catalunya, tot avortant qualsevol possibilitat d'èxit per nosaltres.

Tots aquells catalans que no estiguem dintre de cap cos policial, hauríem d'organitzar-nos des de suara en Milícies Populares o Somatents, per tal d'anar adquirint l'ensinistrament necessari de cara a una hipotètica guerra futura. No parlo d'organitzar cap grup armat al marge de la legalitat vigent, ni tampoc de fer cap mena d'acció armada que ens portaria a patir una tremenda repressió per part dels estats espanyol i francès; parlo d'ensinistrar-nos tant individualment com en colles, i en aquests ensinistraments no caldria ni tocar armes (és aconsellable, però, que tot aquell que tingui la oportunitat, s'integri en algun club de tir, per tal d'ensinistrar-s'hi). D'entrada, cadascú de nosaltres hem de mantenir-nos en forma física, tot fent esport, anant al gimnàs, mantenint un ritme de vida sa, etc. Junament amb altres companys, podríem organitzar campaments de caps de setmana a la muntanya, fer marxes, ensinistrar-nos en tàctiques d'autodefensa, etc. (els membres dels cossos policials catalans ens

podrien servir com a professors en aquestes tàctiques pseudomilitars). Aprendríem autodisciplina així com obediència deguda als superiors (qui vulgui manar primer haurà d'aprendre a obeir), tot fomentant l'esperit de companyonia i l'honor, necessaris en tot bon exercit.

Aquests em semblen a mi, a grans trets, els fonaments bàsics que han de sostenir la nova/vella mentalitat catalana per tal d'eixir de l'actual actitud pusil·lànim i fal·sament progressista que ens balda caracteriològicament com a poble, i que ens limita molt de cara a empreses futures. No hem d'oblidar, per acabar, que la Història no s'atura, sinó que segueix avançant, arrossegant-nos-hi, de manera que no podem pensar que la Història ha acabat i que l'ordre de coses actual és el definitiu (així és com sempre han pensat totes les societats, de forma majoritària, en totes les èpoques en qualsevol lloc del planeta, que l'ordre existent era el definitiu i immutable), per això els catalans hem d'estar preparats per al que pugui passar en un futur, proper o llunyà, i aquesta mentalitat d'autodefensa i disciplina l'hauréem de transmetre als nostres fills, i aquests, a la seva vegada, als seus, car no ho dubtem pas, no sabem quan ni com, però el nostre dia arribarà. Ω

Larreu

La violència vingui d'on... ¡vinga ja!

No hi ha probablement un sol estat en el món que la seva creació i existència no estigui directament relacionada amb sang i violència. La pròpia existència de l'estat és, en termes marxistes, un paradigma de violència i d'opressió d'unes classes sobre unes altres. Així doncs, si no la partera, la violència ha estat i és companya inseparable de l'esdevenir històric de l'ésser humà.

Certament que els altres éssers vius, per a subsistir, individualment i com espècie, la utilitzen amb profusió, de manera que seria estrany argumentar que el lleó és «cruel» per menjar-se a la gacela, o «masclista» per acorrallar a la lleona solament per a copular, desentendre's després de la prole i a més ser el primer a menjar el que ella sola caça. Està en la seva naturalesa. I està en la naturalesa humana, com mamífer superior, la utilització de la seva pròpia intel·ligència a favor exclusiu dels seus propis interessos com espècie.

La violència, per a l'humà, és un útil més de treball, una eina a usar segons reporti avantatges o inconvenients, sense més. No és, per tant, un concepte moral, no està ni bé ni malament, simplement és útil o inútil per a qui l'exerceix. Oh, pobre llenyataire, que talla l'arbre per a obtenir llenya que escalfi els peuetes de la seva família. No obstant això, per a l'arbre, tan generosa acció no l'acaba de convèncer, ¡vaja per on, mai plou a gust de tothom!

Podem trobar en el fabulari aquella història de la gallina que, davant els pollets es queixa amargament de la

crueltat de l'home vers la seva espècie. ¡Quins nadals van passar els meus pares i els meus avis!, diu amb pesar i, a l'instant, exhorta als pollets ¡però, ea, no us entreteueni, fillets meus, i seguiu menjant saborosos cucs!

També a Euskal Herria, la burgesia i el seu cor de ploraneres, la petita burgesia, un dia sí i un altre també reclamen pau, no a la violència... amb la violència no s'aconsegueix gens _diuen els que amb violència van obtenir tot el que ara tenen_. Ells, que no dubtarien un instant en immolar a tot un Poble, a la seva pròpia mare si calgués, per conservar els seus interessos de classe. No, clar, ara ja no més violència... que no sigui l'exercida, «legalment», amb els seus aparells d'estat, perquè també aquesta energia, la violència, la volen per a ells en monopoli, ¡faltaria més! Sense violència tot és possible _diuen aquests jesuïtes_ menys, naturalment, el que no és possible, això és, la modificació del marc jurídic-polític espanyol, la Constitució i l'Estatut.

Dit d'una altra manera, qui van trencar per la violència la legalitat republicana i van imposar violentament el feixisme primer i després la monarquia, el sistema capitalista i el estado-presó de les autonomies, ara diuen que no s'aconsegueix gens amb la violència. ¡A qui voleu enganjar, entremeliats! ¡I com imposeu el nou «ordre» mundial vosaltres a Kosovo, Palestina, Kurdistan, Nicaragua sandinista, Colòmbia... Euskal Herria? ¡Amb flors a Maria? ¡Hipòcrites!

Clar que també abunda entre nosaltres aquesta espècie adotzenada i perfectament desmemoriada de temps i espai que, amb careta d'àngel, t'endossa allò de ¡però això va ser fa molt! o, ¡però això passa molt lluny, aquí no passarien aquestes coses! I si li comptes coses de «aquí» et diu, com el lloro ben ensinistrat: aquestes són consignes dels «terroristes» per a desprestigiar; i tu els dius que has vist amb els teus ulls i tal i gens, sent, que él-ella com ha vist la tele i diu que és mentida... i aleshores t'adones del bodrio de mamífer addicte a «Gran Germano» que tens davant i esbosses un somriure de llàstima. Però, en conclusió, com un sempre vol creure encara que no el creguin, estaria disposat a transigir que hem arribat a aquesta sort de «estat de gràcia» quasi bíblic a les nostres civilitzades i molt europees societats, si li demostressin que, en efecte, amb la violència no s'aconsegueix gens.

I res més pedagògic per a demostrar-lo que tornar a la situació política immediatament anterior al cruel i violent cop d'estat de 1936, reinstaurar la república i depurar les responsabilitats de qui, encara vius, camparen pels seus c... afusellant i torturant durant tots aquests anys, inclosos els de la dècada prodigiosa-sociata-popular. I aleshores sí, m'haureu convençut i diré bé alt a tot el món: ¡La violència és inútil! ¡Visqui la democràcia! Ω

Javier Ramos Sánchez * Jurista
article publicat a Gara el juny de 2001

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Traspàs saló de bellesa-perruqueria al carrer Antic a la zona dels molins de Santa Catalina, completament equipada. Tel. 971 739 940-609 783 949

SERVEIS PROFESSIONALS

Leo Casanova. Tarot, massatges curatius, medicina natural. Marqués de la Font Santa, 6-2. Cita prèvia. 670 067 314.

Duet de cançons en català s'ofereix per tocar arreu dels PPCC, Bústia Postal 223 de Torredembarra. El Tarragonès, 43830 [http://paisos-catalans.org// tres](http://paisos-catalans.org//tres).

PERSONALS

Som na Tànja i na Verònica, dues al·lotes molt sensuals. Tenim 19 i 21 anys i moltes ganes de parlar amb tu. Crida al 906 299 416... per a una xerrada molt calenta i sensual! Anima't i petonets on més t'agrada. Tànja

Als Països Catalans es fa molt bona música, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes: si sommieu en una nació lliure, plena de música catalana i vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides etc. Abstenir-se els qui vagin de mala

fe. Bústia postal 1792-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 30 anys, cerca dona intel·ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant les seves estades al Principat. Tel. 907 843 901

Naturalesa, el mar, la muntanya, un cafè... si ets dona atractiva i divertida t'he de conèixer urgentment. Bústia postal 1174-07080 Ciutat de Mallorca.

Noi de 24 anys, independentista i romàntic, coneixeria noia de similar edat, soltera de Girona per sortir a cinema i platja. Carles Llovers. Rocacorba, 15 Vilablareix 17180

Cerc femella per festejar fins al 40 anys. Òscar Pujol. Blanquerna, 58 07010 Ciutat de Mallorca.

COMUNICATS

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Bústia postal 15.071 de Barcelona 080080

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana, i rebre els nostres butlletins, escriviu a: JERC, Santiago Russinyol, 1. Àtic 07012 Ciutat de Mallorca.

Acció Cultural del país Valencià és a Internet. ACPV@servicom.es

Subscripció gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. El llaüt de Xàbia. Bústia postal 53 Xàbia 03730. Patrocinat per l'Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Llengua (Ensenyansa a distància de la Yerwa Andalussa) P. Pedro Romana, 1-4-2 -14007 Còrdova.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet. <http://www.estelnet.com//lluïta>

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C.S.C * 934 411 188

Si vols rebre l'Euskararen Berripera (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hitzkunta Politikaroko. Wellingtono Dukea, 2- 01020 Victoria Gasteiz.

A tots els valencians que vulguin contribuir a la reconstrucció nacional del País valencià, l'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Són els nacionalistes valencians. 963 879 408

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Escaiola, figures de tota classe: naixements, angelets... Som artesà, preus sense competència, ofertes periòdiques. Em trobareu a les principals fires de Mallorca tota, i al tel. 971 294 444.

Ja ha sortit el número 5 de la revista de música popular i tradicional "La Canya". Podeu demanar-la a la Bústia Postal 696 d'Alacant 03080 (Catalunya Sud) Tel. 963 485 517.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vengui en parlar. Agència oficial Renault. 971 413 867 Son Ferriol.

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA - Centre Coordinador- BIBLIOTECA MUNICIPAL DE S'ARENAL AJUNTAMENT DE LLUCMAJOR

Un dissabte matí sortirem al carrer, enregistradora amb mà, i féren una pregunta als infants i adolescents que trobarem: - Per què vas a la Biblioteca? Les respostes foren variades i aquest és el resultat:

Toni: Vaig a la Biblioteca a cercar informació per fer els treballs de l'escola

Aina: Jo hi vaig per cercar un llibre perquè m'avorresc.

Cati: A la biblioteca hi vaig per cercar el silenci ja que a casa meua no hi puc estudiar.

Lluís: Quan vaig a la biblioteca me'n duc llibre de n'Asteritx.

Jaume: Hi vaig per cercar informació dels temes que m'interessen.

Joan: Jo no hi vaig mai perquè, fins avui, a casa nostra he trobat tota la informació que necessitava.

Jaume: A la biblioteca només hi vaig a cercar llibres.

Sebastià: Vaig a cercar un llibre quan no en tenc.

Francesc: Hi vaig perquè tenen uns llibres de contes fabulosos, gegants, mòvils, sonors... i sobre tot estic molt content perquè la biblioteca em mostra catàlegs i em deixa triar.

Tomeu: Jo hi faig els deures, hi llegesc i m'ho pas molt bé.

Francisca: Hi veng a cercar informació pels treballs de l'escola.

Maria Antònia: Hi vaig per veure llibres d'animals que m'agraden molt.

Maria: Vaig a la biblioteca a llegir, a fer els deures i a passar el temps.

Maria Lluïsa: Jo hi vaig per dibuixar i per llegir llibres.

Blanca: Jo hi faig els deures i me'n duc cintes de vídeo.

Dione: Vaig a la biblioteca per llegir llibres de la col·lecció *El vaixell de vapor*.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

NomDNI
CognomsTel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA
Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

Assistència Sanitària Europea SA

Centre de Dia

MARIA ALBERDINA
CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O INCAPACITADES
Carrer dels Trencadors, 1-bis
Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

UN DISCURS NACIONALISTA A MADRID

Dimarts, dia 2 d'octubre, tres diputats del Parlament de les Illes Balears - Andreu Crespi (PSOE), Cecili Buele (PSM-Entesa Nacionalista) i Santiago Ferrer (COP Formentera), anaren a Madrid, a defensar davant del Congrés dels Diputats una proposició de llei que havia estat aprovada el passat mes de març al Parlament balear amb els vots favorables de tots els grups parlamentaris tret del PP (que s'hi havia abstenut).

Aquesta proposició de llei reclamava una participació més directa de les comunitats autònomes de l'Estat espanyol davant els òrgans del Consell de la Unió Europea.

Sobretot, pel que fa a aquells assumptes que afecten competències exclusives que els han estat transferides. En aquest cas, es reclama la presència al ple del Consell de Ministres de la Unió europea d'algun membre dels Consells de Govern autonòmics.

Però també quan s'afecten competències compartides o concorrents de l'Estat i les comunitats autònomes. En aquest cas, es reclama la participació d'algun dels alts càrrecs dels Governos autonòmics.

I, fins i tot, quan s'afecten competències exclusives de l'Estat, que siguin d'interès singular per a alguna comunitat autònoma. I en aquest cas, es demana la participació d'algun tècnic de l'administració autonòmica afectada.

Cosa que, d'altra banda, ja està passant amb Bèlgica (Valònia, Flandes i Brussel·les capital hi tenen representants), amb

Alemanya (els länder hi tenen representants), amb el Regne Unit (Escòcia, Gal·les hi tenen representants), o amb Portugal (les illes Açores i Madeira hi tenen representants). L'Estat espanyol només hi és representat pel govern central.

Aquesta proposició presentada davant del Congrés dels Diputats on s'emeteren 265 vots, obtingué el suport de tots els grups parlamentaris tret del PP: a favor, 109; en contra, 154; abstencions, 2. Amb la qual cosa va quedar rebutjada.

Abans de la votació, hi varen intervenir els tres diputats del Parlament de les Illes Balears, i seguidament el representant dels grups presents al Congrés dels Diputats:

El representant d'**Esquerra Republicana de Catalunya**, Sr. *Joan Puigcercós i Boixassa*, li donà el suport, remarcant que es tracta d'una proposta molt coherent amb una concepció plural de l'Estat espanyol.

La representant d'**Eusko Alkartasuna**, Sr. *Begoña Lasagabaster Olazábal*, li'n donà el suport, al·ludint al fet que, amb aquella proposta, s'aconseguia restablir allò que ha de ser l'Estat de les autonomies, una qüestió encara pendent de ser resolta.

El representant del **Bloque Nacionalista Galego**, Sr. *Carlos Ignacio Aymereich Cano*, donà suport a la proposta presentada pels diputats del Parlament de les Illes Balears, apuntant que fan falta mecanismes útils que impliquin les comunitats autònomes en la presa de decisions euro-

pees. Denuncià la política recentralitzadora del PP cap a l'interior de l'Estat, mentre promou una més gran descentralització de l'Estat cap a l'exterior (l'OTAN i la lluita contra el terrorisme mundial).

El representant del **grup parlamentari federal d'Izquierda Unida**, Sr. *Luis Carlos Rejón*, donà suport a la proposta, indicant la paradoxa que comporta que un assumpte d'aquestes característiques hagi de ser tractat al Congrés quan seria més adient tractar-lo al Senat. Denuncià, així i tot, que no hi hagi cap instrument eficaç de coordinació en aquesta matèria.

El representant de **Convergència i Unió**, Sr. *Ignasi Guardans i Cambó*, defensà aferrissadament la proposta balear, i digué que per enèsima vegada s'està tractant aquest tema al Congrés dels Diputats; que la proposta presenta pel Parlament de les Illes Balears és una de les més acceptables que s'hi ha presentat; que creu que el PP ja no pot seguir posant més entrebancs ni obstacles, ja que no li poden quedar arguments per oposar-s'hi. I que la valora com un viu reflex legislatiu al títol VIII de la Constitució. Demana al PP que la reintrodueixi com a projecte de llei, fent-hi totes aquelles esmenes que hi consideri oportú, però que no la rebutgi de pla.

El representant del **Grupo Parlamentario Socialista**, Sr. *Alberto Moragues Gomila*, demana llum verda perquè aquesta proposta en continuï la tramitació a les Corts Generals. Manifesta que no es tracta de cap cessió a cap reivindicació nacionalista, i que, si bé és cert que

el text sens dubte és millorable, el seu contingut mereix l'aprovació de la cambra.

El representant del **Grupo Parlamentario Popular**, Sr. *Guillermo Martínez Casañ*, començà la intervenció fent elogis que no venien al cas del govern de Jaume Matas, un president que havia aconseguit molt per a les Illes Balears, que havia aconseguit que aquestes entrassin dins l'objectiu 1 de la UE, que comptassin amb un Centre Balears Europa... Recriminà que es tractava d'una proposta que no respectava la Constitució, que no s'ajustava als procediments parlamentaris, que no se sabia si era del Parlament de les Illes Balears o del Pacte d'Esquerra, que no respectava d'altres possibles iniciatives provinents d'altres comunitats autònomes, que tècnicament era insostenible, i que no s'havia consultat per a res la resta de comunitats autònomes a aquest respecte. Acabà manifestant l'oposició del seu grup a l'aprovació d'aquella proposició de llei tan mal feta.

Tot acabà amb una declaració institucional, commemorativa del 70è aniversari del vot femení a l'Estat espanyol. Efectivament, fou l'any 1931, quan per primera vegada en la història política espanyola les dones pogueren emetre el seu vot, gràcies als esforços que havia duit a terme Clara Campoamor i d'altres companyes lluitadores. El dia anterior, en una de les sales del Congrés dels Diputats, s'havia descobert una placa commemorativa d'un esdeveniment tan singular. Ω

A Catalunya, en català!

Fonts contrastades per Llibertat.com han denunciat un augment del menyspreu pel català a la cadena de cafeteries Jaimaica Coffee Shop de Barcelona. Pel què sembla, d'un temps ençà aquesta cadena d'establiments està contractant mà d'obra immigrant, principalment provinent de l'Amèrica Llatina. Això seria lloable si no fos per la sospita de que l'objectiu és pagar sous més baixos i que els nous contractats desconeixen la nostra llengua.

Llibertat.com ha pogut comprovar en més d'un Jamaica Coffee Shop com les peticions fetes en català són sovint ignorades i fins i tot hem sentit un textual i fred "no te entiendo". Llibertat.com comprèn que les persones novingudes a la nostra terra necessiten un temps d'adaptació i no se'ls pot exigir el coneixement de la nostra llengua des del primer dia. Tanmateix, considerem que limitar-se a no entendre el català no és una bona actitud per ser ben rebuts.

Per tot això, i davant d'aquesta situació que segurament es fa extensible a altres empreses, Llibertat.com us convida a tots i totes a fer pedagogia amb aquests treballadors probablement explotats i convènce'ls de la necessitat d'aprendre la nostra llengua. També us convidem a utilitzar el llibre de reclamacions dels locals on no siguin capaços d'atendre'ns en català, dret garantit per l'Estatut de Catalunya. En funció de les respostes a aquestes peticions, Llibertat.com estudiarà fer una crida al boicot als locals que no respectin els nostres drets lingüístics. En aquest sentit, us animem a col·laborar amb nosaltres mantenint-nos informats de casos similars i de les accions que dueu a terme en relació a aquesta qüestió. Ω

Responsabilitat cívica

ricard-joan <floridasimpson@yahoo.es>

Sincerament, em pareix una gravíssima irresponsabilitat cívica, en els moments en què estem en què poden haver-hi atemptats terroristes d'incalculables conseqüències a països occidentals amb a muntó morts, voler col·lapsar els serveis secrets d'Echelon que estan jugant un paper en defensa de tota la ciutadania occidental front al nazisme integrista de l'expansionisme islamista.

És com voler fotre "les democràcies capitalistes" quan s'enfrontaven a Hitler, com de vegades feren els partits comunistes dels anys '30, fins al 1941 (en què Hitler envaf la URSS i llavors s'acabà l'amistat rojonazi que havia lliurat la II República a Franco i s'havia repartit Polònia). No devem jugar en favor del mal major. Mao parlava d'enemic principal i enemic secundari. Ja veig que alguns no vau llegir el Llibre Roig, que no

estava gens malament quant a temes tàctics i estratègics.

És viure encara en la Guerra Freda i no adonar-se que ara la qüestió és molt distinta a la Guerra Freda: abans l'Occident capitalista combatia un socialisme stalinista que feia de fre a l'imperialisme occidental, ara combat una mentalitat medieval, racista i nazi que pretén un imperialisme de nou encuny, confessionalista i summament retrògrad.

Si no veiem la diferència és que estem a la mateixa vora de l'abisme.

Cordialment, Ricard Colom (Cofundador de la Coordinadora Pacifista de la Plana contra la Guerra de les Galàxies i el desplegament nuclear de míssils de Reagan 1982-85). Ω

PATROCIA

PERRUQUERIA UNISEX EUROPEA AFRO-AMERICANA

TOT TIPUS DE TRUNYELLES, EXTENSIONS, PÈL COSIT, TENYIT FIXOS I TEMPORALS, PERMANENTS, TALLATS, EMMOTLLATS, POSTISSOS, CUES, PERRUQUES, MAQUILLATGE, MANICURA, PEDICURA... PRODUCTES AFROAMERICANS

CARRER DE JERONI POU, 4

CIUTAT DE MALLORCA

TEL. 971 465 094

ACCO DESI CRIETANG PER LANCIO DELLA TORTURA

En Cela per oportunisme Obliga a emprar l'oportunisme

En Camilo José Cela, astut literat,
I màxim expenedor del radicalisme,
Ha introduït un cert escepticisme
On, de la llengua ha opinat.

En l'obertura del Lingüístic Congrès
I davant màxima Jerarquia Nacional,
Apostà per una premissa preferencial,
Quelcom que no fou gaire ben entès.

En son discurs, ja bastant repetit,
Tot obejant una mostra de cinisme,
I procliu a exclusiu espanyolisme,
pretenent d'això treure'n profit,

d'espanyol al castellà l'ha audit,
bo i cercant protagonisme.

Aixa exaltació de l'espanyolisme,
Que feu en Cela en els seus parlaments,
Demostra amb trets ben fefaents,
Que cerca atenció i protagonisme.

FIRA DE L'OLIVA A CAIMARI

Fa un mes que n'Antoni Guerrero regenta el Bar Can Tomeu al carrer de Ses Tàvernes de Caimari. Despatxa els variats, les tapes i els entrepans. Tel. 971 515 073

Fa 4 mesos que na Caterina Canyelles regenta el Forn de Pa de Caimari. Tel. 971 875 096

Fa 10 anys que n'Antònia Solivelles regenta sa Botiga de Caimari. Te un poc de tot. Tel. 971 875 172

Fa 23 anys que na Purificació Muñoz regenta la Botiga ca na Puri a Caimari. Comestibles, adrogueria i merceria. Tel. 971 515 568

Així a l'espanyol ha emfasitzat,
Fent demostració de centralisme,
I amb son expeditiu radicalisme,
Despertà una adormida catalanitat.

Això d'en Cela s'ha considerat,
per unes, com una sonora rucada,
d'altres, d'una repetició solapada,
per tal d'engrandir feble, espanyolitat,
i on s'ha generat disconformitat,
per ser consideració prefabricada.

Reflexió

Qui a ser protagonista ambiciosa,
I promou errònies consideracions,
Organitza fort una "Ball de bastons
Perquè de forma impulsiva ell
entraona. Ω

Jaume Afonso i Barceló de Barcelona

Fa 26 anys que na Margalida Reus és la posadera de so n'Albertí a Caimari. Aquesta possessió que abans seria molt extensa, toca el poble de manera que l'antiga església parroquial, avui convertida en Centre Cultural, hi està adossada. Hi ha la casa dels amos i la sels senyors que són els Amer de Ciutat que hi van a estuejar. Tel. 971 515 701

En Simó Mateu és l'amo de Sa Tafona d'Oli Caimari. La va comprar al manescal Arnau Mir l'any 1965. Tel. 971 515 221

Bernat Mateu Llobera
Concessionari

BERNARDO MATEU I LLOBERA, S. A.

Avinguda d'Alcòdia, 19 - Tels. 971 500 198 - 971 504 161 - Fax 971 505 008
07300 INCA (Mallorca)

**TAPES VARIADES
ENTREPANS**

BAR NOVEDADES

Fra Juniper Serra, 33 - Gran Via Colom, 119
Tel. 971 505 629 - 07300 INCA (Mallorca)

CA'S CEGO
TERRISSAIRE

EMPRESA ARTESANA N. 062
CERAMICA TIPICA MALLORQUINA

SEBASTIÀ GAMUNDÍ I ANDREU

Carrer Bellm, 22 - Carrer Paradis, 54 - Tel i fax 971 500 459 - 07300 Inca (Mallorca)

**RESTAURANT
CANYAMEL**

CUINA MALLORQUINA

Avda. Jaume I (cantonada C/ Valtilla)

07300 INCA - Mallorca

Tel: 971 507 572

DIJOUS BO A INCA

Fa 10 anys que na Caterina Martí a que veiem amb la seva dependent va obrir la botiga K Moix al carrer del General Luque d'Inca. Venen animals de companyia i el seu menjar. Tel. 971 880 348

Fa 2 anys que na Delfi i el seu marit Ramon obren el Delfi Parc Infantil a la Plaça dels Lledoner d'Inca. Organitzen festes infantils, berenars d'aniversari, primeres comunions etc. A 1000 ptes per cap. També te cafeteria pels adults. Tel. 971 503 615

Fa 7 anys que en Biel Navarro i na Bàrbara Sastre obren el Taller Can Biel a la barriada de Crist Rei d'Inca. Tel. 971 504 586.

SELVA

En Tomeu Coll de son Vic, que va estar 25 anys per s'Arenal fen de serveis tècnics a diversos hotels, ara fa de pagès a son Bonet de Selva. Són 40 quarterades amb unes bones cases on te els animals, l'hortet i moltes oliveres. Tel. 971 515 052

Fa un any que na Caterina Vilallonga ha obert el Magatzem Bon Amic a la carretera de Lluc de Selva. Ven productes del camp i pinsos per els animals. Tel. 971 515 701

C I U T A T

Fa 3 anys que mossèn Gabriel Pérez va deixar la direcció de la delegació de Caritas de Mallorca i ara és monitor a Deixalles dirigint el taller de juguetes que llavors venen a les fires de Mallorca. Mossèn Gabriel Pérez va aixecar polèmica ara fa devers mig any quan se va casar amb la seva col·laboradora de molts d'anys, la monja Maria Selles, També a la foto. Tel. 636 402 662

Fa 4 mesos que na Francisca Artero ha obert la botiga de campanes mallorquines, teules decorades i altres ornaments fets seus a la seva botiga Xoric Decor a santa Catalina de Ciutat. El seu home Joan Florenza regenta el Cafè Xoric a la mateixa barriada. Tel. 971 940 938

S'ARENAL DE MALLORCA

Fa 4 anys que n'Antònia Garcia va obrir la Perruqueria Crist Rei a Inca. Sa mare l'ajuda. Tel. 971 500 568

Fa 2 anys que na Caterina Coll, en Pere Billón, na Caterina Faidella i en Faust Billón obren el Saló Pokes al costat de la Gasolinera de s'Arenal de Mallorca. Els nins de s'Arenal hi van a jugar. També organitzen festes d'aniversari, primera comunió etc. Tel. 971 440 572

V A L L D E M O S S A

Fa 4 anys que mossèn Antoni Dolç és el rector de la Parròquia de sant Bartomeu de Valldemossa. A aquesta parròquia, fundada l'any 1248, hi fou batejada Santa Catalina Thomàs. A la foto, la casa natal de la santa, avui convertida en capelleta.

Fa 2 anys que en Miquel Àngel Mulet ha obert l'empresa de manteniment, neteja i jardineria a Valldemossa. Tel. 971 612 275

FELANITX

Fa 25 anys que en Pere A. Massutí se va associar amb en Tomeu Capó per obrir la Fontaneria Massutí-Capó a la barriada dels Molins de Felanitx. Tel. 971 580 067

N'Andreu Adrover ha complit els 96 anys i encara guarda a estones la botiga de la seva neta Caterina Vicenç a la barriada dels Molins de Felanitx. L'amo Andreu feu de pagès fins a la seva jubilació. Tel. 971 583 204

Na Sussi Sánchez a qui veiem amb els seus fills és la madona de la Metalisteria Artigues al carrer Bellpuig de Felanitx. Tel. 971 827 084

Fa 2 mesos que en Bartomeu Caldentey s'ha associat amb en Jaume Antich, en Miquel Adrover i en Fermin Cerro per obrir la botiga Centre Procolor a la Via Argentina de Felanitx. Són pintors i venen pintura. Tel. 971 827 250

Necessitam reporters arreu de la nació catalana i especialment a Eivissa i a Menorca. Telefonau-nos a l'Estel. Tel. 971 265 005

Ramon FOTO VIDEO
 C/. Guillem Santandreu, 44-46 07360 LLOSETA (Mallorca) Tel: 971 514 257 Tel/Fax: 971 514 222
 C/. Bisbe Llopart, 50 07300 INCA (Mallorca) Tel/Fax: 971 500 287

L'antifranquisme a Mallorca. VIII LLIBRE (Les lluites del segle XXI)

Cecili Buele, el PSM i el nacionalisme d'esquerres a Mallorca

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Cecili Buele Ramis (Palma 1944) és fill de pare guineà (Andrés Buele Siesa) i de mare arianyera (M. del Carme Ramis Ribot)

Potser és hora de parlar d'alguns polítics ben especials, de gent que fa feina dins del Parlament o dins d'un partit d'una manera desinteressada, per conviccions, per un imperatiu ètic i moral, per un provat afany de lluita i combat contra la injustícia. I, no cal dubtar-ho, aquest és el cas de Cecili Buele Ramis. Amb el "col·lega" Buele fa anys que mantenim una bona amistat. El vaig conèixer el 1979 just quan engegava, juntament amb altres companys, el Comitè de Solidaritat amb Amèrica Llatina. Una feinada immensa en defensa dels moviments antisistema i revolucionaris de Nicaragua, El Salvador... tots els estats sotmesos a brutals intervencions, (directes o indirectes) per part del poderós imperi del Nord: els EUA. En Cecili Buele pertany a aquella generació de sacerdots mallorquins alletats pel Concili Vaticà II, la Teologia de l'Alliberament i l'antifeixisme i anticapitalisme militants. Cecili Buele és -qui gosaria dubtar-ho?- un aferrissat home de combat en la línia d'un Jaume Santandreu, un Mateu Ramis o un Jaume Obrador (per dir només uns noms). Cecili Buele Ramis (Palma 1944) és fill de pare guineà (Andrés Buele Siesa) i de mare arianyera (M. del Carme Ramis Ribot). Va néixer a Ciutat, dia 4 de desembre de 1944. Realitzà estudis d'Humanitats, Filosofia i Teologia (Seminari Diocesà de Mallorca -cursos 55-68-); Ciències de l'Educació (Escola Superior "Marcelino Champagnat" de Lima -Perú-, cursos 74-78); Filologia Catalana (Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Palma de Mallorca -curs 79-80-); Ciències Polítiques i Sociologia (Universitat Nacional d'Educa-

Josep Plana, president de la Casa Catalana; Rosa Maria Colom, escriptora; Cecili Buele, diputat del PSM i l'escriptor de Sa Pobla Miquel López Crespi el dia de la presentació de la novel·la "La Ciutat del Sol".

ció a Distància -curs 89-90-). Home inquiet, va realitzar tasques pastorals a diverses parròquies de Ciutat, sobretot en moviments juvenils i particularment en el Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca. Durant quatre anys féu de cooperant al Burundi (Àfrica Central) i al Perú.

El diputat del PSM no fa política per a fruitar de càrrecs, per a xuclar de la mamella del poder com munió d'aprofitats que coneixem

Pens que ha estat aquest contacte directe amb els problemes del Tercer Món (la fam, les gue-

rres, la sobreexplotació d'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina per part de les potències imperialistes) el que més ha marcat el tarannà del nostre amic. El diputat del PSM no fa política per a fruitar de càrrecs, per a xuclar de la mamella del poder com munió d'aprofitats que coneixem. Ni molt manco! Cecili Buele és un d'aquests personatges completament arrelats a la realitat del seu poble. Un lluitador exemplar que feineja diàriament per ajudar a modificar el que és injust, tot el no li agrada. El nostre diputat té molts d'enemics, però aquesta evidència no l'atimoreix gens ni mica. Ans al contrari: la ràbia que li tenen els oportunistes li serveix per ser

més radical, més combatiu, més crític amb tot allò que li sembla fals, buit, mancat de sentit o que pot destorbar el nostre deslliurament nacional i social. Quin alè faria més d'un d'aquests inútils i aprofitats si el company Buele es desanimàs i decidís un plegar, anar a llegir novel·les sota els pins! Però, ca barret! No hi ha forma de fer callar les seves denúncies, el fuet justicier que agita damunt hipòcrites, cíncics i menfotistes de tota mena.

El company i bon amic Cecili Buele prové de la lluita ciutadana del carrer. Al Perú i el Burundi (en els seus anys de missioner) ha conegut a fons el rostre bestial de l'explotació capitalista i imperialista. A l'Estat

espanyol ha estat sempre un lluitador exemplar contra el feixisme i tota mena de racisme i imperialisme. Un diputat de "batalla", d'esquerres, proper als ciutadans i ciutadanes del seu barri. No res de despatxos oficials, burocràcies sindicals o de partit, nòmnes que "moderen" sospitosament tant de revolucionari de mentida del passat.

Cecili Buele ha exercit nombrosos oficis, les més diverses ocupacions. Peó d'Icona, va ser contractat temporalment com a treballador de la neteja de boscos i garrigues. Més endavant regentà un establiment comercial a Ciutat, dedicat, en règim familiar, a la venda de productes làctics i derivats. Més tard, durant els cursos 1978-80, exercí com a professor titular de català per a l'alumnat de BUP i COU a col·legis de Palma.

Lluitador a les totes per aconseguir un món més just i solidari, participa de forma molt activa en el moviment veïnal. Com a membre d'associacions veïnals de Ciutat, les va representar al Consell d'Administració de l'Empresa Funerària Municipal, a la Comissió Assessora d'Acció Social de l'Ajuntament i a la Comissió d'Assessorament i Seguiment de l'Institut Balear de l'Habitatge del Govern Balear.

Per si encara mancàs alguna cosa va crear i introduir a Mallorca, l'any 1979, el Comitè de Solidaritat amb Amèrica Llatina.

Buele és un polític completament identificat amb els problemes del poble mallorquí: del seu poble. Sempre l'hem vist a l'avantguarda de qualsevol manifestació en defensa dels drets de la nostra terra

El mateix any -record mil xerrades, la preocupació per fer arribar aquestes qüestions de solidaritat internacionalista a les barriades de Ciutat- va fer

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VIII LLIBRE

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 2001 fins a l'agost de l'any 2002)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

EP!!!

**PARES, EDUCAU-ME EN
CATALÀ, A MALLORCA HI HA
EL MEU FUTUR**

renéixer el grup local d'Amnesty Internacional i va donar empenya al Grup de Drets Humans. Durant tots aquests anys, sense defallir mai, participà activament en moviments socials, sindicals, plataformes, grups de reflexió, campanyes d'ajut al Tercer Món, etc.

Membre de la direcció política del PSM, regidor entre els anys 1995 i 1999 a l'Ajuntament de Ciutat, la seva tasca ha estat bàsica per a consolidar el moviment veïnal de Palma, una societat civil forta i solidària. I, el que és més important, Buele és un polític completament identificat amb els problemes del poble mallorquí: del seu poble. Sempre l'hem vist a l'avantguarda de qualsevol manifestació en defensa dels drets de la nostra terra, en primera línia en la lluita antifeixista, al capdavant de qualsevol reivindicació del poble treballador de les Illes. Exemple total d'intel·lectual compromès amb el seu poble (exemple que, per desgràcia, no té prou seguidors entre nosaltres).

El company Cecili Buele sempre ha estat un d'aquests intel·lectuals interessats en tot allò que fa referència a la nostra història i a la nostra literatura

El company Cecili Buele sempre ha estat un d'aquests intel·lectuals interessats en tot allò que fa referència a la nostra història i a la nostra literatura. Malauradament vivim en una terra curulla d'enveges malaltisses, posseïda pel més bestial autoodi. Aquells qui més haurien de defensar la feina cultural dels mallorquins i mallorquines han esdevingut botxins de les realitzacions del poble. Els psiquiatres tendrien molts clients si haguessin de curar els nombrosos practicants del més ferest autoodi destructiu contra tot mallorquí o mallorquina que destaca en la seva professió (sobretot si aquesta persona és progressista i esquerrana). Aleshores, quan un mallorquí s'ha destacat per ser una persona honorada i arreu s'ha provat la seva vàlua (són els casos de Carme Riera, Gabriel Janer Manila, Antoni Vidal Ferrando, per posar només uns pocs exemples il·lustratius; en el passat Gabriel Alomar hagué de patir la mateixa persecució per part de la dreta i l'extrema dreta mallorquines), quan això s'esdevé, deia, els reaccionaris (en tenim proves a voler) es llancen desesperats, terribles en llur irracional dèria destructiva, contra la nostra intel·lectualitat progressista i calumniem, menteixen, ordeixen brutes conspiracions per aconseguir que aquell autor o autora no pugui publi-

car una novel·la, un llibre d'assaig... Parlen amb els directors dels diaris per aconseguir que l'escriptor no publiqui. Escriuen pamflets, mobilitzen amics per a parlar malament de la darra novel·la mallorquina que s'ha publicat. Si el perseguit pels reaccionaris és professional de l'ensenyament també van a parlar amb la direcció de col·legis i instituts per a provar de barrar la carrera del nostre intel·lectual. Insulten dient que no sap exercir com pertoca l'ofici... Inventen el que sigui necessari per tal de fer malbé el nom de la nostra intel·lectualitat progressista. En les seves maquinacions i brutors no s'aturen davant res de res. S'especialitzen, com els feixistes, amb els dèbils, amb qui no té cap mena de poder econòmic, polític o acadèmic (així poden fer més sang sense perill per a ells). Servils amb els que comanden, no tenen prejudicis en el moment de vincular l'espina davant qui els pot oferir el més petit privilegi. Canvien cada moment d'idees per a poder col·locar-se millor. Ahir d'esquerres, avui són de dretes. Res no importa per fer "carrera" (malgrat que aquesta sovint es redueixi a sortir cada parell de mesos als diaris: n'hi ha que s'hi conformen!).

Cecili Buele sempre ha encoratjat qui treballa per l'alliberament nacional i social dels pobles, qui lluita contra les injustícies del capitalisme, qui fa feina per les idees de solidaritat i justícia social

Lluny de tota aquesta podridura, els intel·lectuals i polítics com el company Cecili Buele són a l'avantguarda de la defensa de tot el que sigui autènticament d'esquerres.

Persona sana i honorada al cent per cent, Cecili Buele sempre ha encoratjat qui treballa per l'alliberament nacional i social dels pobles, qui lluita contra les injustícies del capitalisme, qui fa feina per les idees de solidaritat i justícia social. Per això les paraules que l'amic Buele pronuncià el dia de la presentació del meu llibre d'assaig No era això: memòria política de la transició (Edicions "El Jonc") són el guardó més important que la meua feina intel·lectual podia merèixer.

Digué en aquella ocasió Cecili Buele:

"La prestigiosa editorial catalana 'El Jonc' acaba de publicar un nou assaig de l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí. El llibre porta per títol No era això: memòria política de la transició. La nova obra de López Crespí comença fent memòria de les lluites antifranquistes dels anys seixanta i setanta per acabar acabat analitzant els esdeveniments més importants de la transició.

Per a l'autor de l'assaig que

comentam la transició comença amb la mort (em atemptat) de Carrero Blanco. S'analitza també el paper de l'eurocomunisme, la socialdemocràcia i l'esquerra revolucionària en tots aquells anys. Importants capítol són els que parlen de la consolidació de la divisió sindical, de la inoperància de determinats organismes 'unitaris' de l'oposició, de l'abandonament de la lluita per la república i l'autodeterminació i la signatura dels antipopulars pactes de la Moncloa. S'hi analitzen igualment alguns aspectes essencials de la història del PSM (Partit Socialista de Mallorca) i del procés autonòmic a les Illes. Es fa especial esment en la preparació dels diversos cops d'Estat que confluïren el 21 de febrer de 1981.

'Si ho hagués de resumir en unes poques paraules, jo diria que el llibre d'en Miquel López Crespí és una apassionant memòria política del període de la transició política cap a la democràcia, amb la qual l'autor convida companys i companyes de lluita per la llibertat al nostre país a romandre dins la mateixa trinxera de combat per un món més just i solidari.

Miquel López Crespí va néixer a sa Pobla (Mallorca) l'any 1946. Escriptor i polític. Detingut per primera vegada per la Brigada Social del règim franquista l'any 1963, és des d'aleshores un actiu corresponsal de Ràdio Espanya Independent. En temps de la dictadura pateix nombroses detencions i interrogatoris. Corresponsal de diverses publicacions marxistes, és detingut una vegada més (juntament amb part de la direcció de l'OEC) i ingressa a la presó de Palma l'any 1976. D'ençà 1968 és un destacat col·laborador de la premsa mallorquina i en temps de la dictadura combinava la lluita clandestina amb la dedicació a la literatura. Miquel López Crespí és un dels escriptors més guardonats de les lletres catalanes i alhora un destacat propagandista del marxisme, l'anarquisme i l'independentisme antiimperialista. Té publicats centenars d'articles dedicats a la història del moviment obrer, la cultura, la pràctica i la teoria del socialisme arreu del món. L'any 1978 entra a formar part de la direcció del PSM (Partit Socialista de Mallorca) i és membre del consell de redacció de la revista dels nacionalistes d'esquerra: Mallorca Socialista. En els anys vuitanta és cofundador i vicepresident de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell" (l'organització cultural republicana i antiimperialista més important de les Illes en aquells anys). D'ençà el 1973 ha publicat més de trenta llibres (assaig, novel·la, poesia, teatre, narrativa juvenil, memòries...). Ω

L'exemple de Salah Jamal

En un context amb tant papanatisme i tanta beneïtura com el nostre (especialment entre el segment "pogre" de la societat), sempre plau de fer referència a la tasca de persones que treballen de manera ben coherent i productiva a favor de la convivència entre comunitats humanes i a favor de la intercomunicació entre aquestes. Per això, he cregut convenient de dedicar aquest paper a Salah Jamal, un nou català d'origen palestí, que viu i treballa a Barcelona i que dedica una part important del seu temps a una doble acció: per una banda, a donar a conèixer el país on viuen -Catalunya- a les persones immigrades amb les quals comparteix llengua i tradició cultural (és a dir, als àrabs que viuen al Principat); i, per l'altra, a donar elements a la població del país (en la llengua del país, que és el català) sobre aspectes de la cultura palestina.

Escric això pensant en el fet que el llibre més venut en àrab a Catalunya és una obra de Salah Jamal sobre les característiques del país d'acollida, destinat a la població àrab que hi viu. Jamal supera d'aquesta manera la mediatització de l'Estat espanyol i dels seus acòlits, que no només no es preocupen gens ni mica que els immigrants coneguin la realitat nacional dels Països Catalans, sinó que l'amaguen voluntàriament. D'aïtal manera, moltes oenegés que teòricament treballen per la integració de la població immigrada en la nostra societat obliden l'existència d'una realitat nacional no resolta (la de la nació catalana), i fins i tot obliden l'existència de la llengua catalana (principal signe d'identitat -i, per tant, principal element d'integració- en la nostra societat). Davant una aberració d'aquestes característiques (compartida tot sovint també amb sindicats i d'altres organitzacions que suposadament es dediquen a l'acollida dels immigrants), Jamal presenta el país tal com ell la vist, des de la sensibilitat d'un ciutadà que, al seu país, també pateix una situació nacional no resolta. Per aquest motiu, amb una facilitat més que meridiana, pot presentar Catalunya com una comunitat nacional amb uns trets d'identitats propis; fer esment a l'existència de la llengua catalana com a llengua pròpia dels Països Catalans i a la conveniència que els immigrants l'aprenquin si volen integrar-se plenament en la nostra societat; i, en definitiva, presentar a la població immigrada una realitat cultural, lingüística i nacional que l'Estat receptor -no així la societat receptora- sistemàticament els escamoteja.

Als catalans, Salah Jamal ens presenta, en edicions en llengua catalana, aspectes lúdics de la cultura palestina, com ara la cuina. D'alguna manera, a través del que ell ens exposa podem observar els trets transversals que, en aquest àmbit de la cultura, trobam a tota la Mediterrània. No en va apunta Jamal que el primer gust que recorda és el de pa amb oli i tomata, fet a Palestina d'una manera molt semblant a com es fa a Eivissa o a Barcelona. És obvi, per tant, que existeixen moltes diferències -culturals i d'altres tipus- entre els diversos pobles de la Mediterrània, però també tenim les nostres semblances i concomitancies.

L'exemple de Jamal ens serveix per mostrar el que hauria de ser una actitud positiva entre els intel·lectuals (que també, òbviament, n'hi ha una colla) que s'estableixen entre nosaltres procedents d'altres països. Es caracteritza per la implicació a favor dels drets de tots els pobles, de la integració dels seus connacionals en la societat receptora, de l'adopció d'una actitud crítica i formada que els permeti no ser utilitzats com a carn de canó lerrouxista per part de l'Estat, de la intercomunicació entre pobles i cultures.

Malauradament, tenc la impressió que moltes vegades les oenegés, sindicats i altres herbes del nostre país fan més cas a fantasmes com l'imam racista de Sabadell o com d'altres individus d'aquesta mateixa casta i condició que no a persones fermes, íntegres, obertes, honestes i intel·ligents com Salah Jamal. Ω

Bernat Joan i Mari

Ciència-ficció i Literatura a l'entorn de 2001, Una Odissea De L'espai

Programa d'activitats als municipis de Mallorca:
Exposició itinerant
Conferències

Literatura i cine

Des dels seus inicis, el cinema ha estat molt lligat a la literatura, com a subministradora d'històries susceptibles de ser contades en imatges. Són raríssims els casos de pel·lícules de ficció que no hagin sorgit d'un guió anterior. La immensa majoria es basa en guions que sovint estan inspirats, al seu torn, en obres de teatre, literàries o, fins i tot, en altres films.

En els primers anys del cinematògraf, el cinema es regia per les normes del teatre: entrades i sortides d'actors pels costats, immobilitat del punt de vista, que corresponia a un hipotètic espectador de teatre, i successió d'imatges estàtiques configurades com una narració dividida en quadres successius. El director americà David W. Griffith, seguint els patrons de la narrativa vuitcentista, establí les bases d'un llenguatge propi que s'anà perfeccionant durant l'època daurada del cinema mut: el muntatge amb la finalitat d'alternar diferents tipus de pla, des del primer pla fins al general, i la utilització dels moviments de càmera i de la profunditat de camp amb fins dramàtics, principalment.

A pesar que el llenguatge literari i el cinematogràfic comparteixen el seu caràcter narratiu, tots dos operen amb ingredients molt diferents: un maneja paraules i l'altre, imatges; el temps de la novel·la es construeix amb paraules, el del cinema amb fets. I aquesta és una qüestió fonamental en el tema de la conversió de material literari en cinematogràfic. En l'adaptació d'una novel·la al cinema es tracta d'aconseguir, amb recursos fílmics, un resultat anàleg al que la novel·la ha produït amb les seves paraules en el lector; perquè el que és segur és que ni la càmera estarà situada mai a la punta d'una ploma, ni la ploma ho estarà a l'extrem d'una càmera.

Alfred Hitchcock, gran detractor de l'adaptació de novel·les al cinema, considerava que, arribat el cas, s'havia de llegir una única vegada l'obra literària per després oblidar-la i apropiarse'n de la història (per descomptat ell no tenia manies per ser fidel a l'obra original). Si de cas el conte, deia, com a contenidor d'una idea única i on l'acció no dequeia, era el més proper al relat cinematogràfic.

El fet cert és que, a l'hora de ser duit a la pantalla gran, cap gènere literari no ha estat menyspreat: novel·la negra, fulletons, best seller... uns amb resultats més bons que d'altres. A *Clockwork Orange*, de Stanley Kubrick, per exemple, aconseguí captar l'essència de l'obra d'Anthony Burgess i mantenir la qualitat artística de la novel·la. Això no obstant, l'adaptació al cinema de les grans novel·les dels segles XIX i XX presenta un saldo favorable a la literatura, en el sentit que la majoria de films no superaren en importància i qualitat les obres originals. I és que resulta enigmàtic per què de grans novel·les es poden obtenir bones pel·lícules, però no obres mestres, i per què algunes de les grans pel·lícules basades en obres d'autors rellevants provenen de les seves obres més marginals o menys interessants, literàriament parlant.

El cinema, avui, en començar el segle XXI, i llevat d'alguns casos comptats, es continua regint per un model cartesià: relat en imatges d'una història, segons el patró de la novel·la. N'hi ha que defensen, com el reconegut director Peter Greenaway, que el cinema només esdevindrà un vertader art quan se separi definitivament de la literatura, quan abandoni el món de les imatges mentals per donar curs a la rica estètica de les imatges en moviment, que, segons ell, encara espera els seus pioners.

El que no hem d'oblidar és que també el cinema ha influenciat la literatura. Si la literatura tingué la seva importància en la gènesi i l'evolució del relat cinematogràfic, el cinema ha fet igual amb la literatura, i molts de recursos de la narrativa actual no es poden explicar sense el precedent del cinema.

L'odissea

La pel·lícula *2001: una odissea de l'espai*, dirigida per Stanley Kubrick i estrenada el 1968, produí una gran commoció en l'àmbit del cinema de ciència-ficció, de manera que les pel·lícules del gènere quedaren dividides en un "abans i després de 2001".

L'interès de Kubrick per l'existència d'altres civilitzacions a l'univers i la possibilitat que en qualque moment haguessin provat de comunicar-se amb l'home l'havien duit a posar-se en contacte amb Arthur C. Clarke, autor de *The Sentinel*, un relat que contenia aquesta idea i que junts transformaren en novel·la i posteriorment en guió.

Kubrick, que era molt perfeccionista, dedicà quatre anys a la preparació, el rodatge i la postproducció de *2001*, i doblà pràcticament el pressupost inicial del film, per a desesperació de la Metro Goldwyn Mayer. El realisme que imprimí fins en el més mínim detall féu declarar el cosmonauta rus Aleksey Leonov a la sortida del film: «És com si hagués estat a l'espai per segona vegada.» Quina publicitat més bona per a la pel·lícula!

Això no obstant, el nul entusiasme que provocà la pel·lícula durant les primeres sessions, tant en crítics com en espectadors, dugué Kubrick a escurçar-ne la durada; la narració explicativa que feia llum sobre la història sucumbí a les tises del muntador. Tal volta foren aquestes el·lipses les que dotaren el film d'un enorme poder de persuasió i seducció, ja que és cert que molt aviat els espectadors més joves començaren a mostrar admiració

per la pel·lícula i no tardaren a sumar-s'hi fins els més refractaris. *2001* traspassà les fronteres del gènere i començà a conèixer un èxit que encara continua...

Kubrick definí la pel·lícula com «una experiència no verbal que es dirigeix més als sentits que a la intel·ligència»; i és que en dues hores i 21 minuts només hi ha 40 minuts de diàleg. No hi ha paraules per definir l'escena en què un simi, en un primer signe d'intel·ligència, utilitza un os com a eina, i com aquest os, en una transició de milions d'anys, es transforma en la manifestació darrera de l'home intel·ligent, una nau espacial en ruta cap a la lluna que es desplaça sota els compassos del Danubi blau... Johann Strauss, la darrera cosa que fèiem comptes escoltar!

El llibre de Clarke, publicat uns mesos més tard de l'estrena del film, enemistà els dos autors definitivament. En aquest, l'escriptor revela amb molts de detalls allò que a la pel·lícula resulta enigmàtic, misteriós i obscur, però que precisament li confereix un atractiu i un poder de suggestió superiors a la novel·la.

La pel·lícula

Títol original	<i>2001: A Space Odyssey</i>
Nacionalitat	Gran Bretanya
Any de producció	1968
Direcció i producció	Stanley Kubrick
Producció	Metro Goldwyn Mayer (MGM)
Guió	Stanley Kubrick Arthur C. Clarke
Música	Aram Khatchaturian György Ligeti Johann Strauss Richard Strauss
Rodada a	Estudis MGM, Boreham Wood Gran Bretanya Super Panavision Cinerama, Metrocolor
Durada	141 Minuts

Oscar als millors efectes visuals, 1968

L'argument

La Terra fa quatre milions d'anys... Un grup de simis humanoides descobreix un estrany monòlit negre que, amb la conjunció de la Terra, el sol i la lluna, emet un estrident siulet que infon certa intel·ligència en un simi, que aprèn a utilitzar un os com a eina.

L'any 2001 el Dr. Floyd arriba a una estació espacial per assistir a una reunió de científics. Des d'allà es dirigeix a la Lluna, on s'ha descobert un segon monòlit, enterrat sota terra i que, en rebre el primer raig de sol, emet un senyal cap a Júpiter.

Un any i mig més tard, la nau espacial *Discovery* viatja cap a Júpiter pilotada per HAL 9000, un ordinador gairebé humà, i cinc astronautes. Per dissimular un error i evitar que el desconnectin, HAL acaba amb tots els membres de la tripulació, excepte un, que aconsegueix desactivar-lo.

L'astronauta supervivent abandona la nau i es dirigeix cap al monòlit negre. Després de travessar la porta de les estrelles es troba en una habitació, d'estil rococó, on envelleix i mor per renèixer sota la forma d'un nadó estel·lar que torna a la Terra.

Trobar una història

«El més difícil per a mi és trobar una història. És molt més dur que reunir-ne els doblers, escriure'n el guió, rodar la pel·lícula, muntar-la, etc. El fet que cada una de les meves tres darreres pel·lícules m'hagi duit cinc anys s'explica pel temps considerable que ha passat abans de trobar una història que valgui la pena. Ja que no he escrit mai un guió original, totes les pel·lícules que he fet tenen com a origen la lectura d'un llibre. Sempre dubt si un llibre mereix ser duit a la pantalla. Generalment, vull dir que s'assembla massa a un altre, que la ment reacciona amb facilitat i que és molt fàcil saber com fer-ne una pel·lícula.

«No he tingut mai la sort de trobar una història en el moment en què acabava una pel·lícula. Crec que el termini més breu abans de trobar un tema va ser d'un any. No hi ha mètode sistemàtic que funcioni. És com cercar qualcú per enamorar-se'n. Només s'han de tenir els ulls ben oberts.»

Stanley Kubrick

- 1984 (1949), George ORWELL, Barcelona, Destino, 2000
- 2001, *Una odissea a l'espai* (1968), Arthur C. CLARKE, Barcelona, Proa, 2000
- *Blade Runner ¿sueñan los androides con ovejas eléctricas?* (1968), Philip K. DICK, Barcelona, Edhasa, 1997
- *De la terra a la lluna* (1865), Jules VERNE, Barcelona, Barcanova, 1992
- *El cas misteriós del Doctor Jekyll i Mister Hyde* (1885), Robert Louis STEVENSON, Barcelona, La Magrana, 1999
- *Esfera* (1987), Michael CRICHTON, Barcelona, Plaza & Janés, 1998
- *Fahrenheit 451* (1953), Ray BRADBURY, Barcelona, Proa, 2000
- *Frankenstein o el Prometeu modern* (1818), Mary W. SHELLEY, Barcelona, La Magrana, 1998
- *La guerra dels móns* (1898), Herbert G. WELLS, Barcelona, Quaderns Crema, 1998
- *L'home invisible* (1897), Herbert G. WELLS, Barcelona, La Magrana, 1998
- *Solaris* (1961), Stanislaw LEM, Barcelona, Minotauro, 2001
- *La taronja mecànica* (1962), Anthony BURGESS, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1994

ITINERÀNCIA DE L'EXPOSICIÓ

Del 14 al 24 de setembre

Casal de Cultura de BUNYOLA
Pl. d'Andreu Estarelles Folklorista s/n baixos.
Tel.: 971/ 61 52 99

Del 25 setembre al 4 d'octubre

Biblioteca Cas Metge Rei de SANTA MARIA DEL CAMÍ
C/ Pare Miquel Cabot, 1
Tel.: 971/ 14 06 65

Del 5 al 15 d'octubre

Biblioteca municipal de PORRERES
C/ Fra Bonaventura Sitjar, cantonada carrer d'en Mago
Tel.: 971/ 16 84 93

Del 16 al 25 d'octubre

Saló d'Actes de l'Ajuntament de MONTUÏRI
Plaça Major IFALTA COMPROVAR L'ADREÇA
Tel.: 971/ 64 60 29

Del 26 d'octubre al 5 de novembre

Biblioteca municipal de MARIA DE LA SALUT
C/ Sant Miquel, 11
Tel.: 971/ 52 56 88

Del 6 al 15 de novembre

Biblioteca municipal de SELVA
C/ Aires de Muntanya, 16
Tel.: 971/ 87 52 44

Del 16 al 28 de novembre

Biblioteca municipal de LLUBÍ
C/ Ample, 1 Baixos
Tel.: 971/ 85 70 02

Del 29 de novembre al 5 de desembre

Biblioteca municipal del Pla de na Tesa. MARRATXÍ
C/ San Lázaro, 4
Tel.: 971/ 79 57 26

Del 7 al 17 de desembre

Biblioteca municipal de SÓLLER
C/ Bisbe Mateu Colom, 1 Baixos
Tel.: 971/ 63 03 88

Del 18 de desembre al 3 de gener

Biblioteca municipal Salvador Galmés de SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
C/ Major, 7 Baixos
Tel.: 971/ 56 96 54

Del 4 al 18 de gener

Biblioteca municipal de CAPDEPERA
C/ Ciutat, 39 Baixos
Tel.: 971/ 81 81 69

Del 19 al 28 de gener

Centre Cultural Guillem Cifre de Colonya de POLLENÇA
C/ Guillem Cifre de Colonya, 33
Tel.: 971/ 53 00 15

Del 29 de gener al 7 de febrer

Biblioteca municipal del PORT DE POLLENÇA
C/ Mestre Albertí, 35
Tel.: 971/ 86 68 89

Del 8 al 18 de febrer

Biblioteca municipal de SINEU
C/ Sant Francesc, 10 Baixos
Tel.: 971/ 52 00 27

Del 27 d'abril al 12 de maig

Casa de Cultura de FELANITX
Plaça de sa Font de Santa Margalida, 3
Tel.: 971/ 58 12 11

CONFERÈNCIES

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva científica, a càrrec de Salvador Sánchez, director de l'Observatori de Costitx

21.30 h	19/10/2001	Casa de Cultura de Felanitx	Pl. de sa Font de Santa Margarida, 3	971582274
20.30 h	9/11/2001	Capella de ses Escolàpies, Biblioteca Municipal de Sóller	c/ Batach	971638457 971630388
20.30 h	16/11/2001	Biblioteca Municipal de Manacor	c/ Convent, 1	971849127
20.30 h	23/11/2001	Biblioteca Municipal d'Inca	c/ Dureta, 5	971880276
19.30 h	28/11/2001	Biblioteca Municipal d'Illetes	Passeig d'Illetes, 4	971404244 971701218

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva cinematogràfica, a càrrec de Camilo José Cela Conde, escriptor

21.30 h	26/10/2001	Casa de Cultura de Felanitx	Pl. de sa Font de Santa Margarida, 3	971582274
19.30 h	7/11/2001	Sa Societat	Avda. de Palma, 1 (Calvià)	971404244 971139206
20.30 h	16/11/2001	Capella de ses Escolàpies, devora la Biblioteca Municipal de Sóller	c/ Batach	971638457 971630388
20.30 h	23/11/2001	Biblioteca Municipal de Manacor	c/ Convent, 1	971849127
20.30 h	30/11/2001	Biblioteca Municipal d'Inca	c/ Dureta, 5	971880276

2001, una odissea de l'espai: la perspectiva literària, a càrrec de Pere Morey, escriptor

19.30 h	18/10/2001	Biblioteca Municipal de Magaluf	c/ Sorolla, s/n	971404244 971701218
21.30 h	9/11/2001	Casa de Cultura de Felanitx	Pl. de sa Font de Santa Margarida, 3	971582274
20.30 h	16/11/2001	Biblioteca Municipal d'Inca	c/ Dureta, 5	971880276
20.30 h	23/11/2001	Capella de ses Escolàpies, devora la Biblioteca Municipal de Sóller	c/ Batach	971638457 971630388
20.30 h	30/11/2001	Biblioteca Municipal de Manacor	c/ Convent, 1	971849127

ORGANITZADOR:

Consell de Mallorca
Departament de Cultura i Joventut

COL·LABORADOR:

"Sa Nostra" Obra Social i Cultural

Els insospitats llocs on arribà la nostra llengua

MÚRCIA-PAÍS VALENCIÀ:

Múrcia està plena de llogarrets i toponímia catalanoaragonesa, sovint noms precedits pel nostre antic article "Lo". És molt sabut que a Múrcia parlaven català (del bell catalanesc del món, en paraules del gran Muntaner a la seva Crònica) fins al s. XVI com a mínim. I després panotxo, una barreja o xapurriau, que s'ha parlat a l'Horta murciana fins fa poc (ara es troba pràcticament extingit).

Ahora que a Múrcia, el català recula també per Oriola i rodalies (s. XVI-XVIII) i queda minoritzat definitivament just després de la Guerra de Successió, a causa de la repressió d'un bisbe castellà proborbònic, perseguidor actiu de la llengua catalana.

Durant l'Edat Mitjana, la part interior del regne valencià parlava bàsicament aragonès (mos avis paterns eren de zona fronterera entre l'Aragó i el País Valencià, i ma àvia deia algun mot en aragonès, com royo, vermell). Però també català, per repoblació secundària i per proximitat i oficialitat: la llengua oficial hi era, de fet, el català -igual que el fur; normalment- i per catalans es tenien. Així, a la seva Crònica, al capítol CLXXI, comenta Ramon Muntaner: Veritat és que en una companyia eren vint almogàvers qui eren de Segorb e de l'encontrada...E és costum de catalans que la vespra de Nadal tothom comunament dejuna, e no menja fins a la nit.... Així doncs, els sogorbins i gent de la comarca o rodalies (actualment la comarca de Sogorb, l'Alt Palància, parla castellà, si bé amb certs trets fonètics catalans i de vocabulari aragonès) són considerats pel cronista com a catalans. Un altre cas és a la novel·la "La Lozana andaluza" apareixen sogorbins parlant català amb una mallorquina (davant els horritzats castellanòfons).

Els papes Borja, si bé criats a Xàtiva, procedien de la Canal de Navarrès, una zona que servà la parla aragonesa fins fa relativament poca i que ara parla un castellà prou especial (i molta gent hi sap parlar també català, per trobar-se encerclat de comarques catalanoparlants econòmicament molt més fortes). I, sobretot Calixt, el primer dels dos Papes, insistia sempre en la seva catalanitat: Calixt III proclama així l'esplendor de la nació catalana: Magna profeto est gloria nationis catalanae diebus nostris: Papa catalanus, Rex Aragonum et Sicilia Catalanus; vicecancellarius, catalanus; capitanus ecclesiae, catalanus...

Un altre cas és el del Carxe, uns petits vilatges fronterers a l'actual Múrcia (de Novelda cap a Jumella), repoblats per veremadors valencians al s. XIX i on es parla català, si bé sense cap oficialitat de cap tipus.

L'ARAGÓ:

I les viles de la Franja de Ponent arrasades durant la Guerra dels Segadors i fins i tot a la de Successió pels castellans i repoblades per aragonesos, especialment Casp (la gran vila parlamentària de tantes Corts generals de la Confederació catalanoaragonesa) i Binèfar, que eren catalanes (catalanoparlants) fins a la neteja ètnica que patiren. Actualment parlen castellà, si bé es troben molt pròximes a zones catalanoparlants i de parla aragonesa.

ANDALUSIA:

A Isla Cristina (Huelva) es va parlar català durant segles, fins a principis del s. XIX, era una població repoblada per famílies de pescadors emigrades principalment des de Sitges i la Vila-Joiosa. Avui ja només parlen andalusí (tot i això serveix "cheta" per aixeta i "sortida"), el contacte amb les altres poblacions ha acabat fent-hi desaparèixer el català.

La catalanitat d'Isla Cristina (Huelva) no és gaire coneguda. Els llinatges de la vila són ben catalans Muntell, Horta, etc.

Aquest no és pas ni molt menys l'únic cas. Després, de l'expulsió dels moriscos (1609-10) van quedar moltes àrees andaluses i valencianes despoblades. La repoblació de Tàrbena i la vall de Xaló per mallorquins és tot just d'aquesta època.

Però vaig llegir que Serra Morena va ser repoblada per alemanys i catalans (entre d'altres, potser).

També he consultat a algun conegut meu, nacionalista andalusí i especialista lingüístic, sobre possible toponímia molt catalana que hi ha fins a la província de Granada (on

hi ha un contundent Castell de Ferro, per ex.), i em contestaren així:

1ª resposta: "Pechina: Bayyâna (Antigua URCI romana) fonèticament "Ba-yinna" -los andaluces del reino de Granada solían cambiar la "i" por "a" - Por ejemplo: Bab (puerta) pronunciaban Bib. Castell del Ferro: Marsâ al-Farrûh (que no tiene nada que ver ni con castillo, ni con hierro) Marsâ es un sitio para "aguar" los barcos de paso. Farrûh es una kûnnia o apellido familiar.

Conil: Posiblemente "Qunnîl". No es de origen árabe, al menos éste topónimo no lo tengo clasificado ni certificado por ningún viajero de la época - pero es muy posible que sea de origen beréber. Hay un "pago" con ese mismo nombre en la Provincia de Granada recogido por Mª C. Jiménez Mata. Con respecto a los posibles topónimos de origen gallego - por lo de la repoblación - también son de mera coincidencia:

Poqueyra: Buqayra

Ferreira: Farrayra

Lanteira: Al-Yantayra

Para desmentir de una vez por todas el origen gallego tomemos por ejemplo el primer topónimo: Buqayra Ibn Al-Zubayr registra una biografía de un célebre personaje 'Alí ibn Muhammad al-Muradî, natural de

"Buqayrat min Busharrat Garnata" -Buqayra en la alpujarra granadina-; y que falleció en el 1.177, autor del "Ta'rij Buqayra" -Historia o crónica de Poqueyra". Podríamos seguir, pero no creo que haga falta, a menos que los gallegos llegaran antes del 1.177. Saludos cordiales Lamalif."

2ª resposta:

"Las lenguas romances se pueden considerar "más arcaicas" cuanto más cercanas al latín original (como el gallego) o más evolucionadas (como el castellano) porque se han ido separando más del latín original (Ventura, que es más especialista en esto puede corroborarlo). En Andalucía existía una lengua romance arcaica (muy cercana al latín) que por eso suena a "gallego" que se conserva en algunas palabras y sobre todo en topónimos de pueblos, (Colomera antes se llamaba Colombaira) ríos (el río Beiro de Granada.) o pagos agrícolas. Algunos de estos topónimos se han "arabizado" de diversas formas (con el artículo al delante, cambiando la p por la b, etc.) En cuanto a los topónimos andaluces que se parecen un poco al catalán, la mayoría también tienen una explicación semejante. De todas maneras también hay palabras en catalán que vienen directamente del romance aljamiado (Alberginia, albarcoq, arracada, etc.) en este sentido recuerdo un refrán que la gente mayor de Algarinejo (Granada) que dice "si la candelaria chora, el invierno fora, y si no chora, ni dentro ni fora" (...). Por lo tanto, lo que quiero decir es que en Andalucía existen "arcaísmos" que provienen directamente del romance andaluz (que lógicamente era muy parecido a los otros romances) y no de otras lenguas peninsulares. Un saludo Paco Abdulf, Comarca del Valle de Lecrín".

Tanmateix "Castell" és català pur (Castell de Ferro). I hi ha més toponímia, ara record els "escullons" del Cap de Gata (Almeria). No són escollos, sinó escullons. D'on pot venir, sinó d'escullons?. Recordo massa al panotxo: chinollo per genoll (valencià: ginoll), tollo per toll, etc. I n'hi ha més, també en cognoms, devers Almeria, els d'origen català no hi són gens estranys, així com mots solts com ara boira. Hi ha també un poble de Màlaga, repoblat per parlants de panotxo, Inta.

L'aristocràcia catalana intervingué activament a la guerra final contra el regne de Granada. El nou escut de la Granada conquerida porta St. Jordi (el patró de l'Exèrcit català, patró de catalans i d'aragonesos), a més de les quatre barres al costat dels escuts de Castella i Lleó. Per això és possible que hi hagués una mínima colonització catalana en alguns punts, més encara donada la proximitat de la llavors catalana Múrcia (la Catalunya irredempta de la nostra Edat Mitjana, per la recuperació de la qual hi hagué més d'una guerra contra Castella).

MORISCOS-MAGRIB:

També cal dir que els moriscos valencians expulsats es trobaven quasi totalment catalanitzats (es deien Pepet, Ximet, etc.), ja que la duríssima repressió inquisitorial de

la segona part del s. XVI havia fet que l'àrab, fins a meitat segle molt majoritari (les morisques eren quasi totes monolíngües), es trobàs ja en franca minoria i regressió quan van ser foragitats.

Així que, durant segle i mig pel cap baix (fins a quasi el segle XIX o potser sense el quasi), aquests catalanoandalusins van continuar parlant català al Magrib: en llegí un article a "El Temps" que contava que hi havia pròpiament algunes viles magribins repoblades bàsicament per aquest expulsats, una de les quals, a l'actual Tunísia, es deia o es diu Els Catalans o una cosa així (per cert que també hi ha una ciutat important anomenada Monestir, que no sé pas si tindrà cap relació amb catalans: l'illa berber de Gerba, que es troba a prop, sí que fou conquerida pels catalans en diverses ocasions, amb genocidi inclòs).

Sembla que aquest exmoriscs encara servaven una mica de vocabulari català tipus "espartenyas", "tanca la porta!", etc.

AMERÍNDIA:

A la Florida hi havia alguna petita zona on es parlava català fins a principis del s. XX, perquè fou repoblada per pescadors menorquins. Ara no en record el nom exacte, fins fa uns 50 anys, encara tenia també vitalitat pels antics Estats fundats per francesos (Mississipi, Nova Orleans, etc.) el cajane, dialecte francès.

Pel que fa el topònim Florida (de fet, La Florida), Jordi Bilbeny, en el seu llibre "Brevíssima relació de la destrucció de la història. La descoberta catalana d'Amèrica", esmenta topònims americans com la Florida, l'illa de Montserrat, Jamaïca (diminutiu de Jaume), etc. com a mots d'origen plenament català. I es que Bilbeny sosté en el seu treball (que és ja de més de 10 anys) que la descoberta d'Amèrica de 1492 és una feta totalment catalana, i així ho prova en aquest fantàstic i molt recomanable llibre. La censura real castellana pretenia (i pretén) que la descoberta fou exclusivament castellana. També foren censurats altres llibres, com el llibre de denúncia de la massacre indígena per part dels colonitzadors obra del pare Bartomeu Casaus (segons la seva pròpia firma, però conegut per la historiografia espanyola com a Bartolomé de las Casas). Sembla ser que els primers missioners que hi hagué a Amèrica foren catalans i predicaven en la llengua dels indígenes.

Devers Califòrnia hi ha prou ciutats fundades per frares franciscans mallorquins, que tingueren una gran activitat al llarg del s. XVIII per aquella zona, la més famosa de totes aquestes ciutats potser sia San Francisco.

O Catalão: em sona haver llegit que es tracta d'un llogarret on els indígenes, en agraïment a un català que els hi ha conviscut i els ha ajudat molt, han après a parlar català, crec haver-ho llegit en algun dels interessants llibres d'un matrimoni català (Rosselló-Travesset, crec que es diuen, si encara són vius) que voltaren tot Ameríndia durant més de deu anys en un cotxe-llar. Gran part de la població brasilera és d'ascendència hispànica noportuguesa i, durant els anys 40-50 molts catalans (i sobretot valencians) emigraren al Brasil. I em sona haver oït que devers Veneçuela hi hagueren comunitats catalanes, però no ho sé cert.

Segons conta el pobler Miquel Segura -imputat en la recaptació de vots argentins irregulars a les darreres eleccions autonòmiques balears- al poble de San Pedro i a altres pobles de la rodalia, la gent està a la fresca, ben igual que als pobles mallorquins, i parla el català de Mallorca en el mateix accent que ho feien quan eren a Mallorca d'on emigraren a principis del segle XX..

JUEUS-GRÈCIA:

La darrera comunitat sefardita que parlava català fou la de Tessalònica, exterminada pels nazis durant la Segona Guerra Mundial. Tanmateix és probable que més antigament n'hi haguessin més: quan els jueus foren foragitats pels Reis Catòlics, normalment es mesclaren al nous indrets on van anar a viure i es donà el fenomen lingüístic de l'aplanament. Així, per ex. a Tetuan (Marroc) els sefardites parlaven una barreja de castellà i portuguès, a causa de llur diversa procedència.

A més, si llegiu sefardita us adonareu que conté gran quantitat de catalanismes i aragonesismes -a causa de l'a-

planament lingüístic: hi ha dominat el castellà però amb trets catalanoaragonesos, com ara: no tenen "Ñ" (Al-leluiah!) sinó "NY", com nosaltres i els hongaresos (és possible que els catalans la copiàssim dels hongaresos al s. XIII, quan els mongols envaïren Hongria i la reina era na Violant d'Hongria, esposa del Conqueridor durant la conquesta

de València). O diuen kal, com nosaltres (cal, no cal).

GITANOS-SUD ESTAT FRANCÈS:

Els gitanos de Catalunya Nord i part d'Occitània tenen el català com a llengua

pròpia i en diuen gitano. Diuen que, més al sud, els païos parlen tots gitano. Al Principat molts gitanos també parlen català, i hi són prou ben integrats, al País Valencià prou menys (sovint ara hi són relacionats amb clans forasters, generalment andalusos, i no parlen gaire català). Els gitanos peninsulars han perdut prou majoritàriament el caló, la

llengua pròpia, i sols la fan servir com a argot. El caló té la característica que usa arrels gitanes i dessinències de la llengua ambiental majoritària (per ex.: camel- és una arrel gitana de voler, en castellà diuen camelamos). Ω

Ricard Colom

Homenatge a Vicenç Martorell (Vicenç de Son Rapinya)

En aquest important acte cultural, presidit per la mare i la germana de Vicenç Martorell, intervingueren el president de la Casa Catalana Josep Planas, el diputat del PSM Cecili Buele, l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí i socis de la Casa Catalana

Dia vint-i-sis d'octubre tengué lloc, a la Casa Catalana de Ciutat, un emotiu homenatge al glossador i patriota català Vicenç Martorell (Vicenç de Son Rapinya).

L'important acte cultural s'ha pogut fer gràcies a una iniciativa de la Casa Catalana de Mallorca i, molt especialment, del seu president, el senyor Josep Planas i Montanyà. Hi participà també molt activament en l'organització el diputat del PSM Cecili Buele.

Hem de recordar que Vicenç Martorell era un destacat militant del PSM i sempre ajudà tots els partits nacionalistes catalans. La secció "Sa Capoladora" de la revista L'Estel ens informa que Vicenç de Son Rapinya també votà per ERC.

En aquest important acte cultural, presidit per la mare i la germana d'en Vicenç Martorell i anunciat per tota la premsa de les Illes, intervingueren el president de la Casa Catalana, el diputat del PSM

Moment de l'homenatge a Vicenç de son Rapinya.

Cecili Buele, l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí i socis de la Casa Catalana.

Josep Planas elogià l'actitud militant i de defensa permanent de la cultura catalana d'en Vicenç de Son Rapinya, la seva simpatia personal, la capacitat de feina que demostrà en tot moment, el seu compromís en la tasca de recuperació de les nostres senyes d'identitat.

Posteriorment Cecili Buele, en nom del PSM (i també a títol personal) explicà al públic que omplia la sala d'actes la història d'una amistat que tenia més de trenta anys de durada.

Cecili Buele recordà la seva darrera trobada amb Vicenç Martorell a Santa Ponça, en l'acte anual que el PSM fa en recordança de d'arribada del rei Jaume I a Mallorca l'onze de setembre de 1229. Cecili Buele destacà el ferm compromís del recordat i estimat glossador amb el poble de les Illes i amb la nostra cultura. Posteriorment llegí alguna de les gloses que publicava cada quinze dies a l'Estel. Cecili Buele aconseguí emocionar la gentada que

omplia el teatret de la Casa Catalana amb les seves sentides paraules de record.

Els membres de la Casa Catalana destacaren per damunt de tot el seu provat esperit de treball, la decisiva contribució a la bona marxa de les activitats culturals i de tots tipus de la institució.

L'escriptor Miquel López Crespí parlà de l'estreta amistat personal que, com en el cas de Cecili Buele, l'unia amb el patriota i glossador català. Igualment destacà la increïble capacitat d'ajut que tenia en Vicenç de Son Rapinya. Lliurat en cos i ànima a la promoció de la cultura catalana no conegué mai l'enveja, ans al contrari, de seguida que sabia que un escriptor mallorquí o del principat havia publicat un nou llibre o l'havia de presentar a la Casa Catalana s'oferia per a ajudar de forma desinteressada el nostre intel·lectual. Miquel López Crespí destacà aquest esperit solidari de Vicenç Martorell. Esperit que l'allunyava de tots aquells

qui, dominats per la ràbia i l'enveja, són incapaces de valorar els aspectes positius de la nostra gent. Individus que l'únic que sap fer, dominats per irracionals i malal·tisses actituds, és posar entrebancs al normal desenvolupament de la nostra cultura.

Les intervencions dels membres de la Casa Catalana, del president Josep Planas, del diputat del PSM Cecili Buele i de l'escriptor Miquel López Crespí foren molt aplaudides pel nombrós públic assistent. Entre la gentada que omplia de gom a gom el teatret de la Casa Catalana poguérem veure el director de l'Estel, Mateu Joan Florit, membres de partits nacionalistes i d'esquerres de les Illes, dirigents del PSM, intel·lectuals, socis de la Casa Catalana, personalitats del món de l'art i de la cultura.

No volem acabar aquest petit resum del gran acte de dia vint-i-sis sense agrair a la Casa Catalana tot el que ha fet en record de l'amic i patriota Vicenç Martorell (Vicenç de Son Rapinya). Ω

Redacció

Glosa que el president de la Casa Catalana de Mallorca dedicà a n'en Vicenç

A L'AMIC VICENÇ

Vicenç Martorell i Gual, company i amic entranyable, no s'ens fa gens agradable el complir aquest ritual.

Present en nostre record per sempre t'hi mantindrem, tos versos recordarem, i ens serviran de conhort.

Un model de bonhomia per nosaltres has estat, t'has fet sentir estimat un dia i un altre dia

Amb la teva senzillesa i la teva discreció, sens cridar mai l'atenció, amb amistat ben entesa.

Amb sentiment molt intens, vull deixar ben clar i cabal tota la gent del casal, Sempre t'estimarà Vicenç. Ω

Josep Planas Montanyà
Ciutat, 26 d'octubre de 2001

Dites relacionades amb el vi

Bon pa i bon vi no tenen pas res a dir.
Bon pa i bon vi, vida de Paradís.
Bon pa, bon vi i bon dormir.
Bon pa, bon vi i bona carn fan bona sang.
Bon pa, bon vi i bona minyona.
Bon Sant Jordi i Santa Creu, hi haurà vi pertot arreu.
Bon sol per Sant Jordi i per Sant Marc, podràs beure el vi a raig.
Bon tap fa bon vi.
Bon vi darrera bon brou, mai ningú l'ha alabat prou.
Bon vi fa bon dir.
Bon vi fa bon matí.
Bon vi fa mal cap.
Bon vi i bon tall i penes avall.
Bon vi i bona escudella i que treballi qui en ve al

darrera.
Bon vi i sopa bullida allarguen la vida.
Bon vi, fa bon llatí.
Bon vi, fa bon sagí.
Bon vi, fa bona sang.
Bon vi, paraula llarga.
Bones alforges i bon vi fan pla el camí.
Borraxera de vi, la fa passar el dormir.
Borraxo fi, a la taverna vol el vi.
Borraxo fi, després de menjar dolç ha de beure bon vi.
Borró que neix per l'abril no té temps de fer bon vi.
Bóta dolenta mai fa bon vi.
Bóta neta i bona, el vi millora.
Bromera de cavall amb vi, cura el borratxí.
Cada pitxell fa olor del vi que ha estat en ell.

D I J O U S B O A I N C A

Fa 40 anys que na Joana Batlle va obrir la perruqueria Joana al carrer del Born d'Inca. A la foto amb la seva filla i la seva neta. Tel. 971 501 637

Fa dos mesos que en Joan Marquès és el nou titular de la Perruqueria de Senyors Marquès al carrer de la Glòria d'Inca. Tel. 971 504 253

Fa 17 anys que na Margarida Pujades va obrir la Perruqueria Marga al carrer de sa Font d'Inca. Tel. 971 504 210

Fa 25 anys que en Josep Bernabé d'Alcant va obrir el Servei Tècnic Bernabé a Inca. Reparació i venda de TV, Satèl·lit etc. Tel. 971 502 935

Fa dos anys que en Sebastià Nicolau de can Pinoi ha obert el magatzem de pinsos, insecticides i productes per fora vila Can Pinoi a la carretera de Lubí d'Inca. L'acompanya el seu assistent famo en Pep de sa Penya. Tel. 971 883 881

Fa 15 dies que na Victòria Bennasser ha obert la botiga de moda Zero al carrer Major d'Inca. Tel. 971 505 910

Fa 32 anys que na Maria Caimari va obrir la Perruqueria AIRAM a la barriada de so n'Amonda d'Inca. A la foto amb la seva filla Paula. Tel. 971 501 754

Fa un mes que el ballarí Eduardo Muñoz de Burgos s'ha retirat de la professió i ha obert l'Acadèmia de Dansa Attitude al carrer del Teatre d'Inca. El professor Muñoz ensenya dansa clàssica, jazz i ritmes moderns. Accepta alumnes de totes les edats. Tel. 677 659 664

Na Maria Martorell és la madona jove de la fabrica Pavinca 97 a la ciutat d'Inca. Fabriquen formigó estampat imitació de pedra. Tel. 971 880 446

Fa 2 mesos que n'Àngel Díaz regenta el Bar Centre al costat de l'església d'Inca. Despatxa plats combinats a mil ptes. Tel. 971 884 083

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom

Adreça

.....C.P.....

Població

C.I.F.Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 5.000 PTS (30,05 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa

Adreça

Núm. entitat.....Núm. sucursal

Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al Apartat de Correus 124 07600 s'Arenal de Mallorca

En Joan Rosselló, el Rei del Botifarró és un dels amos de Glòria Mallorquina, una de les millors matances d'Inca i bon amic de l'Estel. Son pare tenia botiga i matava porcs per fer embotits, fins que l'any 1942 va sortir una llei que només podien fer embotits els matancers, Idò obriren una matança. En Joan que és nacionalista va militar a UM fins que el seu amic de brusques teatrals i batle d'Inca Antoni Pons fusionà el partit amb el PP, això feu que es donés de baixa del partit. Ara vota el PSM per convicció però sobretot per estimació al seu gendre n'Antoni Alorda que és diputat per aquest partit. En Joan és glosador i va fer aquesta closa mentre dinaven plegats al Celler de can Ripoll: Moltes són les opinions, Vull fer les definicions, Del que és un foraster, Una conclusió en trauré, Aquí i arreu del vesper, Només és un foraster, La persona que ho vol ser.

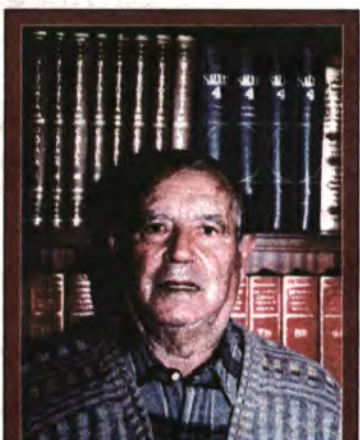
Fa un any que en Tomàs Santiago i na Maria Caballero ha obert el ciber cafè Còmic al centre d'Inca. Tel. 971 506 071

Fa un mes que na Maria Aloy ha obert la Floristeria 127 Detalls al carrer dels Hostals d'Inca. Tel. 971 881 162

Na Caterina Beltran i na Maria Verdejo són les encarregades de la acadèmia d'informàtica W Mega a Inca. Tel. 971 881 221

Fa un mes que en Climent Garau i Salva de Llucmajor, el glosador de sempre de l'Estel, està ingressat a la cambra 134 de son Dureta en espera d'una intervenció quirúrgica a la pròstata. Esperam que prest se recuperi i que ens adelliti amb les seves gloses altre vegada.